

Zezi wecheekeèdeè gıgodı̀

Zezi yak'e ts'ò nıwı̀tı

¹ Seàgı̀ Theophilus, ı̀dı enıht'è nets'ò ahlàa sı̀ dani Zezi eghàlajdaa eyıts'ò dani dọ hoghàgoèhtqọ hazqọ wek'e dek'enıht'è ı̀lè.

² Eyıts'ò yak'e ts'ò nıwı̀tı gots'ò, edecheekeèdeè gòıhchı̀ sı̀ ayı̀ dägele ha sı̀ Yedayeh Nezù wedahxà eyı ghq gots'ò goıde ı̀lè.

³ Daı̀zà eyıts'ò ełajwo t'axqọ wecheekeè gıts'ò wègoèht'ı̀, eyıts'ò godaà enıyah lq hòehtsı̀ eyı weghàà eda hqt'e gık'èezqọ agqqlà. Dı̀enq dzeq laatlq ts'ò wecheekeè gıazı eyıts'ò Nqhtsı̀ Wenàowoò k'èè hòzqọ ghq gots'ò goıde.

⁴ Ekı̀yeè k'e goxè shètı ekò hagòhdı, “Kqta Jerusalem gots'qọ naahdè-le. Jq naahzı. Setà t'ası̀ nezu naxıts'ò ayele ha dı̀ sı̀ danaahzı. Eyı weghq naxıts'ò goıhde ı̀lè.

⁵ John-Baptist tı t'à dọ k'ètaıdzq ı̀lè, hanıkò whaà-le-t'ı̀ Yedayeh Nezu t'à naxık'ètaıdzı ha,” gòhdı.

⁶ Wecheekeè hazqọ lqğ geèkw'e ekò Zezi dageehke, “Gots'ò K'àowo, ası̀ dı̀ Israel got'ı̀ k'achı edenèè ts'ò k'agedè agıle ha?” gıhdı.

⁷ Zezi gots'ò hadı, “Dàht'e k'e eyıts'ò ayı̀ dzeq k'e Setà ededahxà t'ası̀ hayele ha sı̀ naxı wek'èahsq-le kò.

⁸ Hanıkò Yedayeh Nezu naxık'e ajà nıdè nàhtsoò anaxele ha. Kqta Jerusalem, Judea nèk'e, Samarıa nèk'e hazqọ, eyıts'ò dı̀ nèk'e welq ts'ò segodı̀ nezu t'à dọ xè goahdo ha hqt'e.”

9 Hadı t'axqò wecheekeè gıdaà ıdòò ts'ò nıwıttı. K'oh ʔı àjà ts'ò gıghàeda.

10 Hotıı ıdòò yat'a ts'ò k'eeget'ı ekò hotsaa dọ nàke zeh degoo yıı geèhkw'e gogà nàlegeewo.

11 Gots'ò hagedı, “Galilee got'ıı, ayııha ıdòò yat'a ts'ò k'eaht'ı? Zezi naxıts'òò yak'e ts'ò nıwıttı sıı, eyı xèht'eè yak'e gots'ò jọ anade ha họt'e,” gògedı.

Mathias Zhıdàà t'axqò ajà

12 Shıh Olivet gòyeh gots'òò nageèhde, kòta Jerusalem ts'ò anagejà. Eyı kòta ts'ò ıle echı k'azı họt'e.

13 Eyı nègııde ekò dahkò agıtt'ee sıı ts'ò dekegııde. Dọ goyıı geèhkw'ee sıı Peter, John, James, Andrew, Philip, Thomas, Bartholomew, Matthew, Alphaeus weza James eyıts'ò Simon (“dọ edenèè ghòneètqò” wıyeh), eyıts'ò James weza Zhıdàà, hazqò t'à dọ haàttqò goyıı geèhkw'e.

14 Hazqò ląą geèhkw'e xè t'aats'òò elexè yagehtı. Ts'eko sı eyı geèhkw'e. Zezi wemq Mary eyıts'ò wechı goxè aget'ı.

15 Ekııyeè k'e Peter dọ gıgha ehkw'ı-ahodıı sıı gots'ò gode ha gota nàwo. (Dọ ıleakw'eènq-daats'ò-naènq haàttqò goyıı geèhkw'e.)

16 Peter gots'ò hadı, “Sèot'ıı, Nòhtsı wenıht'è k'e dànı dek'eèht'è sıı wek'èè agode ha họt'e. T'akwe whaa k'àowocho Davıd Yedàyeh Nezıı dahxa Zhıdàà ghọ xàyahtı ıle. Zhıdàà Zezi gıhchı ha dọ k'egohıı sıı dıı hanı weghq dek'eèht'è,

17 ‘Ededı goxè at'ı ıle eyıts'ò goxè eghàlajà ıle, dek'eèht'è,” Peter gòhdı.

18 (Zhıdàà hojıı eghàlajà k'èxa sqòmba weghòzhaa sıı yet'à dèè nàgòèhdı. Eyı dèè k'e

ɔdaà nàakw'òò adiidlà, wezhì tàɔdlà t'à wets'ìì hazòò xàɔt'ì.

¹⁹ Dò hazòò Jerusalem nàdèè sù gɔghòkw'o, eyit'à eyi dèè sù Akeldama gùhdì. Gɔyatì k'èè “Dèè k'e Edoò ajà” gedù-agedì.)

²⁰ Eyit'à Peter hadì, “Shɔ-nɔht'è k'e dɔ hani dek'eèht'è,

'Eyi wedèè gokw'òò gòzò ha; dò wɔzù yek'e nàdè ha-le, 'eyits'ò,

'Dò yetl'axòò k'àowo welè, hani sɔ dek'eèht'è.

²¹ Zezi ɔlè goxè eda ekò dò ɔlè whaà gots'ò goxè at'ù sù ts'ìhchì ha hɔt'e.

²² John-Baptist dò k'ètaɔdzì ekò gots'ò eyits'ò Zezi ɔdò nɔwɔtì gots'ò dò goxè aet'ù sù ts'ìhchì ha hɔt'e. Eyì dò sù wedaà Zezi nàidàa sù goxè yeghò dò ts'ò gode ha hɔt'e,” hadì.

²³ Eyit'à dò nàkè gùzì: dò ɔlè Joseph wiyeh (Barsabas sɔ wiyeh hani-le-ɔdè Justus sɔ wiyeh) eyits'ò ɔlè Mathias wiyeh.

²⁴ Eyì t'axòò yagùhtì, “Gots'ò K'àowo, dò hazòò gɔdzeè k'èzò anet'e. Dɔ dò nàkè gots'ò amì weneehchì sù wek'èts'eezòò agoìle.

²⁵ Zhɔdàa edù wegħa hòzòò ts'ò ajà t'à yetl'axòò Zezi wecheekeèdeè eɔ ha,” gedù yagùhtì.

²⁶ Amì agelee sù għa ekw'òà geèhdè, eyit'à Mathias ededì t'aa wìchì. Zezi wecheekeèdeè hònzòò-daats'ò-ɔlè gota whedaà ajà.

2

Yedàyeh Nezi Zezi wecheekeè gok'e ajà

¹ Pentecost dzèdè k'e agòjà ekò Zezi wecheekeè hazòò ɔlèhkò goyì geèkw'e ɔlè.

² Hqtsaa yak'e gots'q nqhts'i nàtsoo hoòwo. Kò goyì geèhkw'ee sù goyì hazqò ts'ò nqhts'i dèekw'q.

³ Dq eyi geèhkw'ee sù kqwoò nechà-lea lanu elets'qò ajà gà hazqò gitaat'eè gik'e ajà giazì.

⁴ Yedàyeh Nezu dq hazqò eyi geèhkw'ee sù k'e ajà. Yatì eyi-le xàzaa k'èè gogedeè agòlò.

⁵ Ekò k'e Israel got'ì Nqhtsì ghq hòtl'ò aguwqò sù hazqò nèk'e gots'q Jerusalem nègude ilè.

⁶ Eyi nqhts'i dèekw'q gikw'o ekò dq hazqò làq elèwhede. Zezi wecheekeè yatì eyi-le xàzaa k'èè gogede gogikw'o t'à sù gigha eniyah dii.

⁷ Sù gigha eniyah t'à dalegeehke, “Du dq gok'èè gogede sù hazqò Galilee got'ì agut'e kò

⁸ goxì xàè goyatì k'èè gits'ikw'o.

⁹ Hazqò nèk'e gots'q Israel got'ì eyits'q dq eyi-le xàzaa Moses wenàowoò k'èè geedaà agejàa sù jò elèwhede: Parthia, Mede eyits'q Elamite got'ì. Eyits'q hazqò nèk'e gots'q aget'ì: Mesopotamia, Judea, Cappadocia, Pontus, Asia,

¹⁰ Phrygia, Pamphylia, eyits'q Egypt nèk'e, eyits'q Libya nèk'e, kqta Cyrene ts'ò gqowà-le. Eyits'q Rome,

¹¹ Crete eyits'q Arab got'ì jò nègude. Goxì hazqò xàè goyatì k'èè dànì Nqhtsì eniyah eghàlajda ghq gogede gits'ikw'o!” gedi.

¹² Dq hazqò gigha eniyah t'à, dalegeehke, “Dàgot'ì-agot'ì?” gedi.

¹³ Hanikò dq mqhdaa sù Zezi wecheekeè k'adageedè, “Jìtè lq giadq t'à agedì,” gedi.

Peter dqdeè elèwhedee gots'q gode

¹⁴ Peter, Zezi wecheekeèdeè hoòno-daats'ò-ìlè gota nàwo gà hòtl'ò dq hazqò ts'ò xàyalhti, hadì,

“Sèot'ɲ, Israel got'ɲ yàahɲ, eyits'ɔ naxɪ hazòò jò Jerusalem nàahdèè sù hotɲ nezɲ seàhkw'ɔ. Ayɲ dàgòjàa sù naxɪts'ò wek'ayahti ha.

15 Dɲ dɔ geèhde agèt'ɪ dahwɔ nì? K'òà t'aa k'omɔòdòò lɔòtɔ nìzɔ agòht'e!

16 ɲle, geèhde nùle, dɲ sù nakwenàòzɔò Joel dɲ hanì yeghɔ goɲde ɲlè:

17 *Nòhtsɪ hadɪ, Nɔɔde dzeɣè ts'ò hawe nɲdè sets'ɔ Yedàyeh Nezɲ dɔ hazòò k'e ahle ha. Wedahxà naxɪza eyits'ɔ naxitì xáyagehti ha. Naxɪts'ɔ cheko gɪnazhu xègaat'ɪ ha, naxɪts'ɔ eneèko nàgete ha.*

18 *Ekìyèè k'e nɲdè secheekeè, dɔzhù eyits'ɔ ts'èko guɲɲ sù Yedàyeh Nezɲ gɪk'e ahle ha eyits'ɔ wedahxà xáyagehti ha.*

19 *Idòò yat'a enɲyah hohtsɪ ha eyits'ɔ dèè gok'e enɲyah nàhòwoò ahle ha. Edoò lɔ nɲɲ ha, kò nàtsoo xè lo lɔ agode ha.*

20 *Gots'ò K'àowo enɲyah t'à nùtɲaa dzeɣè kwe, sadeè xè togoòt'ò agode ha eyits'ɔ adzeɣzah edoò lade ha.*

21 *Dɔ hazòò gots'ò K'àowo ghɔ gɲnì nàtsoo sù edaxàweetè ha, dek'eèht'è.*

22 “Israel got'ɲ yàahɲ sù seàhkw'ɔ: Nòhtsɪ sù, Nazareth got'ɲ Zezi naxɪts'ò yɲhà hɔt'e, enɲyah lɔ hòèhtsɲ eyɪ weghàà wek'èahsɔ hɔt'e. Nòhtsɪ yet'à hanì naxɪta eghàlajà, naxɪ kò wek'èahsɔ hɔt'e.

23 Eyɪ Zezi sù naxɪghàwìtɲ hɔt'e. Nòhtsɪ hanì ha nɲwɔ t'à eyits'ɔ hawedle ha nadaà yek'èezɔ t'à naxɪghàyɲhtɲ hɔt'e. Naxɪ dojɲ naxɪts'agɲdì t'à dechɲet'aa k'e wedeàhtsò xè eɲàwèahwho hɔt'e.

24 Hanìkò Nòhtsɪ sù nàidà ayɲlà, lɔò wewèè t'à dàɲà-le. Nòhtsɪ t'asù wegħa dɲ-le t'à, lɔò eɲɲwo ayɲlà-le.

25 K'àowocho David dũ hanì yeghò ìt'è ìlè,
 'Sets'ò K'àowo t'aats'òò senadaà wègaat'ì.
 Nàgòts'ehnèe k'e segà wheda t'à dehji ha-le.

26-27 Eyt'à sedzeè t'à sìnà xè sewà t'à ehji ha.
 Nòhtsì sekw'òò dèè goyù àitòò ayele ha-le t'à sezhìì
 edaxàhtè ha hotù segha ehkw't-ahodi. Nòhtsì wets'ò
 degai elù sù wekwò ehji ch'à yek'èdì ha họt'e.

28 Nàowo wet'à ts'eedaa sù wek'èhsòò asìlìlà.
 Nòhtsì wexè ehda t'à sù sìnà asele ha, 'dek'èèht'è.

29 “Sèot'ì, k'àowocho David eławo hotìì
 wek'èhsò, wekw'òò nègùtò eyits'ò dũ dzeè ts'ò
 jò wekw'òò whetò họt'e.

30 Nòhtsì yegha yatì nàtsoo whehtsì sù
 nakwenàòòòò elì t'à yek'èezò xè hanì xàyahtì.
 Eyì sù nòqde-ìdè ededì wets'ìhòò-dòò ìlè yet'axòò
 k'àowocho elì ha, Nòhtsì yèhdì ìlè.

31 Ìdaà dàgode ha yek'èezò t'à Christ naidà ghò
 xàyahtì. Wekw'òò kwe yì àitò nùile, eyits'ò wekwò
 sì ìhji àjà-le.

32 Nòhtsì sù Zezi naidà ayìlìlà. Goxì hazòò godaà
 agòjà họt'e.

33 Ìdòo Nòhtsì ts'ò nìwìtì eyits'ò yegà
 nàgòts'ehnèe wheda họt'e. Nòhtsì-Gotà, Yedayeh
 Nezì ghò goıdee sù Zezi ghàyìòò. Zezi eyì Yedayeh
 Nezì gots'ò ayìlìlà sù dũ weghàahda xè weàhk'w'ò
 họt'e.

34-35 K'àowocho David ìdòo yak'e ts'ò nìwìtì nùile,
 hanìkò dũ hadì,

'Gots'ò K'àowo, sets'ò K'àowo ts'ò hadì, Amù nets'ò
 xànegì?aa sù hazòò gighòhnè agehìe gots'ò,
 nàgòts'ehnèe k'e segà wheèda, 'dek'èèht'è.

36 “Eyt'à Israel got'ì hazòò Nòhtsì dànì gogha

eghàlagùdà sù hotù gik'èezò ha: Eyì Zezì dechjet'aa k'e wedeàhtsò sù Nòhtsì gogha K'àowo yèhtsì eyìts'ò Christ sù yèhtsì," Peter hadù dọ ts'ò gojide.

³⁷ Dọ hazòọ eyì egùkw'o ekò geèhyeh lagejà. Peter eyìts'ò Zezì wecheekeèdeè ts'ò hagedì, "Gòet'ù, hanì-ìdè ayì dàts'ùlà lì?" gedi.

³⁸ Peter gots'ò hadì, "Edek'eahù, naxìní eładù aahle. Naxìhoù naxìghò nahoezhe ha t'à, hazòọ naxìtaàt'eè Zezì wuzì t'à naxìk'ètàidzù adeahle. Hanì-ìdè Yedàyeh Nezu naxìk'e ade ha.

³⁹ Nòhtsì sù naxìgha, naxìza gìgha, dọ hazòọ nìwà nàgedè sù gìgha, eyìts'ò t'aa Nòhtsì gokayahtì ha sù hanì gogha yatì nìzò họt'e," gòhdi.

⁴⁰ Peter yatì lọ t'à gots'ò gojide xè goghònaetà, hadì, "Dọ nàowoù k'èè geeda gita nàahdè sù gich'à edaxàahdè," gòhdi.

⁴¹ Dọ gìgha ehkw'ì-ahodì xè weyatì gùhchì sù gik'ètàidzò. Eyì dzeè k'e tai-lemì dọ haàlọọ goxè aget'ù agejà.

Dọ gìgha ehkw'ì-ahodu sù dànì elèxè geeda

⁴² Zezì wecheekeèdeè hoghàgogeehtò ekò hotù egeèkw'ò, eyìts'ò yagehtì xè Nòhtsì lèt'è ghò shègezhe gha làà elèghdè.

⁴³ Zezì wecheekeèdeè enìyah lọ eghàlagùdà t'à, dọ hazòọ gìgha enìyah dì.

⁴⁴ Dọ hazòọ gìgha ehkw'ì-ahodu sù elèxè aget'ì, eyìts'ò t'asì hazòọ gits'ò sù elèht'eè ełeghàgeedi.

⁴⁵ T'asì gits'ò sù gìghò nàèdì, eyì sòmba t'à dọ t'asì wegħa whìle sù ts'àgedì.

⁴⁶ Dze taàt'eè Nòhtsìkò-gocho gà làà nègùdè. Edekò Nòhtsì lèt'è tàgeezhì gà elèxè shègezhe, sigeèt'ì xè ehkw'ì agùwò.

47 Nòhtsɪ ghàsɔgedi eyits'ò dọ hazòò goghò nezɪ̀ agɪ̀wò. Dzẹ taàt'eè gots'ò K'áowo dọ deʒòatɔ̀ gots'ò ayehɪ̀ sɪ̀ edaxàgole.

3

Dọ k'eda-le sɪ̀ Peter k'aàt'ù ayìl̀à

1 ɪ̀l̀à tai nìʒò ekìyeè k'e yatɪ̀ ha nìkw'o ekò Peter eyits'ò John Nòhtsɪ̀kò-gocho ts'ò lẹgeèhtɪ̀.

2 Dọ ɪ̀l̀è wegòhɪ̀ gots'ò k'eda-le sɪ̀ Nòhtsɪ̀kò-gocho tɪ̀dà Wèdaat'ɪ̀ gòyeh ekò nègeèchì. Dzẹ taàt'eè eyɪ̀ nègehtè, dọ goyageedè sɪ̀ sòmba goekè ha eyɪ̀ whedaà agehɪ̀.

3 Peter eyits'ò John goyageedè ha nìkw'o ekò goaɪ̀ t'à sòmba goekè.

4 Peter eyits'ò John hotù gɪ̀ghàeda. Peter hadɪ̀, “Hotù goghàda,” yèhɪ̀.

5 Eyɪ̀t'à dọ hotù goghàdà, t'asɪ̀ seghàgeɪ̀ ha nɪ̀wò ɪ̀l̀è.

6 Hanìkò Peter yets'ò hadɪ̀, “Sòmba sets'ò-le, hanìkò ayɪ̀ sets'ò sɪ̀ neghàehɪ̀ ha. Nazareth got'ɪ̀ Zezi-Krɪ̀ wɪ̀zì dahxà, k'eɪ̀tɔ̀!” yèhɪ̀.

7 Yɪ̀l̀à nùchì gà nùtɪ̀l̀à ayìl̀à. Ekòet'ù eyɪ̀ dọ wekè eyits'ò wekechɪ̀ nàtsoò ajà.

8 Yaìka xè k'edaà ajà. Goxè Nòhtsɪ̀kò-gocho ts'ò etɪ̀, k'eda xè yaìka eyits'ò Nòhtsɪ̀ ghàsɔedi.

9 Dọ hazòò godaà k'eda xè Nòhtsɪ̀ ghàsɔedi gɪ̀aɪ̀ ekò

10 eyɪ̀ dọ nàgeèzhɪ̀. Nòhtsɪ̀kò-gocho gà tɪ̀dà Gòdaat'ɪ̀ gòyeh t'aats'òò ekò sòmba-ekè ɪ̀l̀è, eyɪ̀ at'ɪ̀ nàgeèzhɪ̀. Eyɪ̀ dọ wexè hanàhòwo t'à, dọ hazòò sɪ̀ gɪ̀gha enɪ̀yah dɪ̀.

Peter Nòhtsɪ̀kò-gocho gà dọ gots'ò gode

11 Eyı dọ-teèt'ı sù ılaà Peter eyıts'ọ John nàgoetò ekò dọ hazòò gıgha enıyah t'à gots'ò tımògeède, Solomon wets'ọ sagòhı-k'è ekọ ts'ò tımògeède.

12 Peter gots'ò hadı, “Israel got'ı, dònıghọ naxıgha enıyah dıı? Dònıghọ naxıgha enıyah nàhòwo lanı goghàahda? Goxı godahxà dı dọ k'edaà ats'ıılà dahwhọ nı? Deghàà Nòhtsı wını k'èè ts'eedaà adets'ııldà t'à k'edaà awets'ıılà dahwhọ nı? ıle, haahwhọ-le.

13 Gocho Abraham, Isaac, Jacob eyıts'ọ gocho hazòò Gınòhtsı sı, edecheekeè Zezi weghàsòhoedı ayıılà. Ełàawı ha dọ t'aaàwèahı ıle, eyıts'ọ k'àowo Pilate naxıts'ọ xàetlaà ayele ha nıwọ kò naxı weahwhọ-le ıle.

14 Eyı Dọ Degarı xè Ehkw'ı Edaa sı weahwhọ-le ıle, hanıkò eweèt'ı elı sı eyı t'aa weahwhọ ıle.

15 Eyı dọ wet'à ts'eedaa sı ełàawèahwho họt'e, hanıkò Nòhtsı naidà ayıılà. Eyı hazòò hagòjaa sı goxı godaa agòjà họt'e.

16 Zezi gogha ehkw'ı-ahodı t'à dı dọ weghàahdaa eyıts'ọ wek'èahsọ sı nàtsoò ajà. Zezi wedahxà eyıts'ọ ededı wet'òò goını nàtsoo t'à dı dọ deghàa k'aat'ıı anajaa sı weghàahda họt'e.

17 “Sèot'ı, wek'èahsọ-le t'à hanı Zezi ts'ò eghàlaahdà, eyıts'ọ naxıts'ọ k'aodèe ededı sı hanı eghàlagıdà.

18 Hanıkò Nòhtsı sı nakwenàòzọọ hazòò t'à nadàà gots'ọ gojde ıle. Christ daıza ha, hadı ıle, hanı yek'èè eghàlagıdà.

19 Eyıt'à edek'eahı eyıts'ọ Nòhtsı ts'ò anaahde, hanı-ıdè naxıhoıı naxıghọ nahoezhe ha,

20 eyıts'ọ gots'ò K'àowo naxıxè sıghà hòzọò ayele

ha eyits'ò Zezi Christ họt'e sù naxits'ò ayele ha, ededì naxìgha wìichì họt'e.

²¹ Nòhtsì t'asì hazòò ehkw'ì hòzòò ayele gots'ò, Christ yak'e wheda ha họt'e. T'akwe whaà nakwenàozòò degaì gùlù sù Nòhtsì gha gogùde t'à Nòhtsì edeyatù k'èè hohtsì ha hadì ìlè.

²² Moses dù hadì ìlè, 'Gots'ò K'àowo Naxìnòhtsì sù naxèot'ì gita gots'ò nakwenàozòò sexèht'eè sù naxìgha yìhchì ha. T'asì hazòò hanaxèhdù sù weàhk'ò ha họt'e.

²³ Amì yeèhk'ò-le sù wèot'ì ta gots'ò xàweeà ha, 'dek'eèht'è.

²⁴ “Hèzè, Samuel nakwenàozòò elì gots'ò nakwenàozòò hazòò dù dzèè ghò nadaà gogùde ìlè.

²⁵ Nakwenàozòò ayì ghò gogùde ìlè sù naxìgha họt'e eyits'ò ìdèè whaà, Nòhtsì naxìcho xè nake-nawhehtsù sù naxìgha họt'e. Abraham ts'ò dù hadì ìlè, 'Nets'ìhòò-dòò wet'à dù nèk'e dò hazòò gixè sìghà hòzòò ha họt'e,' dek'eèht'è.

²⁶ Nòhtsì eyì dò ìhchì sù naxì t'akwèòò naxits'ò yùhà họt'e. Naxìàowòhù wedè aahèè anaxele ha, hanì-ìdè naxìxè sìghà hòzòò ayele ha,” Peter gòhdì.

4

Peter eyits'ò John gìghò nàyaetì

¹ Peter eyits'ò John dò ts'ò gogede ekò yahtù gùlù eyits'ò Nòhtsìkò-xogùhdù-dòò eyits'ò Sad-ducee gùlù sù gots'ò geède.

² Peter eyits'ò John, Zezi wet'à dò naidà ha, gedì hanì dò hoghàgeehtò t'à, k'aodèè gùlù sù eyì ghò sù gìk'èch'a agejà.

³ Peter eyits'ò John gıghò nàyaeti ha dagogiachi. Xèhts'ò agòjà t'à satsò gots'ò dọ-daniılaa-kò nègogiıwa.

⁴ Hanikò dọ lọ godı giıkw'oo sıı giıgha ehkw'ı-ahodıı agejà. Hazòò t'à dọzhıı sıılàı-lemı haatııgò giıgha ehkw'ı-ahodıı agejà.

⁵ Ek'èdaedzèè k'e k'aodèe, ọhdah giıııı eyits'ò Nòhtsı-yatıı-k'ègedıı-dòò kòta Jerusalem elegeèhdi ha ląą nègiıde.

⁶ Annas, yahtıı-wet'aaɹaa-deè elı, eyı wheda, eyits'ò Caiaphas, John, Alexander eyits'ò yahtıı-wet'aaɹaa-deè wèot'ı giıııı sıı eyı geèhkwe.

⁷ Giyatıı k'e Peter eyits'ò John tanı nègogiıwa gà dagogeehke, “Ayıı dahxà, hanı-le-ıde amıı wıızi t'à hanı eghàlaahda?” gògedı.

⁸ Peter, Yedayeh Nezıı wek'e ajà t'à gots'ò hadı, “K'aodèe yàahıı eyits'ò ọhdah yàahıı sıı,

⁹ dıı dzeèè k'e dọ k'eda-le etewets'eèɹı k'èxa goghò nàyaeti nıde, eyits'ò dànı dọ k'aat'ıı ajàa sıı ghò dagoahke ha nıde,

¹⁰ naxı eyits'ò Israel got'ıı hazòò sıı naxıts'ò dıı hats'edı ha: Nazareth got'ıı Zezi wıızi dahxà dıı dọ k'aat'ıı ajà họt'e. Zezi dechjet'aa k'e wedeàhtsò ıle hanikò Nòhtsı naidà ayıııà.

¹¹ Naxı kwekò gòahstı gots'ò kwe ıle ɹòahk'aa sıı' ededı họt'e 'eyı kwe denahk'e wet'aaɹaa whelı.'

¹² Ededı zọ edaxàgole ha họt'e. Dıı nèk'e dọ wııziı wet'à edaxàts'eedè ha gòhı nıle,” Peter gòhdi.

¹³ Peter eyits'ò John geeji-le gogede eyits'ò hoghàgeetò-le agııt'e gok'èhogeèhzà ekò k'aodèe sıı giıgha enııyah dıı. Eyı dọ sıı Zezi xè agıat'ı ıle gınadı.

14 Dọ k'aàt'ìì ajàa sìì Peter eyits'ọ John goga nàwo gıghàeda t'à, gok'èch'a t'asagedı ha dıì.

15 Peter eyits'ọ John elegeèhdı-kò gots'ọ xàgogeèwa, eyı t'axọọ goghọ elets'ọ gogede.

16 Dalegeehke, “Dàgets'ele ha?” gedi. “Enıyah deè hogèhtsı sìì dọ hazọọ Jerusalem nàgedèe gık'èezọ. Eyıt'à hagòjà-le gıts'edi ha dıì.

17 Hanikò eyı hazọọ dọ ta ts'ọ ade ha ts'ıwọ-le. ‘Zezi wızi t'à dọ ts'ọ goahde-le,’ hats'edi nàgets'ezo ha,” gedi.

18 Gıyatı k'e Peter eyits'ọ John k'achı goyagogeèwa gà hagògedı: “K'achı Zezi wızi t'à dọ ts'ọ goahde-le eyits'ọ weghọ dọ hoghàgıahtọ-le,” gògedı.

19 Hanikò Peter eyits'ọ John hagedı, “Dıı weghọ nàniãhdè: ayı seè Nòhtsı gha ehkw'ı ne, naxık'èats'ıt'e, hanı-le-ıdè Nòhtsı k'èats'ıt'e?”

20 Ayı ghàts'ıdàa eyits'ọ ayı weghọ ts'ıkw'oo sìì weghọ gots'ede-le ha dıì,” gedi.

21 K'aodèe k'èagıt'e-le nıdè hoıla agogele ha gògedı t'axọọ nagogeèhà. Dọ hazọọ enıyah nàhòwo ghọ Nòhtsı ghàsogeedı t'à, dani hoıla agogele ha sìì k'aodèe gık'èezọ-le.

22 Eyı dọ enıyah nàhòwo t'à k'aàt'ìì ajàa sìì dıenọ daats'ọ weghoò họt'e.

Nòhtsı wecheekè yagehtı

23 Peter eyits'ọ John nagogeèhà ekò Nòhtsı wecheekè ts'ọ anagejà. Yahtı-gha-k'aodèe eyits'ọ qhdah gııı dàgedı sìì hazọọ gots'ọ hagedı.

24 Nòhtsı wecheekè egıkw'o ekò hazọọ Nòhtsı ts'ọ yagehtı, hagedı, “Gots'ọ K'àowo t'ası hazọọ

negha dii-le anet'e. Yat'a, dèe, ti, eyits'ò t'asii hazòò edaa sii wheehtsi hòt'e.

²⁵ Gocho David Yedàyeh Nezi dahxà godeè anelà. Necheekeè dii hadii anelà,

'Dànighò du nèk'e dọ hazòò xàʔaa sii gích'e? Dànighò k'èt'ò gots'ò K'àowo k'èch'a aget'ì?

²⁶ *Du nèk'e k'àowocho làq elègude, Nòhtsi k'èch'a aget'ì eyits'ò wets'ò Christ si k'èch'a aget'ì, k'àowocho David hadi ilè.*

²⁷ Hẹ̀ẹ̀, hotii hagòjà. K'àowocho Herod eyits'ò k'àowo Pilate, dọ eyii-le xàʔaa eyits'ò Israel got'ii elèxè jọ kòta làq elègude ilè. Zezi necheekeè degai weneehchii sii wek'èch'a k'ehogeʔa ilè.

²⁸ Idèe whaà gots'ò hani eghàlageeda ha neewò k'èè eghàlagudà.

²⁹ Gots'ò K'àowo, dii k'aodèe gii sii dani gok'èch'a gogedeè sii geèhkw'ò. Necheekeè ts'ii sii negodii t'à dọ xè gots'edo ha edèdats'eedi-le agoile.

³⁰ Nilà t'à dọ k'aat'ii agoile eyits'ò necheekeè Zezi wuzi degai t'à eniiyah deè geʔi agoile," gedi yagiihtii.

³¹ Yagiihtii t'axòò, kò goyi làq geèhkw'ee sii hòtsaa nàgoèhdò. Hazòò goyi geèhkw'ee sii Yedàyeh Nezi gik'e ajà t'à Nòhtsi weyatii t'à gogede ha gini nàtsoò ajà.

Dọ gigha ehkw'ì-ahodu sii t'asii hazòò t'à elèts'àgedi

³² Hazòò gigha ehkw'ì-ahodu sii gidzeè eyits'ò gini ilè zọ lajà. Dọ t'asii gits'ò sii edegha zọ gik'èdi-le, t'asii hazòò gits'ò sii elètaàgeelè.

³³ Zezi wecheekeèdeè eniiyah hogehtsi xè gots'ò K'àowo Zezi naidà wegodi t'à dọ xè gogedo, eyits'ò Nòhtsi wesoniwò deʔòò gits'ò-èli.

³⁴ Dọ-teèt'ụ wụzị gota wheda-le. Qhk'è dèè hani-le-ıdè kò gıts'ọ nıdè gıghọ nàèdì gà eyı sọm̄ba

³⁵ Zezi wecheekeèdeè gà nègele. Amı wegħa t'ası while sı eyı sọm̄ba t'à gots'àgedı.

³⁶ Gıta dọ ı̀lè Joseph wıyeh sı Cyprus gots'ọ Levi got'ı̀ họt'e. Zezi wecheekeèdeè, Barnabas wıyeh agı̀là. (Dọ-ts'adı-dọ̀ gediı-agedı.)

³⁷ Eyı dọ Barnabas dèè wets'ọ sı wegħọ nàèdì gà eyı sọm̄ba Zezi wecheekeèdeè ghàııwa.

5

Ananias eyıts'ọ Sapphıra

¹ Dọ ı̀lè Ananias wıyeh, wets'èkè Sapphıra wıyeh, ededı sı dèè gıghọ nàèdì.

² Eyı dọ, edets'èkè xè yatı whehtsı t'à, sọm̄ba mọhdaa edegħa gık'èdì, eyıts'ọ mọhdaa Zezi wecheekeèdeè ghàııwa.

³ Eyıt'à Peter eyı dọ ts'ò hadı, “Ananias, dònıghọ wehıı nedzeè nezı-le ayı̀là t'à Yedayeh Nezı ghoyanè? Dònıghọ dèè negħọ nàèdı sı wesọm̄baà mọhdaa edegħa wek'èıdì?

⁴ Dèè negħọ nàèdì kwe sı eyı dèè nets'ọ ı̀lè ne sọnaà? Negħọ nàèdì t'axọ̀ wesọm̄baà ts'ò k'àiwo ı̀lè ne sọnaà? Dònıghọ ekọ-le eghalaneedà? Dọ ts'ò hoıts'ı nıle, Nọhtsı ts'ò hoıts'ı họt'e,” yèhdi.

⁵ Ananias eyı ghọ ı̀kw'o ts'òet'ı̀ nàakw'o gà ełıwo. Dọ hazọ̀ dàgòjàa sı ghọ egıkw'o t'à sı geèhyeh.

⁶ Cheko mọhdaa goyaède, wekw'ọ̀ zehıı yı gıhtı̀ gà xàgeèhchı, eyıts'ọ wekw'ọ̀ nègııtọ.

⁷ Tai sadzeè t'axọ̀, wets'èkè goyaèhtı. Dàgòjàa sı yek'èezọ-le.

⁸ Peter yets'ò hadı, “Sets'ò haıdı, du sòmba haàtlòq k'èxa dèè naxıghò nàèdi niı't'e?” yèhdi.

Ts'èko hadı, “Hęzę, haàtlòq sòmba k'èxa dèè goghò nàèdi,” yèhdi.

⁹ Peter yets'ò hadı, “Dànighò Yedàyeh Nezi weahdzà ha dahwhò nòò? Cheko nedòò xàgèhchì sù jò tıdà ts'ò giadè. Nı sı xànegeehtè ha,” yèhdi.

¹⁰ Ekòet'ıi ts'èko yenadaà nàakw'o gà ełıwo. Cheko goyageèdee sù ts'èko ełıwo giarı t'à wekw'òq xàgèhchì, wedòò gà wekw'òq nègııtò.

¹¹ Nòhtsı wecheekeè eyı hazòò hagòjà ghò egıkw'o ekò sù gèehyeh.

Zezi wecheekeèdeè dọ lọ k'aàt'ıi agıılà

¹² Zezi wecheekeèdeè dọm enıyah lọ hogèhtsı. Gıgha ehkw'ı-ahodı gııı sù Solomon wets'ò sagòhıı-k'è ląą ełènagehdè ıle.

¹³ Dọ lọ gots'ò nezi agııwò kò goxè aget'ı ha geejı.

¹⁴ Hanıkò dọzhı eyıts'ò ts'èko lọ gots'ò K'àowo gıgha ehkw'ı-ahodı, eyıt'à deıòò dọ lọ goxè aget'ıı ajà.

¹⁵ Dọ eyagııı sù tè k'e tııbàa nègogııwa. Peter goxaèhtla-ıdè edahxò weıızhıı gık'e ajà nıdè k'aàt'ıi agede ha gııwò.

¹⁶ Jerusalem wemòò kòta yàgòlaa gots'ò dọ lọ nègııde, dọ eyaelı eyıts'ò dọ inıı t'à eyagııı sù eyı nègogııwa. Hazòò k'aàt'ıi agejà.

K'aodèe Zezi wecheekeèdeè dagogııhıa

¹⁷ Hagòjà t'à yahtı-wet'àazàa-deè eyıts'ò k'aodèe hazòò, Sadducee gııı sù sù goghò ts'ohogedi.

18 Zezi wecheekeèdeè dagogiyachì gà dọ-daniḷlaa-kò nègogiyiwa.

19 Totani ekiiyèè k'e yak'eet'yi dọ-daniḷlaa-kò enixàiyiwa gà xàgoèwa.

20 Yak'eet'yi gots'ò hadi, “Nòhtsɔ̀kò-gocho gà dọ ts'ò goahde, eḷadi ts'eedaa wegodi t'à dọ hazòò xè goahdo,” gòhdi.

21 K'omòòdòò et'yi Nòhtsɔ̀kò-gocho gà nègide, eyits'ò dọ hoghàgogeehtò.

Yahtu-wet'aaḷaa-deè eyits'ò wexè k'aodèè giyi sù eyi nègide ekò Israel got'yi gha k'aodèè hazòò eḷegehdi gha gokàgehza, eyits'ò Zezi wecheekeèdeè dọ-daniḷlaa-kò nègogiyiwa sù gikàgòhdi.

22 Hanikò Nòhtsɔ̀kò-xoguhdi-dòò dọ-daniḷlaa-kò nègide ekò Zezi wecheekeè giwhile nòò. Eyit'à ek'èt'à nageèhde gà k'aodèè ts'ò du hagedi,

23 “Dọ-daniḷlaa-kò hòt'ò eneèdo eyits'ò dọ-xoguhdi-dòò enitò gà nàgeèhza, enixàts'aachì ekò dọ wuzi goyi wheda-le nòò,” gedi.

24 Nòhtsɔ̀kò-xoguhdi-dòò gha k'àowo eyits'ò yahtu-gha-k'aodèè eyi godi giikw'o ekò gigha eniyah lanì. Dànit'à hagòjà sɔ̀ni giwò.

25 Dọ mè eyi niitla hadi, “Dọ gidaèzha ilèè sù yeè Nòhtsɔ̀kò-gocho gà dọ hoghàgogeehtò,” gòhdi.

26 Eyit'à Nòhtsɔ̀kò-xoguhdi-dòò gha k'àowo, edecheekeè xè Zezi wecheekeèdeè ts'ò geède. Dọ kwe t'à nàgogeehshì ha sɔ̀ni giwò t'à ts'èwhi negogiyiwa.

27 Yahtu-wet'aaḷaa-deè Zezi wecheekeèdeè dagoehke ha t'à, k'aodèè eḷegehdi sù nadaà nàgeèhzaà agogilà.

28 Yahtu-wet'aaʔaa-deè gots'ò hadi, “Yati nàtsoo naxighàts'ùʔò ɲè; Zezi wuzi t'à dọ hoghàgiahtò-le naxèts'edi ɲè. Hanikò Jerusalem dọ hazòò ayi hoghàgiahtòò sì eyi ghò gogedeè agejà, eyits'ò goxi got'aat'à eyi dọ ełajwo dahdi ha, k'ehoahʔa,” gòhdi.

29 Peter eyits'ò Zezi wecheekeèdeè mòhdaa hagedi, “Nòhtsi sì dọ nahk'e wek'èats'ùt'e ha họt'e!

30 Zezi dechiet'aa k'e ełàwèahwho kò gocho Gìnòhtsi sì Zezi naidà ayìlà.

31 Nòhtsi ɲdòò ts'ò neyùhtì, edegà nàgòts'ehnèe whedaà ayìlà, gogha k'àowochò yèhtsi eyits'ò edaxàgole ha ayìlà. Eyit'à Israel got'ù edek'egùlì ɲdè gihòù goghò nahoele ha.

32 Eyì hazòò nàhòwoo sì weghàts'ùdà họt'e, wet'à dọ xè gots'edo, eyits'ò Yedàyeh Nezi ededi sì dọ ts'ò hadi. Dọ Nòhtsi k'èagùt'ee sì Yedàyeh Nezi goghàʔà họt'e,” Peter gòhdi.

33 Peter hadi gojde k'aodèe gùkw'o ekò sì gini-le t'à ełàgoghde ha gùwò.

34 Hanikò Pharisee ɲè, Gamaliel wiyeh, Nòhtsi-yati-k'ègedi-dòò gota wheda elì sì dọ nezi gits'ò naza họt'e. K'aodèe gota nàwo gà hadi, “Whaà-lea ts'ò Zezi wecheekeè mòht'a xàgùdè agiahle,” gòhdi.

35 Xàgeède t'axòò k'aodèe gots'ò hadi, “Israel got'ù, eyi dọ dàgiahle ha sì hoti nezi weghò nànahdè.

36 ɲdì whaà-le ekò dọ ɲè Theudas wiyeh ‘T'asi deè aht'e,’ di t'à dọ ta at'ì ɲè. Eyit'à diakw'eènò dọ haàtòò gits'ò ajà. Hanikò ełàgùhwho t'axòò wecheekeè hazòò ehkègùde. Eyì hanàhòwoo sì t'asi wuzi whelì-le.

37 Eyits'ò dọ hazòò nagihà ekìyèè k'e Galilee nèk'e gots'ò dọ ɔ̀lè Zhidaà wiyeh dọ ɔ̀ edegha nàwhehtsɪ gà dèe-ts'ò-k'òowo xè eɛgɪagò ɔ̀lè. Hanikò ededɪ sɪ eɛɔ̀wo t'à wecheekeè hazòò ehkègɪde.

38 Eyit'à, dii dàgot'ɔ̀ sɪ weghò dii hanaxèhsɪ ha: Eyɪ dọ whatsapp agɪt'ɔ̀! Nagɪde agɪahle! Edini k'èè eghàlageeda agèt'ɔ̀ nɪdè t'asagode ha niile.

39 Hanikò Nòhtsɪ wɪni k'èè agot'ɔ̀ nɪdè eyɪ dọ gɪk'èch'a aaht'ɔ̀ ha dii. Nòhtsɪ k'èch'a eghàlaahda ha ne,” gòhdi.

40 Gamaliel ehkw'ɔ̀ adɪ gɪwò t'à weyatɪ k'èhogɪwò. Zezi wecheekeèdeè goyagogeèwa gà gok'egɪhkwa. Zezi wɪzɪ t'à goahde ha-le gògedɪ t'axòò nagogèhà.

41 Zezi wecheekeèdeè Israel got'ɔ̀ gha k'aodèe gots'òò nageèhde. Zezi gha dagɪzàà agɪdɪlà t'à sɪ gɪnà xè masɪ gɪwò.

42 Dzè taat'èè Nòhtsɪkò-gocho gà eyits'ò dọkò goyɪ t'aats'òò dọ hoghàgeehòò sɪ ghò nagèt'è-le. Zezi, Christ họt'e gedɪ, eyɪ godɪ nezɪ t'à dọ hazòò xè gogedo.

6

Dọ lòhdi weghò shèts'ezhee dọ tàgele gha gɪhchɪ

¹ Ekìyèè k'e dọ ɔ̀ Nòhtsɪ wecheekeè gɪɔ̀ agejà. Hanikò Israel got'ɔ̀ Greek k'èè gogedee sɪ Israel got'ɔ̀ Aramaic k'èè gogede ghò sògedɪ. Dzè taat'èè weghò shèts'ezhee dọ tàgele, hanikò gɪta ts'ò ts'èko gɪgà dọzhɪ wɪle sɪ gɪghàzàadi niile, gedɪ.

² Eyit'à Zezi wecheekeèdeè, Nòhtsɪ wecheekeè hazòò gokàgehà, hagògedɪ, “Bò dọ tàts'ele nɪdè

Nòhtsɪ weyatù dọ hoghàgɪts'eehtɔ gha dek'azɪ ade ha. Eyɪ ehkw'ɪ ha nùle.

³ Sèot'ɪ, amì Yedàyeh Neẓɪ gɪts'ò-èlɪ sɪ eyɪts'ɔ gogɪzɔɔ sɪ naxɪta gots'ɔ dọ lɔhdɪ ààhchɪ. Eyɪ la gɪtɪ'aa whezɔɔ aahlɛ.

⁴ Hanì-ɪdè goxɪ yats'ehtɪ eyɪts'ɔ Nòhtsɪ weyatù dọ hoghàgɪts'eehtɔ ha, eyɪ zɔ ghàlats'eeda ha,” gògedɪ.

⁵ Hagògedu sɪ hazɔɔ gɪgha neẓɪ. Stephen, eyɪ dọ Nòhtsɪ ghɔ wɪnì nàtsoo xè Yedàyeh Neẓɪ wets'ò-èlɪ sɪ gɪhchɪ. Eyɪts'ɔ Philip, Procopus, Nicanor, Timon, Parmenas, eyɪts'ɔ Nicolas, dọ haàtɔɔ gɪhchɪ. Nicolas wɪyeh sɪ kɔta Antioch nàdè ekò Israel got'ɪ goxèht'eè wegħa yatù ajà ìlè.

⁶ Eyɪ dọ haàtɔɔ sɪ Zezi wecheekeèdeè gà nègogɪwa eyɪts'ɔ gokwì'a dageèhdì gà gok'eèyagɪhtɪ.

⁷ Eyɪt'aa dọ lɔ Nòhtsɪ yatù ghɔ gɪkw'o. Kɔta Jerusalem Nòhtsɪ wecheekeè lɔ ajà, eyɪts'ɔ gɪta yahtɪ lɔ gɪgha ehkw'ɪ-ahodì agejà.

Stephen dagɪachì

⁸ Stephen Nòhtsɪ wesɔnɪwɔ eyɪts'ɔ t'asɪ nàtsoo wets'ò-èlɪ t'à dɔnɪ enɪyah deè hòèhtsɪ.

⁹⁻¹⁰ Hanìkò Israel got'ɪ ìlè xàzaa “edets'ò k'agedèe dọ̀” gɪyeh sɪ Stephen k'èch'a gogede. Cyrene nèk'e, kɔta Alexandria, Cilicia nèk'e eyɪts'ɔ Asia nèk'e gots'ɔ dọ agɪt'e. Stephen wekwì gɔzɔ xè Yedàyeh Neẓɪ dahxà gots'ɔ gode t'à gidàgode ha dɪ agejà.

¹¹ Dọ naàhtɔ dọ mɔhdaa ts'ò gogede, gɪts'ò hadɪ, “Stephen ghɔ dɪ haahdɪ: Eyɪ dọ, Moses eyɪts'ɔ Nòhtsɪ k'èch'a xàyaɪhtɪ wets'ɪkw'o, haahdɪ,” gògedɪ.

12 Eyit'à dọ hazọ̀, ọhdah gıllı eyıts'ọ Nòhtsı-yatı-k'ègedı-dọ̀ xè nàdahoowo hogèhtsı. Stephen dagıachı gà Israel got'ıı gha k'aodèe elegeèhdı sı ts'ọ geèhchı.

13 Dọ hogets'ı t'à yek'e nıdahogeezàa sı eyı nègogıwa, hagedı, “Dı dọ t'aats'ọ̀ Nòhtsı-kò-gocho degaı eyıts'ọ Moses wenàowoò k'èch'a gode.

14 Dı hadı wets'ııkw'o, ‘Nazareth got'ıı Zezi wıyeh sı Nòhtsı-kò-gocho yedıhohtsı ha, eyıts'ọ Moses nàowoò goghàızọ̀ sı ıadı ayele ha,’ hadı, wets'ııkw'o ıle,” gedı.

15 K'aodèe eyı geèhk'ee sı hotı Stephen ghàgeeda, wıni yak'eet'ıı wıni lanı gıgha wègoèht'ıı.

7

Stephen Israel got'ıı gha k'aodèe ts'ọ gode

1 Yahtı-wet'àazàa-deè dayeehke, “Dı dọ nek'e nıdahogeezàa sı, asıı ehkw'ı ne?” yèhdı.

2 Stephen hadı, “Sèot'ıı eyıts'ọ gozọhdaà yàahıı sı seàhk'ọ! Gocho Abraham Mesopotamıa nèk'e nàıdè ekò, ılaà kòta Haran nàdè-le ekò, Nòhtsı enııyah wehòhzọ̀ sı yets'ọ goıde ıle.

3 Nòhtsı yets'ọ dı hadı ıle, ‘Nenèè gots'ọ̀ xàıtıle gà nèot'ı gıts'ọ̀ aade. Edı nèk'e ts'ọ aade ha sı nedaehsı ha,’ Nòhtsı yèhdı.

4 “Eyit'à Abraham Chaldean got'ıı gınèè gots'ọ̀ xàèhtıla gà Haran nèk'e nàıdè. Abraham wetà eıawo tı'axọ̀ Nòhtsı jọ ts'ọ ayııla. Dı eyı dèè wek'e nàts'edè họt'e.

5 Ekııyèè k'e Nòhtsı jọ nèk'e yeghàızọ̀-le ıle, dèè nechà-lea kò yeghàızọ̀-le ıle. Hanıkò Nòhtsı sı

Abraham ghàyatııřò ı̀lè. Dıı hayèhdı ı̀lè, ‘Nòřde-ı̀dè ededı eyıts'ò wets'ı̀hřòřò-dòřò geedaa sıı dıı dèè gıghaelı ha,’ yèhdı ı̀lè. Ekııyeè k'e Abraham weza gòhı-le kò Nòhtsı hanı yets'ò goıde ı̀lè.

⁶ Eyıts'ò Nòhtsı dıı hanı sıı yets'ò goıde, ‘Nets'ı̀hřòřò-dòřò eyıı-le nèk'e xàhtò gııı ha. Eyıı-le dòřò gha hòt'ı̀ò eghàlageeda ha, eyıts'ò dıakw'eènò xo ts'ò dagogııhřa ha.

⁷ Hanıkò eyı dò xàřaa gha hòt'ı̀ò eghàlageedaa sıı hòt'ı̀ò nàgeekwa ha hòt'e. Eyı t'ı̀axòřò-ı̀dè nets'ı̀hřòřò-dòřò sıı eyı dò gıneè gots'òřò xàgeedè ha, jò nèk'e agede gà sets'ò yagehtı ha,’ Nòhtsı yèhdı ı̀lè.

⁸ Eyı t'ı̀axòřò Nòhtsı Abraham xè nakenawhehtsı. Dòřhıa gıgòhıı sıı gıkwò nàget'á ha, yèhdı. Eyıt'á weza Isaac wegòhı ts'ò ek'èdı dzeè ajá ekò Abraham yekwò k'e nàıt'a. Isaac ededı wets'ı̀hřò Jacob wegòhı eyıts'ò Jacob wets'ı̀hřò gocho hònò-daats'ò-nàke gıgòhıı.

⁹ “Jacob weza agııt'ee sıı, edechı Joseph ghò ts'ohogeedı t'á dò ts'ò gıghò nàèdı ı̀lè. Eyıt'á Joseph Egypt nèk'e gots'ò dò nàyeèhdı, yegha eghàlaedaa-dòřò elı. Hanıkò Nòhtsı sıı yexè at'ı.

¹⁰ Wegha hoıla hazòřò ch'á edaxàyııhtı. Joseph sıı gòřòřò ayııılá eyıts'ò Egypt gha k'àowocho yeghòneètòřò ayııılá. Egypt nèk'e k'àowodeè yèhtsı eyıts'ò k'àowocho wekò gocho hazòřò yets'ò k'àowo ayııılá.

¹¹ “Egypt nèk'e eyıts'ò Canaan nèk'e hazòřò, t'asıı dehshe-le agòjá. Eyıt'á sıı gıgha hoıla, eyıts'ò gocho ededı sıı gıghò shègezhee whıle agòjá.

¹² Jacob, Egypt nèk'e lè gòhı gedı ghò ı̀kw'o t'á edeza ekò t'akwelòřò goèhřa ı̀lè.

13 Nàekeè t'à ekò geède ekò Joseph edɔde ts'ò goɔde, amì ɔ't'ee sù gots'ò hadì. Eyit'à k'àowocho Pharaoh Joseph wèot'ɔ̀ gok'èhoèhà.

14 Eyì t'axòò Joseph edetà eyits'ò wèot'ɔ̀ hazòò gokayaɔhtì t'à gighò nìde. Hazòò t'à dọ lònhdìenò-daats'ò-sìlài agɔt'e ɔ̀lè.

15 Eyit'à Jacob Egypt nèk'e ts'ò ajà, eɔɔwo ts'ò ekò nàidè, eyits'ò weza sì ekò eɔ̀agɔ̀de.

16 Gɔkw'òò kòta Shechem ts'ò agɔ̀lài eyits'ò kwe yì gòzòò nègogɔ̀wa ɔ̀lè. Eyì kwe yì gɔkw'òò whelaa sù Abraham Hamor weza ghò nàyeèhdì ɔ̀lè.

17 “Nòhtsì Abraham ts'ò yatì whehtsì sù hòt'a wek'èè agode ha ts'ò hawe ekò Egypt nèk'e wets'ihzòò-dòò ɔ̀ ajà.

18 Ekìyeè k'e Egypt gha k'àowocho eɔ̀adì ajà. Ed-edì sù Joseph k'èezò-le.

19 Gòet'ɔ̀ ts'ò ehkw'ɔ̀ eghàlɔ̀dà-le eyits'ò dagòhà. Gìbebà gòhlèè sù eɔ̀agede ha nìwò t'à, bebà zògeèhdeè agòòlài.

20 “Ekìyeè k'e Moses dọ eɔ̀, Nòhtsì yeghò sònwò. Tai sa haɔ̀wa gots'ò wetà wekò wek'èhodì.

21 Mòht'a xàgeehchì ekò k'àowocho Pharaoh wetì yaɔ̀ t'à neyìchì gà edeza lanì yeèhsò.

22 Moses Egypt got'ɔ̀ k'èè gòzòò hoghàwèetò. Gode t'à eyits'ò dànì k'èhoza t'à dọ nàtsoo whelì.

23 “Moses dìenò wegheò ajà ekò edèot'ɔ̀ Israel ts'ò nìwòò ajà.

24 Wèot'ɔ̀ ɔ̀lè wekwòòyaà-dlài yaɔ̀, Egypt got'ɔ̀ ɔ̀lè ayìlài. Eyit'à edèot'ɔ̀ k'edaɔ̀dì t'à Egypt got'ɔ̀ eɔ̀ahwho.

25 Nòhtsì dahxà edaxàgole ha at'ɔ̀ sù wèot'ɔ̀ gɔ̀miedì ha, Moses hanìwò ɔ̀lè. Hanìkò wèot'ɔ̀ sù hanì

gɪnɪdɪ-le.

26 Ek'èdaedzèè k'e Moses Israel got'ɪ̀ nàke ełek'aàgedè, goghò nìtłà. Ełets'ò gɪnì nezɪ̀ agole ha nıwò t'à, gots'ò hadı, 'Sèot'ɪ̀, ełechı aah't'e, d'ànıghò ełek'aahdè?' gòhdı.

27 “Hanıkò dọ edèot'ı k'aàwoo sı̀ Moses yɪ̀zòò èhtso, hadı, 'Amı̀ k'àowo nèhtsı̀ t'à hanı̀ gots'ò goıde?

28 ı̀xèè Egypt got'ɪ̀ ełàànehwhoo sı̀ eyı̀ lası̀le ha nı̀?' dọ yèhdı.

29 Moses dọ hadı ı̀kw'o t'à Mıdıyan nèk'e ts'ò kwèhsa. Ekò ı̀adı̀ nèk'e nàıdè eyıts'ò weza nàke gòıle.

30 “Dı̀enò xo k'ehòowo t'ı̀axòò ekı̀-ka nèk'e shı̀h Sınai gòyeh gà goghò ta kò dèk'òò gots'ò yak'eet'ı̀ Moses ts'ò wègoèht'ı̀ ı̀le.

31 Eyı̀ kò ghàeda ekò wegħa enııyah dı̀. Hotı̀ nezı̀ yegħàeda ha nıwò t'à yets'ò nıwà-le nı̀tłà ekò gots'ò K'àowo yets'ò gode yeèkw'ò.

32 'Necho Gı̀nòhtsı̀ aht'e, Abraham, Isaac eyıts'ò Jacob Gı̀nòhtsı̀ aht'e,' Nòhtsı̀ yèhdı ı̀le. Moses deı̀ xè ts'ehı̀ı̀ lajà eyı̀t'à kò ghàeda ha wegħa dı̀.

33 “Nòhtsı̀ yets'ò hadı, 'Nekè yı̀ xààtà, jò dèè k'e nàqwoo sı̀ dèè degaı̀ họt'e.

34 Egypt nèk'e sets'ò dọ d'ànı̀ dagı̀zàa sı̀ wek'èhsò. Hògetse geèkw'ò t'à ekò gots'òò xàgeedè agehı̀e ha. Dı̀ sı̀ Egypt ts'ò naneehzà ha,' Nòhtsı̀ yèhdı.

35 “Moses, wèot'ı̀ gı̀wò-le sı̀ eyı̀ họt'e, gıts'ò dı̀ hadı ı̀le, 'Amı̀ gogħa k'àowo nèhtsı̀ t'à hanı̀ gots'ò goıde?' gı̀hdı ı̀le. Nòhtsı̀ eyı̀ dọ et'ı̀ gots'ò nayı̀ı̀zà,

gogha k'àowo elı ha eyıts'ò edaxàgolee sı elı ha ayıılà. Yak'eet'ıı t'à hadıı yets'ò goıde ıle.

36 Eyıt'à Moses, Israel got'ıı Egypt nek'e gots'òò xàgoèwa. Egypt nek'e enııyah ıò hòèhtsı. Tıcho Dek'oo gà eyıts'ò dıènò xo ekıı-ka nek'e k'ehogııhde ekò enııyah ıò hòèhtsı ıle.

37 “Moses ededı-t'ıı Israel got'ıı ts'ò dıı hadı ıle, 'Nòhtsı sı xàè naxıta gots'ò, sı lanı, nakwenàozòò naxıts'ò ayele ha,' gòhdı ıle.

38 Ekıı-ka nek'e shıh Sınal gà, Moses gòet'ı elègehde agòòlà. Ekò shıhka yak'eet'ıı yets'ò goıde eyıts'ò yatı nezıı wet'à ts'eedaa ıò yeghàıla.

39 “Hanıkò gòet'ı Moses k'èagııt'e ha gııwò-le eyıts'ò gots'ò k'àowo elı ha gııwò-le. Egypt ts'ò anagede ha gııwò.

40 Moses wııde Aaron ts'ò dıı hagedı, 'Sòombakweè t'à gogha nòhtsıı nehtsı, eyı èhı gogha k'aodèe gıılè. Ekò dıı Moses Egypt nek'e gots'òò xàgoèla, wexè dàgòjàa sıı wek'èts'eezò-le!' gedı ıle.

41 Ekııyeè k'e edegha nòhtsıı ejıezaa lanı wègaat'ı gèhtsı. Eyı edılà t'à gèhtsı kò gıghàsòedı xè wets'ò kò ghàgeedı, eyıts'ò wegħa dzèdeè gèhtsı.

42 Ekııyeè k'e haget'ı kò Nòhtsı nàgoehzò-le, yat'a whò ts'ò yagehtı kò t'asagòòlà-le. Nakwenàozòò gıııht'è k'e ayıı dek'eèht'èè sıı wek'èè agejà:

'Israel got'ıı, dıènò xo ts'ò ekıı-ka nek'e k'eahdè ekò asıı tıts'aàdıı seghàahtı xè sets'ò t'asıı k'eahk'ò nòò?

43 *Molek, dò eladıı gıts'ò nòhtsı, edexè k'eahte ıle, eyıts'ò nòhtsı Repħan edegħa whahtsı sıı, wets'ò whò ts'ò yaahı ıle. Eyıt'à Babylon nek'e wezòò ts'ò*

anaxehle ha, 'dek'eèhtl'è.

44 “Gocho ekii-ka nèk'e Nòhtsi nàowo goghàila gha nìhbàa hòèlì sù xè k'egedè ìlè. Eyì nìhbàa Nòhtsi Moses ts'ò dàdù sù k'èè eyits'ò dànì yeghàedaà ayìlìlà sù k'èè hòèlì hòt'e.

45 Joshua k'àowo elì ekò gòet'ì eyì nìhbàa gonèk'e ts'ò edexè agìlì ìlè. Eyì dèè k'e dọ lādù xàzaa nàdèè ìlèè sù Nòhtsi hazòò xàgoèhza. David k'àowochò whelì gots'ò eyì nìhbàa t'à agiat'ì.

46 David Nòhtsi yeghò nezìlì aniwòò sù Nòhtsi gha kò-gocho gohtsi ha nìwò ìlè.

47 Hanikò weza Solomon Nòhtsi gha kò-gocho gòhtsi hòt'e.

48 “Hanikò Nòhtsi wenahk'e gòhì-le sù dọ edilà t'à kò gehtsi sù yeyì nàdè nùle. Nakwenàozòò dù hagedù gùt'è ìlè:

49 *'Gots'ò K'àowo hadì: Yak'e sù sedaèhchìcho hòt'e, eyits'ò dù nèk'e sù wek'e nàeht'è hòt'e. Eyit'à kò dàhòt'ù segha nehtsi ha neewò nòò? Eyits'ò edì segha kò gohtsi ha neewò nòò?*

50 *Sì t'asì hazòò silà t'à whìhtsi hòt'e, gots'ò K'àowo hadì, gùt'è.*

51 “Naxì naxìkwì nàtsoo aah't'e. Naxìdzeè t'à Nòhtsi ts'ò naahza-le eyits'ò naxìdzìhkw'òò t'à wekazaàhk'ò-le. Naxìcho gixèah't'e, t'aats'òò Yedàyeh Nezìlì k'èch'a eghàlaahda.

52 Naxìcho nakwenàozòò hazòò dagogìhza ìlè hòt'e. Nakwenàozòò, 'Dọ Ehw'ì Edaa' nùtla ha, gedù sù ełààgogìhdè ìlè. Ekò dù sù naxì dèè-ts'ò-k'àowo t'ì aàwèah'tì xè ełààwèahwho hòt'e.

53 Naxì sù yak'eet'ì t'à nàowodeè naxìts'ò nùt'ò hòt'e, hanikò eyì nàowo sù wek'èah't'e-le,” Stephen

hadı gots'ò goıde.

Stephen kwe t'à ełàgı̀ıhwhò

⁵⁴ Stephen hanı gots'ò goıde t'à dọ hazọò sù gık'èch'a agòjà.

⁵⁵ Hanıkò Stephen Yedàyeh Nezi nàtsoò wets'ò-èlı xè ıdòo yak'e ts'ò k'et'ı. Nòhtsı wexè dànı xèdaat'ı eyıts'ọ Zezi Nòhtsı gá nàgòts'ehnèe nàwo, wegħa wègoèht'ı.

⁵⁶ Stephen hadı, “Yak'e xègoèht'ı. Dọ-wet'aaàa-deè Nòhtsı gá nàgòts'ehnèe nàwo wègaat'ı,” hadı.

⁵⁷ Hadı gıkw'o ekò dọ egeèkw'ọ ha gıwọ-le t'à ededziıkw'ọò k'egħdı gá hòt'ò gezeh. Hazọò ehghàà dagıachı

⁵⁸ gá kòta ts'ọò xàgeèlı, eyıts'ọ kwe t'à ełàgı̀ıhwhı ha nèhogı̀ı? Dọ Stephen k'e nıdahogı̀ı? sù cheko ıè Saul wıyeh gozeè xoehdı agı̀ıà.

⁵⁹ Dọ kwe t'à gıshı ekò Stephen hadı yajhtı, “K'àowo Zezi, sedàqzhı nıchı,” hadı.

⁶⁰ Eyı t'axọò nàgòıhgè xè hòt'ò whezeh, hadı, “Sets'ò K'àowo, dı hoıı hogehtsı sù gıghọ nahoıle.” Hadı t'axọò ełajwo.

Saul wedaà agòjà, wıni k'èè Stephen ełàgı̀ıhwhò.

8

Saul dọ gıgha ehkw't-ahodu sù dagòıh?a

¹⁻² Dọ degaı mọhdaa Stephen wekw'ọò nègı̀ı? eyıts'ọ gıghọ hòt'ò gıtsè. Eyı dzeè k'e Jerusalem Nòhtsı wecheekeè hazọò dagı̀ı? aà agı̀ıdà. Eyıt'á Judea nèk'e eyıts'ọ Samarıa nèk'e ts'ò kwıgeèhde. Hanıkò Zezi wecheekeèdeè t'aa Jerusalem ageèkw'e.

³ Saul Nòhtsɪ wecheekeè godihohtsɪ ha, kòta dɔzhì eyits'ɔ ts'èko nigoile gá dɔ-daniɪlaa-kò ts'ò agohɪ.

⁴ Nòhtsɪ wecheekeè edɪì ehkègɪdee sɪì ekɔ godi nezɪ t'à dɔ xè gogedo.

Philip Samaria nèk'e nùtla

⁵ Nòhtsɪ wecheekeè Philip wìyeh Samaria nèk'e kògodeè ts'ò ajà, ekɔ Zezi-Kri wegodi t'à dɔ hoghàehtɔ.

⁶ Dɔ hazòè Philip giɪkw'o eyits'ɔ eniyyah hòèhtsɪ giɪzɪ t'à dàdɪ sɪì hotɪ nezɪ egeèkw'ɔ.

⁷ Inìhɪ lɔ yagìzeh xè dɔ yì gots'ɔ xàgɪde, dɔ gɪkw'òè eɪɪdèe lɔ eyits'ɔ dɔ k'egedè-le lɔ k'aàt'ii agòòlà.

⁸ Eyit'à eyi kògodeè dɔ sɪì ginà agòjà.

Simon, ɪk'òè-k'èezɔɔ-dɔè

⁹ Dɔ ɪlè Simon wìyeh whaà gots'ɔ Samaria nèk'e kògodeè ɪk'òè k'alaiwo t'à dɔ hazòè eyi nèk'e nàgedèe sɪì gogha sɪìdì hòèhtsɪ. T'asɪì aht'e edeewɔ t'à edeghɔ xàdahodì.

¹⁰ Dɔ lɔ gɪts'ò at'ɪ, k'aodèe eyits'ɔ dɔ t'ahoòyɪ gɪxè at'ɪ. Hagedɪ, “Eyɪ dɔ Nòhtsɪ dahxà t'asɪì nàtsoo wets'ò-èlɪ,” giɪhdɪ.

¹¹ Whaà gots'ɔ edets'ɔ ɪk'òè t'à gogha sɪìdì hòèhtsɪ t'à dɔ lɔ gɪk'èè k'edè.

¹² Hanikò Philip Nòhtsɪ Wenàowoè wegodi nezɪ eyits'ɔ Zezi wegodi nezɪ dɔ hoghàgoehtɔ t'à gɪgha ehkw'ɪ-ahodi agejà. Eyit'à dɔzhì eyits'ɔ ts'èko sɪ gɪk'ètàidzɔ.

¹³ Simon ededɪ sɪì weggha ehkw'ɪ-ahodi t'à wek'ètàidzɔ. Philip edɪì k'edaa sɪì yek'èè k'eda.

Eniyyah deè wedaà nàhòwo t'à sù wegħa eniyyah dùi.

14 Samariya got'ù Nòhtsì yatù gìgha ehkw'ì-ahodiù agòjàa Zezi wecheekeèdeè Jerusalem geèhkw'ee sù eyì godì gùkw'o ekò Peter eyits'ò John gots'ò gogeèhà.

15 Ekò nègùde ekò Yedàyeh Nezzù dọ gık'e ade ha gok'eèyagùhti.

16 İlaà Yedàyeh Nezzù gık'e ajà-le ìlè, gots'ò K'àowo Zezi wùzì zọ t'à gık'ètàidzọ ìlè.

17 Eyit'à Peter eyits'ò John gokwìt'a dageèhdì gà Yedàyeh Nezzù gık'e ajà.

18 Zezi wecheekeèdeè edilà dọ k'e agehzi-ìdè Yedàyeh Nezzù gık'e at'ì, Simon yazì. Ededì sì hat'ì ha nıwọ t'à sọqmba gots'àzeehdì ha nıwọ,

19 hadì, “Sì sì haht'ì ha seghàhòahà. Sılà dọ k'e whıhdì nıdè Yedàyeh Nezzù gık'e ade ha,” gòhdì.

20 Peter yets'ò hadì, “Nòhtsì t'asì k'èxa-le dọ ghàyeàa sù, sọqmba t'à nàıhdì ha neewọ t'à, nesọqmbaà nexè wedıhołè welè!

21 Nedzeè t'à Nòhtsì ts'ò ehkw'ì nànnewo-le t'à, dı Nòhtsì wılaà sù nexè ha nıle.

22 Nenàowoıı wek'enelì eyits'ò gots'ò K'àowo ts'ò yanehtì. Edahxọ negħọ nahoele ha welì.

23 Sù goghọ ts'ohojdì xè hoıı nets'ò k'àowo,” Peter yèhdì.

24 Simon yets'ò hadì, “Dàıdı sù sexè hagode ha-le t'à, gots'ò K'àowo ts'ò segha yanehtì,” yèhdì.

25 Gots'ò K'àowo weyatù dọ ghàgıızọ t'axqọ Peter eyits'ò John ek'èt'à Jerusalem ts'ò nageèhde. Samariya nèk'e kòta yàgòlaa sù gok'egùde, ekò godì nezzù t'à dọ xè gogiado.

Philip eyits'ò Ethiopia nèk'e gots'ò dọ

26 Ekliyeè k'e gots'ò K'àowo edets'ò yak'eet'ù Philip ts'ò yìhà, hayèhdi, “Ekli-ka nèk'e t̄li sazi ts'ò n̄r̄àa s̄i k'èè anede. Eyì t̄li Jerusalem gots'ò kòta Gaza ts'ò n̄r̄àa s̄i k'èè anede,” yèhdi.

27 Eyit'à Philip ekọ ajà. Ekọ naetle ekò Ethiopia nèk'e gots'ò dọ-wet'àaàa-deè ghọ n̄it̄la. Eyì dọ s̄i Ethiopia nèk'e ts'èko-k'àowo gha sọmba-k'èd̄i-dọ el̄. Jerusalem wexè yat̄i ha t'à ekọ ts'ò èht̄la ìlè.

28 Ek'èt'à edekò ts'ò t̄cho-behch̄i t'à naetle ekò nakwenàozọọ Isaiah wen̄ht̄l'è k'eyaht̄i ìlè.

29 Yedàyeh Nezi Philip ts'ò hadi, “Eyì dọ webe-hch̄i ts'ò n̄wà-lea n̄it̄la,” yèhdi.

30 Eyit'à Philip yebch̄i ts'ò t̄mòhza, eyì dọ nakwenàozọọ Isaiah wen̄ht̄l'è k'eyaht̄i nọọ yeèkw'ò. Philip dayeehke, “Eyì wek'eyaht̄i s̄i as̄i wen̄d̄i?” dọ èhdi.

31 “Dọ sedaedi len̄s̄i dàn̄i wenehdi ì?” hadi. Eyit'à Philip ts'ò hadi, “Segà behch̄i ȳit̄la,” yèhdi.

32 Eyì k'àowo s̄i en̄ht̄l'è k'e d̄i han̄i dek'eèht̄l'è yek'eyaht̄i ìlè:

“Sahzọọ edeweè ts'ò etle lan̄i natl'iḡtaxà. Sahzọọ weghàà xaget'à kò t'asadi-le, eyì lan̄i xàyaht̄i-le.

33 S̄i ts̄iḡh̄a eyits'ò ehkw'ì ḡs̄in̄iyah̄ti-le. Du nèk'e el̄àw̄igwo t'à, wets'ih̄zọọ-dọ gòh̄i-le,” han̄i dek'eèht̄l'è.

34 Eyì dọ, Philip daehke, “Sets'ò haɔdi, nakwenàozọọ am̄i ghọ godeè-adi? Edeghọ gode, han̄i-le-ìdè eyi-le ghọ godeè-adi?” yèhdi dayeehke.

35 Eyit'à Philip eyì en̄ht̄l'è k'e dàn̄i dek'eèht̄l'è s̄i t'à yexè godo, eyits'ò Zezi wegodi nezi yets'ò hadi.

36-37 Tɪlɪ k'e nagiadè ekò tɪ whehtɔ gà nègɪde. Eyɪ dɔ hadɪ, “Jɔ tɪ whehtɔ, asɪ̀ sek'ètaldzɪ ha dɪ̀-le?” yèhɪ.

38 Eyɪ dɔ edecheekeè ts'ò goɪde t'à tɪcho behchɪ̀ nɪ̀tɪ̀la agɪ̀l̀à. Eyɪt'à Philip eyɪts'ò eyɪ dɔ ɪ̀lah tè legeèhtɪ̀la gà Philip yek'ètaɪdzɔ.

39 Tɪ yɪ̀ gots'ò xàgɪ̀de ts'òet'ɪ̀i Philip Yedàyeh Nezm̄ t'asɪ̀ nayeèhchì. Eyɪ dɔ nayat'ɪ̀-le hanikò sɪ̀ wɪ̀nà xè edekò ts'ò naèhtɪ̀la.

40 Ekò Philip kòta Ashdod ekò k'enatɪ̀lo, eyɪ tɪ'axòò hazòò nèk'e ajà. Ekò kòta yàgòlaa eyɪts'ò kòta Caesarea nɪ̀tɪ̀la gots'ò godɪ nezɪ̀ t'à dɔ ts'ò gode.

9

Saul Zezi wecheekeè whelɪ

1 Ekɪ̀yeè k'e Saul ɪ̀l̀à gots'ò K'àowo wecheekeè goweè hanɪ̀wɔ. Eyɪt'à yahtɪ̀-wet'àazàa-deè ts'ò èhtɪ̀la.

2 Kòta Damaskus ekò elègehdeè-kò gòlaa sɪ̀ hazòò gots'ò eetɪ̀'è ha yɪ̀hwɪ̀hɔ. Ekò gots'ò dɔzhì eyɪts'ò ts'èko Zezi wenàowoè k'èè geedaa sɪ̀ nɪ̀goile gà Jerusalem gɪ̀daàɪ̀l̀à agole ha nɪ̀wɔ.

3 Kòta Damaskus ts'ò nɪ̀wà-lea nɪ̀tɪ̀la ekò hɔtsaa yak'e gots'ò wemòò hazòò ts'ò dzɛh agòjà, sadeètɪ̀'ɪ̀ nàtsoo wek'e nàɪ̀dɪ̀ ajà.

4 Saul dèè k'e nàakw'o eyɪts'ò wets'ò hats'ediɪ hɔt'e, “Saul, Saul, dàmɪghɔ dasenèehza?”

5 Saul hadɪ, “K'àowo, amɪ̀ anet'e?”

“Zezi aht'e, sɪ̀ sɪ̀ dasenèehza hɔt'e.

6 Nɪ̀tɪ̀la gà kòta ts'ò anede, ayɪ̀ dānele ha sɪ̀ nets'ò hagedɪ ha,” Zezi yèhɪ.

7 Dọ Saul xè aget'ụ sị ekù nàgèèhza geèhyeh t'à agụdì whìle. Gots'edeè họt'e egeèhkw'ọ hanìkò dọ wụzị gịa?ì-le.

8 Saul nùtla ekò wegħa xègaat'ì-le agòjà. K'egèeh?ì t'à kòta Damaskus ts'ọ geède.

9 Tàì dzẹẹ ts'ọ wegħa xègoèht'ì-le, eyìts'ọ shètì-le, tì sì wewàhọdì-le.

10 Damaskus ekọ Nòhtsì wecheekeè ịlè nàdè, Ananias wiyeh. Gots'ọ K'àowo wenazhụ wègoèht'ì xè yets'ọ gode, “Ananias!” yèhdi.

“Hẹ?ẹ, sets'ọ K'àowo, neèhkw'ọ,” Ananias yèhdi.

11 Gots'ọ K'àowo yets'ọ hadì, “Tìlì Ehkw'ì Nùzàa gòyeh k'e Zhidàa wekò nàatla. Ekọ kòta Tarsus got'ụ Saul wiyeh ghọ da?ìhke, eyì dọ sets'ọ yahtì t'à.

12 Saul wenazhụ xègoèht'ì ekò dọ Ananias wiyeh yets'àèhtla gà edilà yek'e ayìlà t'à wegħa xènaoèht'ì ajà,” gots'ọ K'àowo yèhdi.

13 Ananias hadì, “Sets'ọ K'àowo, eyì dọ wegħọ godì ịọ eèhkw'o. Nets'ọ dọ Jerusalem nàgedèe sị hoìla ịọ gogħa hòèhtsì ghọ eèhkw'o.

14 Dìlì yahtì-gha-k'aodèe godahxà ịọ nùtla, dọ negħọ gini nàtsoo sị dọ-danìlāa-kò ts'ọ agole ha ịọ nùtla ịlè,” yèhdi.

15 Hanìkò gots'ọ K'àowo Ananias ts'ọ hadì, “Ekọ nàatla! Eyì dọ wìihchì họt'e, wet'ọdọ dọ hazọọ xàzaa sùzì k'ègeezọ ha. Dọ eyì-le xàzaa għa k'aodèe ts'ọ gode ha eyìts'ọ Israel got'ụ sì ts'ọ gode ha, eyì għa wìihchì họt'e.

16 Sùzì ts'ìh?ò hòt'ò da?za ha sì yek'èezọdọ awehìe ha,” Zezi yèhdi.

17 Eyìt'à Ananias eyì kò ts'ọ èhtla gà ekọ goyaèhtla. Saul wekwìt'a dawhehdi gà hayèhdi,

“Sèot'ì Saul, tìlì k'e jò ts'ò naitle ekò gots'ò K'àowo Zezi nets'ò wègoèht'ì ìlèè sù nets'ò sùhà. Nedaà xègaat'ì anade ha eyits'ò Yedàyeh Nezi nek'e ade ha nets'ò sùhà,” yèhdi.

18 Ekòet'ì Saul wedaà gots'ò t'asì xàit'ì, eyì t'axòò weggha xègoèht'ì anajà. Saul nùtla gà wek'ètaidzòò agìlà.

19 Shètì t'axòò nàtsoò anajà. Damaskus ekò Nòhtsì wecheekeè goxè whaà-lea ts'ò nàidè.

Saul kòta Damaskus gots'ò Jerusalem ts'ò ajà

20 Ekòet'ì kòta Damaskus elèghdèè-kò yàgòlaa sù Saul dò ts'ò godeè ajà. Zezi Nòhtsì Weza hòt'e hadù dò gots'ò gojde.

21 Dò hazòò giikw'oo sù sù gogha eniyah adì. “Eyì dò Jerusalem ekò dò Zezi ghò gini nàtsoo sù gogha hoilà hohtsì là, eyì nì at'ì? Gidaizhe ha yahtu-gha-k'aodèè ts'ò agole ha jò nùtla là, eyì nì at'ì?” gedù dàlegeehke.

22 Hanikò Saul denahk'e wini nàtsoò ajà eyits'ò dànì dek'èèht'ì èè sù weghàà Zezi Christ hòt'e hadù gots'ò gojde t'à Israel got'ì kòta Damaskus nàgedèè sù sù gogha eniyah adì.

23 Lò dzeè k'e hanùdì t'à Israel got'ì èlàgìhwhì ha k'èhogeza.

24 Hanikò Saul nàgòhzhì. Èlàgìhwhì ha gùwò t'à dze, to ehk'èè kòta-xàgoò?àa-k'è kexogùhdi.

25 Hanikò wecheekeè gùlù sù to agòjà ekò xàgèhchì. T'òhtò yì gùhtì gà kòta gomòò kwekwù nìzàa sù xàgòzàa k'è hodàgèlì.

26 Eyì t'axòò Saul Jerusalem ts'ò ajà. Nòhtsì wecheekeè goxè at'ì ha hoèhdzà hanikò hazòò

gıts'àejı. Edeđı Nòhtsı wecheekeè elı gıgha ehkw'ı-ahodı-le.

²⁷ Hanikò dọ ı̀lè Barnabas wı̀yeh sı̀ Saul edexè ayı̀ılà, Zezi wecheekeèdeè gots'ò yeèhchì. Saul dànı kòta Damaskus ts'ò etle ekò gots'ò K'àowo e₂ı, gots'ò K'àowo dànı yets'ò goıde, eyıts'ò kòta Damaskus ekọ wını deji-le xè Zezi ghọ dọ ts'ò goıde, eyı hazọọ Barnabas yeghọ gots'ò goıde.

²⁸ Eyıt'à Saul Zezi wecheekeèdeè goxè nàıdè eyıts'ò edèdaedi-le xè Jerusalem dọ ta k'eda. Zezi wıızi t'à nàtsoò dọ ts'ò gode.

²⁹ Israel got'ı̀ı Greek k'èè gogedee sı̀ gots'ò gode xè goxè nàyaehı, hanikò eı̀aagı̀hwhı ha hogeèhdzà.

³⁰ Nòhtsı wecheekeè eyı hagòjà gık'èhoèhzà ekò kòta Caesarea ts'ò nageèhchì gà elàcho t'à kòta Tarsus ts'ò agı̀ılà.

³¹ Eyı t'axọọ Nòhtsı wecheekeè hazọọ Judea nèk'e, Galilee nèk'e eyıts'ò Samarıa nèk'e gıgha łatsaa ts'èwhı̀ı hòzọọ agòjà. Yedàyeh Nezi t'à gını nàtsoò agejà. Eyıt'à dọ lọ gota gııde xè gots'ò K'àowo k'èagııt'e ha gııwọ.

Aneyas eyıts'ò Dorcas

³² Peter eyı nèk'e kòta gòlaa gota k'eda ekò kòta Lyda gòyeh ekọ Nòhtsı wets'ò dọ gots'àèhtla.

³³ Ekọ dọ ı̀lè Aneyas wı̀yeh e₂ı. Eyı dọ k'eda-le t'à ek'èdı xo gots'ò edetè k'e whetı.

³⁴ Peter yets'ò hadı, “Aneyas, Zezi k'aàt'ı̀ı anı̀ılà. Nı̀ıtla eyıts'ò netè nı̀ızah,” yèhdı. Ekòet'ı̀ı Aneyas nı̀ıtla.

³⁵ Dọ hazọọ kòta Lyda eyıts'ò kòta Sharon nàgedèè sı̀ gıazı t'à Nòhtsı k'èè geedaà agejà.

³⁶ Kòta Joppa gòyeh ekò ts'èko ìlè nàdè, Tabitha wiyeh (Greek k'èè Dorcas wiyeh). Eyi ts'èko Nòhtsì wecheekeè elì họt'e. T'aats'òò dọ gha eghàlaeda eyits'ò dọ-teèt'ì ts'àdì.

³⁷ Èkìyèè k'e eyawhelì t'à ełajwo. Wekw'òò k'enagùhtso gà ìdòò dahkò nègùhtì.

³⁸ Kòta Lyda gots'ò kòta Joppa ts'ò gọqwà-le họt'e. Eyi t'à Nòhtsì wecheekeè gùlì sù Peter kòta Lyda ts'ò-èlì ghọ egùkw'o t'à dọ nàke Peter ts'ò geèhà, “Ìwhàà jọ nààtla!” gùhdì.

³⁹ Eyi t'à Peter gok'èè èhtla. Ekò nègùde ekò ìdòò dahkò ts'ò dekiùtlaà agùlì. Ts'èko gígà dọzhì while sù hazòò Peter gà nàgeèhza, getse. Dorcas ìlè eda ekò gogha goht'ò whehtsù sù Peter ts'ò dagiale.

⁴⁰ Peter, eyi kọà goyì dọ geèkw'ee sù hazòò xàgòèhà. Peter nàgòìhgè gà yahtì. Ts'èko ełajwo ts'ò hadì, “Tabitha, niùtla,” yèhdì. Ts'èko k'èet'ì ajà, Peter ezi ekò daèhte k'e whedaà ajà.

⁴¹ Peter yilà daachì gà nàwo ayìlì. Eyi t'axòò dọ gígha ehkw'ì-ahodì eyits'ò ts'èko gígà dọzhì while sù goyagèède agòòlì. Ts'èko edaà ajà sù gíghàedaà agòòlì.

⁴² Dọ hazòò kòta Joppa nàgedèè sù gíghòìkw'o t'à dọ lọ Nòhtsì gígha ehkw'ì-ahodì agejà.

⁴³ Peter whaà-lea ts'ò eyi kòta Joppa dọ ìlè Simon ewò-sìhzi-dọò xè nàìdè.

10

Cornelius Peter kàehà

¹ Dọ ìlè Cornelius wiyeh kòta Caesarea nàdè. Italy nèk'e gots'ò eghọq-dọq-gha-k'àowo elì.

² Ededi eyits'ò wèot'ì hazòò Nòhtsì k'èagùt'e ghò hòt'ò agùwò. T'aats'òò dọ-teèt'ù ts'àdì xè Nòhtsì ts'ò yahtì.

³ Ìlàà tai nìzòò ekò Cornelius wenazhù xègoèht'ì. Yak'eet'ù yeghò nìitla yaʒì, yets'ò hadì, “Cornelius!” yèhdi.

⁴ Cornelius yaʒì t'à, sù dèhyeh. “Sets'ò K'àowo, ayì ghò aɔdì?” yèhdi. Yak'eet'ù yets'ò hadì, “T'aats'òò Nòhtsì ts'ò xàyahtì eyits'ò dọ-teèt'ù ts'ànedì t'à Nòhtsì nenadì.

⁵ Kòta Joppa ekò ts'ò dọ gùhʒa. Ekò dọ Simon wiyeh, Peter sù gùhdi, edexè ek'èt'à nagùchi.

⁶ Simon ewò-sìhʒù-dòò xè nàdè, wekò tìchobàa gà gòzò họt'e,” yèhdi.

⁷ Yak'eet'ù yets'òò ajà t'axòò Cornelius edecheekeè nàke gokagoide, eyits'ò eghòò-dòò ìè yegha eghàlaedaa sù Nòhtsì ghò hòt'ò aniwò, eyì sù ts'ò goide.

⁸ Yak'eet'ù dàyèhdù sù hazòò gots'ò hadì, eyì t'axòò kòta Joppa ts'ò goèhʒà.

Peter wenazhù xègoèht'ì

⁹ Ek'èdaedzèè, dzètanì ekìyèè k'e kòta ts'ò nìwà-lea nagùadè ekò Peter yahtì ha t'à kò ka dagòzòò dekùtla.

¹⁰ Sù deèhdì ajà t'à, t'asù ghò shèhtì ha nìwò. Ìzhù bò xàgeht'è ekò Peter wenazhù agòjà.

¹¹ Yak'e ehts'òò ajà wegħa wègoèht'ì, lìbalà nechàa lanù dèè k'e ts'ò ajà. Wedzù dì yats'itò lanì, ìdòò gots'ò ìzhù ajà yaʒì.

¹² Weyù tìts'aàdì ìò xàʒaa whela, gòò hanù eyits'ò yat'a k'edèè hazòò xàʒaa sù.

13 Wets'ò hats'edi hòt'e, “Peter nùtla, t'asi elàhwhi gà shètì,” ts'edi hòt'e.

14 Peter hadi, “Sets'ò K'àowo, hahlè ha dii, t'asi weju si weghò shèhtì whìle,” hadi.

15 K'achì wets'ò gots'edeè hòt'e, “Nòhtsi t'asi nezì yèhdi si weju nùdi ha-le,” ts'edi hòt'e.

16 Taà-eh't'aa wexè hagòjà, eyi t'axòqò libalà lanu idòo yak'e ts'ò anajà.

17 Peter wenazhu dàgòjàa si ìl'aa yeghò nàniwo ekò k'àowo Cornelius dọ ekọ goèh'zà ilèe si Simon wekò nègide. Mòht'a kwì gà nàgeèhza.

18 Hòt'ò hagedi, “Asì dọ Simon wiyeh, Peter giñdi, jọ nàdè?” gedì.

19 Peter ìl'aa nàniwo ekò Yedayeh Nezì yets'ò hadi, “Simon, dọ tai nehaguwọ.

20 Gits'ò hodàtla. Jọ ts'ò ageèh'la ne t'à, gik'èitla ha si weghò nànewo-le,” yèhdi.

21 Eyit'à Peter izhì gots'ò hodàèhtla, dọ nègide ts'ò hadi, “Ami wekak'eaht'ì si eyi aht'e. Ayi ghò jọ nàwhahde?” gòhdi.

22 Dọ gits'ò hadi, “Cornelius, eghòq-dòq-gha-k'àowo, jọ ts'ò goih'zà. Ededì dọ ehkw'ì edaa xè Nòhtsi ghò hòt'ò aniwọ, eyits'ò Israel got'ì hazòqò gighoneètò hòt'e. Wenazhu yak'eet'ì yets'ò goide ilè, nì wekò nàatla ha, yèhdi. Ayi wets'ò hadi ha si neèkw'ò ha hòt'e,” giñdi.

23 Dọ eyi kọ agit'e ha t'à Peter goyagoèwa.

Peter Cornelius wekò nùtla

Ek'èdaedzè k'e Peter gok'èè naèhtla. Kòta Joppa gots'ò Nòhtsi wecheekè mòhdaa goxè agejà.

24 Ek'èdaedzèè kòta Caesarea nègũde. K'àowo Cornelius godanaèhzi ìlè. Edèot'ì hazòò eyits'ò weàgià gũlũ sù edekò ts'ò gokàehzà ìlè.

25 Peter goyaetle ekò Cornelius yets'ò èhtla. Yets'ò nàgòìhgè xè yeghàsòedì.

26 Hanikò Peter yets'ò hadì, “Nàawo, nexèht'e è dọ aht'e ne,” yèhdì.

27 Peter yets'ò gode xè yekò goyaèhtla. Goyì dọ lọ dèhkw'e nọò.

28 Peter gots'ò hadì, “Goxì gonàowoò k'èè dani goxè hòzọọ sù wek'èahsọ họt'e. Israel got'ù sù, dọ eyì-le xàzaa xè aget'ì ha, gìgha wets'æt'ọ họt'e. Hanikò dọ wùzì weju wèhsì ha-le sù Nòhtsì wek'èehsọ asìlà.

29 Eyit'à jọ ts'ò sekàgòhdi ekò ìle dehsì-le. Ayì ghọ jọ sekàwhahzà?” Peter gòhdi.

30 K'àowo Cornelius yets'ò hadì, “Ìdì dì dzeè ekò di lagòht'e tai nìzọ sekò yahtì ekò họtsoo dọ wezèè k'e saide nàwoo senazhù wègòèht'ì.

31 Sets'ò hadì, ‘Cornelius, ayì gha yanehtì sù Nòhtsì nùkw'o họt'e, eyits'ò dọ-teèt'ù ts'ànedì sù yek'èezọ họt'e.

32 Yèè kòta Joppa ts'ò dọ nehza, ekọ dọ ìlè Simon wiyeh, Peter sù gùhdì, wekàìhza. Simon, ewò-sìhzi-dọò tichobàa nàdèè ekọ yexè nàdè họt'e, yak'eet'ù sèhdì.

33 Eyit'à ekòet'ìì nekàwhìhza. Jọ nàwheètla t'à masì neehwhọ. Nòhtsì wenadaà hazòò jọ ts'eèhkw'e, gots'ò K'àowo ayì gots'ò hadì ha nèhdì sù wets'eèhkw'ọ ha ts'ùwọ,” yèhdì.

34 Eyit'à Peter gots'ò goide, “Nòhtsì sù dọ ìlè xàzaa zọ gòìhchì nùlè, eyì sù k'òt'a wek'èhoèhza.

35 Dọ hazọ̀ ọ̀ xà̀aa gots'ọ̀ dọ wets'ọ̀ agede ha nıwọ. Hazọ̀ nẹ̀k'e gots'ọ̀ dọ Nọ̀htsı k'èagı̀t'e xè ehkw'ı geedaa sı Nọ̀htsı goxè at'ı họt'e.

36 Nọ̀htsı Israel got'ı̀ı yatı gots'ọ̀ ayı̀l̀laa sı wek'èahsọ họt'e. Zezi dọ hazọ̀ ts'ọ̀ k'àowo elı sı wets'ıhı̀zọ̀ dọ xè sıghà hòzọ họt'e. Nọ̀htsı hanı yatı gots'ọ̀ ayı̀l̀la ı̀lè.

37-38 Eyıts'ọ̀ Judea nẹ̀k'e hazọ̀ dàgòj̀aa sı wek'èahsọ sọnaà. Galılee nẹ̀k'e t'akweı̀tọ̀ kèhọ̀wo. Nazareth got'ı̀ı Zezi John-Baptıst yek'ètaı̀dzọ t'axọ̀ Nọ̀htsı, Yedàyeh Nezu Zezi k'e ayı̀l̀la. Yedàyeh Nezu nàtsoò wek'e ajà t'à enıyah ı̀ọ hòèhtsı. Kọta yàgòlaa sı gota k'etlọ. Nọ̀htsı yexè at'ı t'à, dọ gha nezı eghàlaıda eyıts'ọ̀ dọ ı̀nıı gıts'ọ̀-èıı sı k'aat'ı̀ı agòòl̀a.

39 “Israel got'ı̀ı gı̀nèk'e eyıts'ọ̀ kọta Jerusalem dànı eghàlaıdàa sı hazọ̀ weghàts'ı̀ıdà họt'e. Dechet'aa k'e gedı̀htsò t'à èlaàgı̀hwho họt'e.

40 Hanıkò tai dzeè k'ehọ̀wo t'axọ̀ Nọ̀htsı naıdà ayı̀l̀la eyıts'ọ̀ dọ ı̀ọ gıaı̀ı agòòl̀a.

41 Dọ hazọ̀ gıaı̀ı nı̀le, Nọ̀htsı dọ nàwhehtsı sı eyı zọ gıaı̀ı họt'e. Naıdà t'axọ̀ goxı wets'aı eyıts'ọ̀ wexè shèts'azhe.

42 ‘Dọ ts'ọ̀ goahde,’ Zezi gòhđı. ‘Dọ geedaa eyıts'ọ̀ èlaıdèe sı gı̀sınyahı gha Nọ̀htsı sı̀ıhchı họt'e. Seghọ godı t'à dọ gıts'ọ̀ goahde ha,’ gòhđı ı̀lè.

43 Nakwenàozọ̀ hazọ̀ weghọ du hagedı ı̀lè, ‘T'aa gıgha ehkw'ı-ahodı sı wızi dahxà gıhoı̀ı gıghọ nahoezhe ha,’ dek'eèht'è,” Peter gòhđı.

44 Peter ı̀laà gots'ọ̀ gode ekò dọ hazọ̀ godı gıkw'oo sı Yedàyeh Nezu gık'e ajà.

45 Israel got'ı̀ı gıgha ehkw'ı-ahodı Peter xè nègıde sı, gıgha enıyah dı. Dọ eyı-le xà̀aa

ededı kò Yedàyeh Nezu gık'e ajà t'à sù gıgha enıyah nechà.

⁴⁶ Eyı-le dọ xàʔaa goyatı k'èè xàyagehtı xè Nòhtsı ghàsogeedı, gogıkw'o. Eyıt'à Peter hadı,

⁴⁷ “Goxèht'eè Yedàyeh Nezu gık'e ajà t'à, amı dı dọ gık'ètàıdzı ha-le gòhđı ha?”

⁴⁸ Zezi-Krı wızi t'à gık'ètàıdzı ha,” Peter gòhđı. Eyıt'axò, Peter łatsaa goxè anet'e, gıhđı.

11

Peter wexè dàgòjàa sù yeghọ gode

¹ Nòhtsı yatı dọ eyı-le xàʔaa ts'ò ajàa sù Zezi wecheekeèdeè eyıts'ọ Judea nèk'e hazòọ ts'ò Nòhtsı wecheekeè gııı sù ghọ gıkw'o.

² Eyıt'à Peter Jerusalem ts'ò èhtła ekò Israel got'ıı gıgha ehkw'ı-ahodı sù Peter dànı ekò nèk'e eghàlajdàa sù gıgha ehkw'ı-le họt'e.

³ Eyıt'à hagıhđı, “Dọ eładı xàʔaa gıkò goyaneetła xè gıxè shènetı nòò,” gıhđı.

⁴ Eyıt'à Peter wexè hazòọ dàgòjàa sù degghàa godaedi, hadı,

⁵ “Kòta Joppa whıhda, yahtı ekò senazhu xègoèht'ı. Lıbalà nechàa lanı dèè k'e ts'ò ajà weghàehda. İdòo gots'ọ, wedzı dı yats'ıtò lanı sets'ò ızhı ajà.

⁶ Weyı k'eeht'ı ekò, tıts'aadı ıọ xàʔaa, sa hanı, gòo hanı eyıts'ọ yat'a k'edèè hazòọ weyı whela.

⁷ Eyıts'ọ sets'ò dı hats'edi họt'e, ‘Peter nııtła, t'ası ełahwhı gà shènetı,’ sèts'edi họt'e.

⁸ “Eyıt'à haehsı, ‘Sets'ò K'àowo, hahle ha dıı, t'ası weju sù sewàhòdı whıle họt'e,’ dehsı.

9 “K'achɪ nàke t'à yak'e gots'ò sets'ò hats'edi hɔt'e, 'Nòhtsɪ t'asɪ nezɪ yèhɪ sɪ wejɪ nɪɪdi ha-le,' sèts'edi hɔt'e.

10 Taà-eh't'aà hanì sexè hagòjà, eyi t'axòqò eyi libalà lanɪ ɪdòo yak'e ts'ò anajà.

11 “Eyits'ò whaà-le-t'ì kòta Caesarea gots'ò dɔ tai sets'ò gɪhʒà. Sekàgɪhʒà t'à eyi nègɪde.

12 Yedayeh Nezɪ sets'ò hadɪ, 'Gɪk'èɪtla ha sɪ weghò nànewo-le,' sèhɪ. Dɪ Nòhtsɪ wecheekeè ek'ètai sexè agejà t'à eghòq-dòq-gha-k'àowo wekò goyats'eède.

13 Eyɪ k'àowo goxè goado, hadɪ, edekò yahtɪ ekò yak'eet'ɪ wenzhɪ wègoèht'ì. Yak'eet'ɪ yets'ò hadɪ, 'Kòta Joppa ekò dɔ ɪhè Simon, Peter sɪ wiyeh, wekàhʒà.

14 Godɪ nezɪ neghàʒà ha, wet'à nɪ eyits'ò dɔ hazòqò nexè nàgedèe sɪ edaxàgeedè ha,' yak'eet'ɪ yèhɪ ɪhè.

15 “Dò gɪts'ò gohde ekò Yedayeh Nezɪ gɪk'e ajà, goxɪ t'akwèlòqò gok'e ajà lanì.

16 Gots'ò K'àowo ayɪ dàgòhɪ ɪlèe sɪ wenawhɪhɪ, 'John-Baptist tɪ t'à naxɪk'ètaɪdzò hɔt'e, hanikò naxɪ sɪ Yedayeh Nezɪ t'à naxɪk'ètaɪdzɪ ha,' gòhɪ ɪlè.

17 Zezi gogha ehkw'ɪ adɪ t'à Nòhtsɪ Yedayeh Nezɪ goghàɪɪzò hɔt'e. Dò eyɪ-le xàʒaa goxèht'eè Yedayeh Nezɪ gɪk'e ajà nɪdè, dànì Nòhtsɪ k'èch'a gohde lì? Wenahk'e aht'e nɪile,” Peter gòhɪ.

18 Hadɪ gots'ò goɪde t'axòqò dɔ t'asagedɪ ha dɪ t'à Nòhtsɪ ghàsogeedɪ, “Nòhtsɪ sɪ dɔ eyɪ-le xàʒaa gɪɪɪ kò edek'egɪɪ nɪdè edaxàgole ha goghàhòɪzò nòq,” gedɪ.

Kòta Antioch gots'ò dɔ gɪgha ehkw'ɪ-ahodi

19 Ekìyèè k'e Stephen ełààgìhwho t'axò Nòhtsì wecheekeè dagogìhza t'à ehkègìde ìlè. Phoenicia nèk'e, Cyprus dı whezòò eyits'ò kògodeè Antioch haıwa ts'ò agejà. Ekò Israel got'ì zò ts'ò godı nezı nègìzò.

20 Cyprus dı whezòò gots'ò dọ mòhdaa eyits'ò kògodeè Cyrene gots'ò dọ mòhdaa, kògodeè Antioch ts'ò agejà. Ekò Greece got'ì nàgedèe eyı sı Zezì wegodı nezı t'à gots'ò gogìde.

21 Gots'ò K'àowo gots'adı t'à dọ lọ gıgha ehkw'ı-ahodı agejà, eyits'ò Zezì ghọ gını nàsoò agejà.

22 Jerusalem ekò Nòhtsì wecheekeè goghọ gıkw'o t'à Barnabas kògodeè Antioch ts'ò geèhà.

23 Ekò nìtla ekò dànì Nòhtsì gots'ò sınıwọ t'à dọ gha eghàlɔdaa sı hazòò yaı t'à wınà. Gots'ò K'àowo ghọ gını nàsoò agole ha gots'ò goıde.

24 Barnabas dọ nezı eı eyits'ò Nòhtsì ghọ wını nàtso xè Yedàyeh Nezı nàtsoò wets'ò-èı, eyit'à dọ lọ Nòhtsì ts'ò agejà.

25 Eyı t'axòò Barnabas Saul hanıwọ ha t'à, kògodeè Tarsus ts'ò ajà.

26 Yegòhıhzo t'axòò kògodeè Antioch ts'ò geède. Barnabas eyits'ò Saul ìlè xo degħàà Nòhtsì wecheekeè xè ełegıadı, eyits'ò dọ lọ hogħàgogeèhtọ. Kògodeè Antioch ekò t'akwelòò Nòhtsì wecheekeè “Christ k'èagıt'ee dọ” gıyeh agejà.

27 Ekìyèè k'e Jerusalem gots'ò nakwenàozòò mòhdaa Antioch nègìde.

28 Nakwenàozòò ìlè Agabus wıyeh sı dọta nàwo xè Yedàyeh Nezı dahxà gots'ò goıde. İdaà dàgode ha sı gha yaı nıızo. Hazòò nèk'e Rome got'ì

k'aodèe gɔlɔ sɪ dɔ ɔha bɔ while agode ha, hadɪ.
(Claudius dèe-ts'ò-k'áowo whelɪ ekò eyɪ hagòjà.)

²⁹ Antioch Nòhtsɪ wecheekeè nàgedèe sɪ Judea nèk'e Nòhtsɪ wecheekeè ts'àgedɪ ha gɔwɔ. Eyɪt'à sɔ̀m̄ba t'aatɔ nègezà ha dɪ-le sɪ haatɔ nègɪla.

³⁰ Sɔ̀m̄ba nàgɔhtsɪ sɪ Judea nèk'e Nòhtsɪ wecheekeè ɔha k'aodèe gɔlɔ sɪ gots'ò agele ha t'à, Barnabas eyɪts'ò Saul ghàgɪwa.

12

Yak'eet'ɪ dɔ-danɪlaa-kò gots'ò Peter xàèhchì

¹ Ekɪyeè k'e k'áowochò Herod Nòhtsɪ wecheekeè mòhdaa dagoachì, dagòqhza ha nɪwɔ t'à, dɔ-danɪlaa-kò ts'ò agòòlà.

² Weyatɪ k'e John wɪde James, behcho t'à eɫààgɪhwho.

³ Israel got'ɪ goinà at'ɪ yek'èhoèhza ekò weyatɪ k'e Peter sɪ dagɪachì. Eyɪ hagòjà sɪ lèt'è lèt'èa dɔ hòèlɪ xè nàsɪ hoèè dzeɛ nɪ ts'ò agòjà.

⁴ K'áowochò Herod Peter wedaàtɔ ayɪlɪ. Eghɔ-dɔ̀ hoònɔ-daats'ò-ek'ètaɪ gots'ò eghɔ-dɔ̀ ek'èdɪ eɫek'èawò gɪxoehdɪ. Dzɛdèè Passover wetehoòwo nɪdè Herod dɔ hazòɔ gɪdàà Peter wesɪnyaetɪ ha nɪwɔ.

⁵ Eyɪt'à Peter dɔ-danɪlaa-kò wek'èhodɪ, hanikò Nòhtsɪ wecheekeè Nòhtsɪ ts'ò hòt'ò yegha yagehtɪ.

⁶ Peter wesɪnyaetɪ kwe eyɪ toò k'e satsòt'ɪ t'à deèt'ɪ xè eghɔ-dɔ̀ nàke goge whetɪ agɪlɪ. Eyɪts'ò enɪtɔ gà eghɔ-dɔ̀ nàgèhza.

⁷ Hɔtsaa yak'eet'ɪ wègoèht'ɪ t'à goyɪ hazòɔ ts'ò dzɛh agòjà. Yak'eet'ɪ Peter ts'àhtso, ts'eyɪhwho.

“Iwhàà nìtla!” yèhdi. Ekòet'ìì welachù k'e satsòt'ìì xàit'ìì.

⁸ Yak'eet'ìì yets'ò hadi, “Negoht'òò yìtla eyits'ò nekè yìtà.” Eyit'à Peter hajà. Eyits'ò yak'eet'ìì hayèhdi, “Nezeè edek'e nìza gà sek'èitla,” yèhdi.

⁹ Peter dọ-daniḷaa-kò gots'ò yek'èè xàèhtla. Hanikò yak'eet'ìì xè dàgot'ìì sù deghàà yeniedì-le, ekì wenazhù agot'ì nìwọ.

¹⁰ Eghọq-dọò t'akwe nàgeèhzaa eyits'ò gik'èè nàgeèhzaa sù goxageède. Eyits'ò mọht'a satsò enìtọ nechàa sù ts'ò nègùde. Enìtọ whatsọò enixàike t'à xàgeède. Tìlì welọ nègùde ekò họtasa yak'eet'ìì wèngoèht'ì-le,

¹¹ Peter họtasa ts'ìwọ lajà, hanìwọ, “Sets'ò K'àowo edets'ò yak'eet'ìì sets'ò ayìlà hotiì wek'èehsọ ne. Herod wech'à xàseèhtì eyits'ò Israel got'ìì sexè hoìla hogehtsì ha ìlèè sù Nòhtsì hanàhòwo-le ayìlà,” hanìwọ.

¹² Peter wexè hagòjà yek'èhoèhzà t'axòò Mary, John-Mark wemọ, wekò ts'ò èhtla. Ekọ dọ lọ yagehtì ha elègùde.

¹³ Peter enìtọ ts'aeht'ì. T'eekoa ìlè gogha eghàlaeda Rhoda wìyeh enìtọ gà nìtla.

¹⁴ Peter gode họt'e yìkw'o ekò Peter at'ì nàyèhzhì. Sù wìnà t'à yets'ò enixàechi-le et'ìì ek'èt'à tùmòèhza gà whezeh, hadi, “Peter enìtọ gà nàwo!” hadi.

¹⁵ T'eekoa ts'ò hagedi, “Gonezọ-le anejà nì?” gùhdi. Hanikò k'èdaà hadi t'à, hagedi, “Weyak'eet'ìì at'ì sọnì,” gedi.

¹⁶ Hanikò Peter ìlè enìtọ ts'aeht'ì. Enixàgìachì ekò Peter gìazì t'à sù gìgha enìyah dìì.

17 Sì sigeèt'ì xè gıdagoòhwho t'à Peter ts'èwhı̀ı̀ agı̀t'e ha edılà t'à gogha nàzeetsı̀. Eyı̀ t'ı̀'axqò dani gots'ò K'àowo dọ-daniı̀laa-kò gots'ò xàyeèhchı̀ı̀ sì hazqò gots'ò hadı. “James eyıts'ò Nòhtsı̀ wecheekeè gıts'ò haahdı nqò,” gòhđı t'ı̀'axqò eyı̀-le kò ts'ò xàèhtı̀a.

18 K'omqòdqò agòjà ekò Peter wègoèt'ı̀-le t'à eghqò-dqò nıdahogı̀ı̀hdè.

19 K'àowocho Herod weyatı̀ k'e eghqò-dqò Peter hagı̀wq, hanikò gıgòhı̀q-le. Eghqò-dqò Peter k'ègiadı̀ sì dàgòjà ghq deghàà dagoı̀hke t'ı̀'axqò Herod weyatı̀ k'e eı̀aàgogı̀ı̀hdè.

Herod eı̀aı̀wo

Eyı̀ t'ı̀'axqò k'àowocho Herod Judea nèk'e gots'ò Caesarea nèk'e ts'ò ajà, ekq whaà hoògq ts'ò aı̀t'è.

20 K'àowocho Herod, kòta Tyre eyıts'ò kòta Sıdon dọ nàgedèè sì gots'ò wı̀nı̀-le ı̀lè, hanikò wenèk'e gots'ò t'ası̀ gıwàhodı ne t'à dọ Herod xè eı̀geèhđı ha gı̀wq. Blastus, k'àowocho gha k'eyaetı̀ eı̀ı̀ sì gots'adı̀ agı̀ı̀là, wet'òq k'àowocho xè ts'èwhı̀ı̀ hòı̀q hogehtsı̀ gha dageehke.

21 Eı̀geèhđı dzeqè k'e k'àowocho Herod, goht'ò wèdaat'ı̀ı̀ yı̀etı̀a eyıts'ò k'àowocho daèhchı̀ı̀ k'e dèhkwa gà dọ ts'ò goı̀de.

22 Goı̀de t'ı̀'axqò dọ yagı̀zeh, hagedı, “Nòhtsı̀ lanı̀ xàyaı̀htı̀, dọ lanı̀-le,” gedı.

23 Nòhtsı̀ ghàsɔnı̀dı̀-le t'à, ekòet'ı̀ı̀ Nòhtsı̀ weyak'eet'ı̀ı̀, k'àowocho Herod tàda wexèhđı ayı̀ı̀là. Weyı̀ gòo ajà t'à eı̀aı̀wo.

24 Hanikò k'èdaà Nòhtsı̀ weyatı̀ dọ ı̀q ts'ò ajà.

²⁵ Barnabas eyits'ò Saul edilà ghò nagüt'e t'axò Jerusalem gots'ò kòta Antioch ts'ò nòògùde. John-Mark edexè agìlà.

13

Barnabas eyits'ò Saul dọ ts'ò gogèhà

¹ Kòta Antioch ekọ Nòhtsì wecheekeè gita nakwenàòzọọ eyits'ò dọ-hoghàehtọọ-dọò gòhì: Barnabas, Simeyon (Naiger sì wiyeh), Cyrene got'ìì Luciyus, Manan (k'àowochò Herod xè dèzhọ) eyits'ò Saul.

² Ìlàà yagehtì xè edegegọ ekò Yedàyeh Nezi gots'ò gòide, hadì, “Barnabas eyits'ò Saul segha eghàlageeda ha t'à, seghàgiahle,” gòhdì.

³ Eyit'à Nòhtsì wecheekeè edegiagọ xè yagùhtì t'axò edilà Barnabas eyits'ò Saul gok'e agìlà gà gok'eèyagùhtì. Eyì t'axò edìì ts'ò agede ha sù ts'ò gogèhà.

Barnabas eyits'ò Saul Cyprus nèlegeèlà

⁴ Barnabas eyits'ò Saul Yedàyeh Nezi k'egohzì t'à kòta Seleucia ts'ò agejà eyì gots'ò Cyprus dì nechàa whezọọ ts'ò geèze.

⁵ Kòta Salamis nègùde ekò Israel got'ìì gits'ò elèghdèe-kò goyì Nòhtsì yatì t'à dọ xè gogedo. John-Mark gots'adi t'à goxè at'ì.

⁶ Eyì dì hazọọ k'e k'egiadèe t'axò kòta Paphos ts'ò agejà. Ekọ Israel got'ìì ìlè Bar-Zezu wiyeh (Elimas sì wiyeh) giazì. Nakwenàòzọọ ehkw'ì adì-le xè ìk'ọọ-elì họt'e.

⁷ Eyì dọ k'àowo Sergius-Paulus gha k'eyaeti elì. Eyì k'àowo nezi-nàniwoo-dọò họt'e. Nòhtsì yatì k'èezọ ha niwọ t'à, Barnabas eyits'ò Saul gokàehà.

8 Hanikò Elimas, ɿk'òò-elɿ-dòò (eyɿ k'èè wɿzɿ whezòò) sɿ, k'àowo wegħa ehkw'ɿ-ahodɿ ha-le nɿwò t'à, gok'èch'a xàyaɿhtɿ.

9 Saul (Paul sɿ wɿyeh) Yedàyeh Nezm wets'ò-èlɿ t'à hotɿ Elimas ghàɿdà gà yets'ò hadɿ,

10 “Nɿ sɿ wehɿ weza anet'e, t'asɿ hazòò ehkw'ɿ ne sɿ k'èch'a anet'e! T'asɿ hazòò xàzaa eyɿts'ò hots'ets'ɿ nàowoò hanɿ zò k'èzò. Dàht'e-ɿdè Nòhtsɿ wenàowoò k'èch'a eghàɿda ghò naat'e ha?”

11 Hòt'a Nòhtsɿ nàneehkwa ha. Nedaà goile ade ha eyɿts'ò sìghaɿwàà ts'ò dzeh negħa xègaat'ɿ ha-le,” yèhdɿ.

Ekòet'ɿ wenadaà zàh lagòjà eyɿts'ò togoòt'ò agòjà, dò k'eyehzɿ ha nɿwò t'à edilà t'à k'eedɿ.

12 K'àowo dàgòjàa sɿ yaɿ ekò wegħa enɿyah t'à Zezi weyatɿ wegħa ehkw'ɿ-ahodɿ ajà.

Barnabas eyɿts'ò Paul kòta Pɿsɿdɿan-Antioch nèlegeètla

13 Paul eyɿts'ò dò yexè aget'ɿ sɿ kòta Paphos gots'ò Pamphylia nèk'e kòta Perga ts'ò geèze. Ekò John-Mark gots'ò naèhtla, Jerusalem ts'ò anajà.

14 Kòta Perga gots'ò kòta Pɿsɿdɿan-Antioch ts'ò agejà. Nòhtsɿ Dzeè k'e elèghdèe-kò goyagɿde gà goxè gɿakw'è.

15 Moses wenàowoò eyɿts'ò nakwenàozòò gɿɿht'è k'eyagɿhtɿ t'axòò elèghdèe-kò ghà k'aodèe gɿɿ sɿ Paul eyɿts'ò Barnabas ts'ò yatɿ nègɿzò, “Sèot'ɿ, yatɿ nezm dò ghàahzà ha dahwhò-ɿdè gots'ò haahdɿ,” gògedɿ.

16 Eyɿt'à Paul nùtla, edilà ɿdòo ayɿlà xè gots'ò hadɿ, “Israel got'ɿ eyɿts'ò naxɿ dò eyɿ-le xàzaa Nòhtsɿ ghàtsɿahdɿ aahɿ sɿ, hotɿ seàhk'ò!”

17 Israel got'jì Gìnòhtsì sù gocho edegha gòjhchì họt'e. Egypt nèk'e agùt'e ekò gıza lọ xè t'asì lọ gıts'ọ agòòlà jìlè. Eyıts'ọ enıyah deè whehtsı t'à eyı nèk'e gots'ọ xàgoèwa jìlè.

18 Dìenọ xo haıhwha gots'ọ ekı-kı nèk'e ts'ı̀ò-hogeèzọ kò Nòhtsı zògoehdè-le jìlè.

19 Canaan nèk'e, dọ xà_{2aa} lòhdı eyı nàgıdèe sù hazòò xàgodeèzhì jìlè. Gınèè edets'ọ dọ lòò goghàıızọ.

20 Eyı hazòò hagòjàa sù dıakw'eènọ-daats'ò-sılaènọ xo ekııyèè k'e agòjà.

“Eyı t'axòò Samuel nakwenàozọọ whelı gots'ò Nòhtsı dọ gha k'aodèè whehtsı.

21 Eyı t'axòò k'àowocho gogha k'àowo elı ha gıwòò agejà. Eyıt'à Nòhtsı sù, Kış weza Saul (Benjamin gots'ọ dọ), dıenọ xo gots'ò gogha k'àowocho elı ayıjılà.

22 Eyı t'axòò Nòhtsı Saul wedè ayıjılà, David k'àowocho elı ayıjılà. Nòhtsı yeghọ dıı hadı jìlè, 'David, Jesse weza sù, sını k'èè dọ elı họt'e. T'ası hazòò ts'ò weh_{2aa} sù hayele ha, Nòhtsı yeghọ hadı jìlè.

23 “Nòhtsı sù David wets'ıh_{2òò}-dòò gots'ọ amı Edaxàgolee elı sù Israel got'jì ts'ò ayıjılà. Eyı sù Zezi họt'e. Eyıt'à Nòhtsı edeyatı k'èè eghàııdà.

24 Hanıkò Zezi nııtla kwe sù John-Baptıst, edek'ets'ııı eyıts'ọ gok'ètaıdzı ghọ Israel got'jì hazòò gots'ò goıde.

25 John-Baptıst, Nòhtsı la yeghàıızọ sù yeghọ nat'è ha nıkw'o ekò hadı, 'Eyı dọ aht'e dahwhọ nı? jìle, eyı aht'e nııle. Eyı dọ sek'èè nııtla ha sù

wekechùt'ì ejiehge ha kò dọ lahoeht'ì nùle, hadi ìlè.

26 “Sèot'ì, Abraham wets'ọ dọ yàahì eyits'ọ naxì, dọ eyì-le xà_{2aa} Nòhtsì ghọ hòt'ò aahwhọọ sù dù edaxàts'eedèe wegodi goxì gots'ọ adlà họt'e.

27 Dọ Jerusalem nàgedèe eyits'ọ gìgha k'aodèe sù Zezi amì ne gìk'èezọ ha gùwọ-le. Ełàawì ha gısnıyahtı t'à, Nòhtsì Dzeę taat'eè nakwenàozọọ gınhıtl'è gık'eyahtı sù k'èè eghàlagıdà họt'e.

28 Yek'èxa ełàawì ha whìle kò ełàagıhwhı ha k'àowo Pılate ts'ọ gogıde.

29 T'asì hazọọ weghọ dek'eèht'èe sù hanì gıts'ọ eghàlagıdà t'axọọ, dechıet'aa k'e gots'ọ hodàgıachı gà kwe yì wekw'ọọ nègıtọ.

30 Hanìkò Nòhtsì sù naidà ayılà,

31 eyits'ọ ọ dzeę ts'ọ Galılee nèk'e gots'ọ kòta Jerusalem ts'ọ dọ gıxè k'egedèe ìlèe sù gıazı. Eyı dọ gıdaa agòjàa sù gòet'ı xè gogıado.

32 “Eyı godı nezı naxıts'ọ hats'edi: İdèe whaa gots'ọ Nòhtsì gocho ghàyatınızọọ sù eyı họt'e.

33 Goxı, gıza ats'ıt'ee sù, Zezi naidà ayılà t'à, gogha edeyatı k'èè eghàlagıdà họt'e. Nòhtsì ts'ọ ts'ejı enıht'è k'e dù hanì dek'eèht'è:

'Nı sù Seza anet'e; hòt'a du dzeę k'e Netà whıhlı,' dek'eèht'è.

34 Nòhtsì naidà ayılà eyıt'à wekwọ ehjı hıılı ha nùle. Eyı t'à weghọ dù hanì dek'eèht'è:

'K'àowochı David wexè sıghà hòzọ ha hotı hanı wets'ọ yatı degı whıhtsı sù nı neghàzà ha họt'e,' dek'eèht'è.

35 Eyits'ọ k'achı weghọ dù hanì dek'eèht'è:

'Nets'ọ degı ehjı sù wekwọ ehjı ch'à wek'enedı ha,' dek'eèht'è.

36 “David ededı eda ekò Nòhtsı k'èè eghàlaidà t'axòò elaiwo. Wèot'ı gà wekw'òò nègıttò eyıts'ò wekwò jhıı ajà.

37 Hanikò eyı dọ Nòhtsı naidà ayıllàa sıı wekwò jhıı ajà nııle.

38 “Eyıt'à sèot'ıı, dıı wek'èahsọ ha dehwhọ: Zezi ededı wet'à gohoııı goghọ nahoezhe. Dıı eyı weghọ naxıts'ò gots'ede.

39 Dọ hazòò Zezi ehkw'ı adı gııwọọ sıı Nòhtsı xè ehkw'ıı agedle ha họt'e. Moses wenàowoò k'èahdı t'à hanı ehkw'ıı anaxedle ha dıı.

40 Nakwenàozọọ dàgıdıı sıı hotıı naxıxè hagoıde sòò. Dıı hagedı jle,

41 *'Naxı seyatiı ghaahdlòo yàahıı sıı aàhkwo xè ts'ehı laahde. Du nèk'e aahda ekııyèè k'e t'asıı nechàa eghàlaehda ha, eyı sıı naxıgha ehkw'ı-ahodi ha-le. Dọ hanaxègedı kò naxıgha ehkw'ı agedı ha nııle,' dek'èeht'è,” Paul gòhdi.*

42 Paul eyıts'ò Barnabas elègehdeè-kò gots'ò xàgeedè ha ekò dọ gots'ò hagedı, “ıdaà dzèahta Nòhtsı Dzèè k'e nıdè k'achı eyı godıı t'à goxè goahdo nọò,” gedı.

43 Elègehdiı ghonahọt'e ekò Israel got'ıı lọ eyıts'ò dọ eyıı-le xàzaa Israel got'ıı gınaowoò k'èè agejàa sıı Paul eyıts'ò Barnabas k'èè geède. Nòhtsı edesonıwọọ goghàızọọ sıı k'èè aahda dọ ts'ò hagedı.

44 K'achı Nòhtsı Dzèè k'e nèhòıwo ekò gots'ò K'àowo wegodıı geèhkwo'ò ha gıwọ t'à, eyı kògodeè gots'ò k'àhdzọ dọ hazòò lãã elèwhede.

45 Dọ haàtłọọ elèwhede t'à, Israel got'ıı sıı ts'ohogeedı xè gıgha nezı-le. Paul dàdı sıı k'èch'a gogede.

46 Hanikò Paul eyits'ò Barnabas ededageedì-le, hagedi, “Naxi sù t'akweìòò Nòhtsi weyatù naxits'ò hats'edi ha họt'e ilè. Hanikò naxiǵha wede aahlà eyits'ò welo while ts'ò aahda ha naxiǵha wet'aaazà-le t'à, dii dọ eyii-le xàzaa ts'ò ats'ede ha.

47 Gots'ò K'àowo dii hadi gots'ò xayahtu ilè, *'Naxi sù dọ eyii-le xàzaa ǵiǵha dzeḡ laaht'e anaxèhlà. Du nèk'e dọ hazoò dani edaxàgeedè ha sù ǵits'ò haahdi ha,'*” gòhdi ilè.

48 Dọ eyii-le xàzaa eyi nàgeèhzaa sù hagedi eguikw'ò ekò sù ǵinà ahodi eyits'ò gots'ò K'àowo weyatù ǵhọ nezù agedi. Dọ hazoò welo while ts'ò geeda ha Nòhtsi goghàhòìzọọ sù hazoò ǵiǵha ehkw'ì-ahodi.

49 Eyì nèk'e hazoò gots'ò K'àowo wegodi dọ ts'ò ajà.

50 Hanikò Israel got'ù dọ xè nìdahòòwoò agìlà, ts'èko ahxee ǵulù Nòhtsi ǵuwọ eyits'ò kògodeè ǵha k'aodèe ǵulù ǵixè nàdahoowo. Paul eyits'ò Barnabas k'èch'a nàdahogehdè t'à eyi nèk'e gots'ò xàgoeèhza.

51 Dọ gots'ò ehkw'ì eghàlagudà-le weghàà edek'ègeezọ ha t'à, Paul eyits'ò Barnabas edekèt'ì a eht'è while agìlà. Eyì t'axoò kògodeè Iconium ts'ò geède.

52 Hanikò Nòhtsi wecheekeè kòta Pısidian-Antioch nàgedè sù sù ǵinà xè Yedàyeh Nezù t'à nàgetsoò agejà.

14

Paul eyits'ò Barnabas kòta Iconium nèlegeètlà

¹ Iconium ekọ Paul eyits'ọ Barnabas Israel got'ụ ị gịts'ọ elègehdeè-kọ ts'ọ agejà, t'aats'ọọ hagiāt'ị k'èè. Ekọ nezi ị dọ ts'ọ gogude t'à, Israel got'ụ ị ịọ eyits'ọ dọ eyi-le xàzaa ịọ, gịgha ehkw'1-ahodi agejà.

² Hanikò Israel got'ụ ị mọhdaa gịgha ehkw'1-ahodi ha gụwọ-le sị dọ eyi-le xàzaa Nọhtsi wecheekeè ts'ọ gini nezi-le agogịlà.

³ Eyi t'à Paul eyits'ọ Barnabas whaà gots'ọ eyi kọta agi t'è. Gots'ọ K'àowo wesoniwọ ghọ ededageedì-le gogude eyits'ọ Nọhtsi eniyah hogèhtsi agòòlà t'à gịgodì ehkw'1 sị wek'èhoedzọọ ayịlà.

⁴ Eyi t'à kọgodeè dọ nàdèè sị ịats'igude, dọ mọhdaa Israel got'ụ ị ts'ọ agejà, eyits'ọ mọhdaa Zezi wecheekeèdeè ts'ọ agejà.

⁵ Dọ eyi-le xàzaa, eyits'ọ Israel got'ụ ị, gịts'ọ k'aodèè xè Zezi wecheekeèdeè dagogihza ha, eyits'ọ kwe t'à ełàgoghde ha, hanì ełexè yatì gèhtsi.

⁶⁻⁷ Hanikò Zezi wecheekeèdeè egikw'o t'à Lyconia nèk'e ts'ọ agejà. Ekọ kọgodeè Lystra, Derbe eyits'ọ wemọọ kọta yàgòlaa sị ịlāà godì nezi t'à dọ hoghàgogehtọ.

Paul eyits'ọ Barnabas kọta Lystra eyits'ọ Derbe nèlegeètlà

⁸ Kọta Lystra ekọ dọ ịlè k'eda-le wheda. Wegòhọ gots'ọ ịzhi ts'ọ wekw'ọọ eładèè t'à k'etlò whìle.

⁹ Paul gode ekò eyi dọ yeèkw'ọ. Paul hoti yeghàeda, k'aat'1 ade ha wini nàtsoo yek'èezọ,

¹⁰ eyi t'à yets'ọ hadi, “Nàawo!” Hayèhdi ts'ọet'1 dọ niitlā gā k'edaà ajā.

11 Paul hanì eghàlaidà dọ lọ giazì ekò edeyatì k'èè yagìzeh xè hagedì, “Gots'ọ nọhtsì, dọ nàke lanì gìgaat'ì goghọ nègùde!” gedì.

12 Ịhak'aà gozì gehtsì. Barnabas, Zeus wiyeh agìlà, eyits'ọ Paul, ededì gogha gode elì t'à, Hermes wiyeh agìlà.

13 Gits'ọ nọhtsì Zeus wets'ọ yahtì-kọ gocho kọta gà nìwà-lea gòzọ. Zeus gha yahtì elì sù ekọ dọ hazọè xè Barnabas eyits'ọ Paul ts'ọ kọ ghàgedì ha nìwọ t'à, ejie eyits'ọ ịt'ọchàa mọht'a gogha nèyìlà.

14 Hanìkò Barnabas eyits'ọ Paul eyi ghọ egìkw'o ekò gìgha ehkw'ì-le t'à, edezeè edek'e nàgùhdlah. Gezeh xè dọ nì ts'ọ tìmọgeède, hagògedì,

15 “Dànhọ aah'tì? Goxì naxìxèht'eè dọ ats'ìt'e. Naxìts'ọ godì nezì nèt's'ìzọ. T'asì wet'àazà-le k'alaahdè sù wedẹ aahle, Nọhtsì edaa sù wets'ọ aahde. Ededì sù yak'e, dè, tì eyits'ọ t'asì hazọè weyì nàdè sù yèhtsì họt'e.

16 Ịnèè sù dù nèk'e dọ hazọè edenàowoò k'èè geeda lè, hanìkò Nọhtsì edets'ọ geèlì agòòlà.

17 Hanìkò dèè k'e t'asì whelaa sù weghàà dọ, Nọhtsì gòhì gik'èezọ họt'e. Yat'a gots'ọ naxìgha chọh ayehzì eyits'ọ t'asì dehsheè ayehzì. Eyi weghàà dọ ts'ọ wedzeè nezì wek'èts'èezọ. Weghọ shèt's'ezhe lọ naxìghàyele eyits'ọ naxìdzeè t'à naxìnà anaxehzì,” Paul gòhdì.

18 Paul hanì nezì dọ ts'ọ gojde, hanìkò k'àhdzọ gots'ọ kọ ghàgùdì t'e.

19 Eyi t'axọ Israel got'ì mọhdaa, kọta Antioch eyits'ọ kọta Iconium gots'ọ eyi nègùde. Barnabas eyits'ọ Paul k'èch'a gogùde t'à, dọ hazọè xè nàdahoowo hogèhtsì. Paul kwe t'à gùhdè, eyi t'axọ

elajwo ne gıwọ t'à eyi kọta gots'ọ xàgèlì.

20 Hanikò Nọhtsị wecheekeè Paul wemọọ nègıde ekò Paul nıtlà gà k'achı kọgodeè ts'ọ naèhtlà. Ek'èdaedzèè k'e Paul eyıts'ọ Barnabas kọgodeè Derbe ts'ọ agejà.

Paul eyıts'ọ Barnabas kọta Antioch nọđlegeètlà

21 Kọta Derbe godı nezı t'à dọ hoghàgogeèhtọ, dọ ọ gıgha ehkw'ı-ahodı agejà. Eyı t'axọọ kọta Lystra, Iconium eyıts'ọ Antioch ts'ọ anagejà.

22 Ekọ Nọhtsị wecheekeè gını nàtsoò agogele ha gots'ọ gogıde, hagògedı, “Hoıla ọ gotehoowı daats'ọ Nọhtsị Wenàowò k'èè hòzọọ goyats'eedè họt'e,” gògedı.

23 Paul eyıts'ọ Barnabas kọta k'egıadèè sị Nọhtsị wecheekeè gha k'aodèè gıhchı. Yagehtı xè edegegọ t'à Nọhtsị ghàgogıla, Nọhtsị ghọ gını nàtso t'à.

24 Eyı t'axọọ Pısdıa nèk'e gok'egıde t'à Pamphylıa nèk'e ts'ọ nègıde.

25 Kọta Perga, ekọ Nọhtsị weyatı t'à dọ hoghàgogeèhtọ. Eyı t'axọọ kọta Atalıa ts'ọ agejà.

26 Kọta Atalıa gots'ọ kọgodeè Antioch ts'ọ nageèze. Nọhtsị gok'èdì ha eyıts'ọ wegħa eghàlageeda ha t'à, ekọ t'akwełọ Nọhtsị ghàgogıla jlè. Eyı la sị dı gıghọ nọt'e.

27 Kọgodeè Antioch nègıze ekò Nọhtsị wecheekeè hazọọ xè ełegıadı. Nọhtsị dani goxè eghàlaidà eyıts'ọ dani Nọhtsị dọ eyı-le xàzaa gını nàtsoò agọlàa sị hazọọ gots'ọ hagedı.

28 Paul eyıts'ọ Barnabas ekọ Nọhtsị wecheekeè xè whàà agıt'è.

15

Zezi wecheekeèdeè eyits'ò k'aodèe gıllı sù elègıde

¹ Dọ mọhdaa Judea nèk'e gots'ò kòta Antioch nègıde. Eyı dọ nıdee sù Nòhtsı wecheekeè hoghàgogeehtò, hagògedı, “Moses wenàowoò k'èè naxıkwò k'e nàt'à-le nıdè edaxàahdè ha dıì,” gògedı.

² Eyı hagedı sù Paul eyits'ò Barnabas gha ehkw'ı agedı-le t'à eyı ghò sù gots'ò nàyagıhtı. Eyı nàowo ghò Zezi wecheekeèdeè eyits'ò k'aodèe gıllı sù dagogeehke ha t'à Paul, Barnabas eyits'ò dọ gıgha ehkw'ı-ahodı mọhdaa kòta Jerusalem ts'ò agogele ha gogıhchı.

³ Nòhtsı wecheekeè ekò ts'ò gogeehà. Phoenıcia nèk'e eyits'ò Samaria nèk'e gok'egıde ekò dànı dọ eyı-le xàʔaa Nòhtsı ts'ò agejàa sù ghò goxè gogedo. Eyıt'à Nòhtsı wecheekeè hazòò sù gınà dıì.

⁴ Jerusalem nègıde ekò Zezi wecheekeèdeè, Nòhtsı wecheekeè eyits'ò gogha k'aodèe gıllı sù gınà xè goxè elègede. Paul eyits'ò Barnabas dànı Nòhtsı goxè eghàlądàa sù hazòò gots'ò hagedı.

⁵ Hanıkò gıgha-ehkw'ı-ahodı-dòò mọhdaa Pharısee gıllı sù, negıde gà hagedı, “Dọ eyı-le xàʔaa gıllı sù gıkwò k'e nàt'à ha họt'e, eyits'ò Moses wenàowoò k'èagıt'e ha họt'e,” gedı.

⁶ Zezi wecheekeèdeè eyits'ò k'aodèe gıllı sù eyı ghò gogede ha elègede.

⁷ Whaà gogıde tı'axòò Peter nıtlà gà gots'ò hadı, “Sèot'ıı, ıdèe whaà-le ekò sexè dàgòjàa sù wek'èahsò họt'e. Nòhtsı sù dọ eyı-le xàʔaa gıgha ehkw'ı-ahodı ha nıwò t'à, gıts'ò godı nezı nèehà ha sèhdı ıle.

8 Nòhtsɪ sù goini t'à dàts'ɪwɔɔ sù hazòò yek'èezò hɔt'e. Dò eyi-le xàʔaa ededɪ sɪ wets'ò dɔ ɠɪɪ ha nɪwɔ t'à, goxèht'eè Yedàyeh NeẼ gok'e ayiìlà.

9 Goxèht'eè lanì goghàlɪdà, ɠɪgha ehkw'ɪ-ahodɪ t'à ɠɪdzeè degaɪ agòòlà.

10 Nòhtsɪ hanì ha nɪwɔ nɪdè ayiìha Nòhtsɪ weahdzà? Dò eyi-le xàʔaa Nòhtsɪ ɠɪwɔɔ sù eyi nàowo nedà lanɪ ɠɪk'e nèts'ele ha diì. Gocho eyits'ò goxɪ sɪ gogha nedàa t'à wek'èè ts'eeda ha diì jìè.

11 Jìè, hages't'ele ha diì! Gots'ò K'àowo Zezi goxɪ gots'ò sɔnɪwɔ t'à edaxàgoɪlaa sù gogha ehkw'ɪ hɔt'e. Dò eyi-le xàʔaa ededɪ sɪ hanì edaxàgoɪla hɔt'e," Peter gòhdi.

12 Barnabas eyits'ò Paul gogede ekò dɔ hazòò elèwhedee sù ts'èwhi egeèhk'w'ò. Dànì Nòhtsɪ gots'ài dɪ t'à dɔ eyi-le xàʔaa gha eniyyah hogèhtsɪ sù ghò ɠiikw'o.

13 Barnabas eyits'ò Paul hòt'a gogɪde t'axòò James xàyaɪhtɪ, hadɪ, "Sèot'ɪ, seàhk'w'ò.

14 Jìdì whaà-le ekò Simon gots'ò goɪde jìè. Dànì Nòhtsɪ t'akweɔò dɔ Israel got'ɪ agɪt'e-le kò ɠita ts'ò dɔ gòhchì jìè, eyi weghàa dɔ hazòò edaxàgole ha nɪwɔ wek'èts'eezòò agòòlà.

15 Nakwenàozòò sù eyi xèht'eè gogɪde jìè, du hagedi ɠɪt'è jìè:

16 *Gots'ò K'àowo du hadɪ: Eyi hagòjà t'axòò-ìdè jò ts'ò anahde ha. K'àowocho David wekò gots'ò dɔ ts'ɪʔò geèdee sù ɠɪxè sùnagohle ha.*

17 *Hani-ìdè du nèk'e wets'ò dɔ ɠɪghàhoòwoo sù gots'ò K'àowo hagɪwɔò agede ha. Eyits'ò dɔ eyi-le xàʔaa suzi t'à-aget'ɪ sù ededɪ sɪ sehagɪwɔ ha. Gots'ò K'àowo ededɪ eyi hazòò yeghàlaedaa elɪ sù, hadɪ hɔt'e,*

nakwenàooqo hagedù gùtl'è lè.

18 Eyí sù whaà gots'q dọ gık'èezọ họt'e.

19 “Eyít'à sù dù hahwhọ, dọ eyii-le xàzaa Nòhtsị ts'ọ agejàa sù dezọọ hoila agets'ele ha-le.

20 Hanikò dù hats'ediì gıts'ọ ts'ıtl'è nıdè nezı ha, 'Bò nòhtsị hòèlı ghàgeedi sù aahdè-le. Hoıı k'èè elèk'alaahdèe-le. Tıts'aadı gık'à dahdli t'à elọowı sù gıkwò aahdè-le, eyıts'q edoò aahdọ-le, gıts'edi lè.

21 Inèè whaà gots'q kọta hazọ yàgòlaa sù hanì Moses wenàowoò t'à dọ hoghàgogehtọ họt'e. Eyıts'q Nòhtsị Dzeè taat'eè elègehdeè-kò goyi wenıhtl'è gık'eyahtı họt'e,” James hadù gots'ọ gojde.

Zezi wecheekeèdeè eyıts'q k'aodèe gııı sù enıhtl'è gıtl'è

22 Eyít'à Zezi wecheekeèdeè, k'aodèe gııı eyıts'q Nòhtsị wecheekeè hazọ Paul eyıts'q Barnabas gıxè dọ kọta Antioch ts'ọ gogeehza ha dọ mọhdaa gıhchi ha gıwọ. Eyıt'à Zhıdàà (Barsabas sı wıyeh) eyıts'q Sılas sı gıhchi. Eyı dọ nàke gogha k'aodèe gııı họt'e.

23 Dù hanì gots'ọ egıtl'è:

“Gòet'ıı, dọ eyii-le xàzaa gıgha ehkw'ı-ahodı sù kọta Antioch, Syria nèk'e eyıts'q Cilicia nèk'e nàgedèe sù gıts'ọ aatl'è. Dù enıhtl'è sù Zezi wecheekeèdeè eyıts'q k'aodèe gııı sù egıtl'è họt'e.

“Naxıxè sìghà welè!

24 “Gota gots'q dọ mọhdaa naxıts'ọ nègıdee sù naxıgha hoila gehtsıı, gıghọ ts'ıkw'o họt'e. T'ası hoghànaxegehtọ sù wet'à naxını tsıgehwı ha aget'ı. Hanikò eyı dọ godahxà gogede nıle.

25 Eyit'à dọ mọhdaa gıts'ıhchì gà goàgıa nàke Barnabas eyıts'ọ Paul, gıxè naxıts'ọ agets'ele ha.

26 Eyı dọ nàke sị Zezi-Krı gha eghàlageeda t'à ełààgede ha sọnı kò edeghọ nàńgedè-le.

27 Zhıdàà eyıts'ọ Silas gıxè naxıts'ọ agets'ele ha, ayı dek'enèts'ıtt'èè sị ehkw'ı naxıts'ọ hagedı ha.

28 Goxı, Yedàyeh Nezıı xè dıı hats'ııwọ, t'ası wèhoedi-le sị k'èaht'e ha naxıts'ııhwhọ-le. Nàowo dıı haàtłọ zọ k'èahdı ha naxets'ııhwhọ:

29 Bò nọhtsı hòèlıı ghàgeedu sị aahdè-le. Edoò aahdọ-le. Tıts'aadı gık'à dahdı t'à ełọowı sị gıkwò aahdè-le. Hoıı k'èè ełek'alaahdè-le. Eyı haàtłọ k'èahdı nıdè naxıxè sıghà ha," hagedıı gots'ọ gıtt'è.

30 Eyit'à dọ dı kọta Antıoch ts'ọ gogeèhà. Ekọ Nọhtsı wecheekeè ląą nègogııwa gà enıht'è gıda aat'èè sị goghàgııza.

31 Enıht'è k'eyagııhtı, yatı nezıı gııkw'o t'à sị gına.

32 Zhıdàà eyıts'ọ Silas ededı nakwenàozọọ gııı t'à dọ gıı nàtso ha nezıı gots'ọ gogııde.

33-34 Whaà-lea ts'ọ kọta Antıoch goxè agııt'è t'axọ kọta Jerusalem dọ gogııhàa sị ts'ọ an-agejà. Nọhtsı wecheekeè kọta Antıoch nàgedèè sị kọta Jerusalem Nọhtsı wecheekeè nàgedè ts'ọ yatı nègıızọ, "naxıxè sıghà welè," gògedı.

35 Paul eyıts'ọ Barnabas ededı t'aa kọta Antıoch ageèhkwe. Ededı eyıts'ọ Nọhtsı wecheekeè eyı-le lọ xè gots'ọ K'àowo weyatı t'à dọ hoghàgogeehtọ.

Paul eyıts'ọ Barnabas ełek'èè agııwọ-le

36 Łatsaa hòowo t'axọ Paul, Barnabas ts'ọ hadı, "Kọta hazọè yàgòlaa sị gots'ọ K'àowo weyatı t'à

gıts'ò gots'ıde ıleè sù k'achı gıts'áhıtla, gòet'ı gıgha ehkw'ı-ahodı agejâa sù dàgıtt'e lì gha," yèhdi.

³⁷ Barnabas, John-Mark goxè awede nıwq.

³⁸ Hanikò John-Mark kòta Pamphylia ekq gots'qò naèhtla ıleè, eyıts'q goxè eghàladâ-le t'à Paul, John-Mark goxè at'ı ha nıwq-le.

³⁹ Paul eyıts'q Barnabas eyı ghq sù ełek'èè agıwq-le t'à ılak'aà agejâ. Barnabas, John-Mark edexè ayıllâ gà, Cyprus dı nechâa whe?qq ts'ò geè?e.

⁴⁰ Paul t'aa Silas edexè ayıllâ. Nageedè kwe Nòhtsı nezıı gok'èdì ha t'à Nòhtsı wecheekeè gok'eeyagıhtı.

⁴¹ Paul, Syria nèk'e eyıts'q Cilicia nèk'e gok'ıttla, ekq Nòhtsı wecheekeè nàgedèè sù gıni nàtsoò agqòlà.

16

Timothy, Paul eyıts'q Silas goxè ajâ

¹ Paul, kòta Derbe eyıts'q kòta Lystra nàhtla, Nòhtsı wecheekeè ıleè Timothy wıyeh ekq nàdè. Timothy wemq Israel got'ıı hqt'e eyıts'q weggha ehkw'ı-ahodı hqt'e, hanikò wetà Greece got'ıı hqt'e.

² Kòta Lystra eyıts'q kòta Iconium gots'q Nòhtsı wecheekeè Timothy ghq nezıı gogede.

³ Paul, Timothy edexè kòta ayele ha nıwq, eyıt'à Moses wenàowoò k'èè wekwq k'e nàat'a ayıllâ. Israel got'ıı eyı nàgedèè sù Timothy wetà Greece got'ıı ne gık'èezq t'à ayıllâ.

⁴ Kòta yàgòlaa gota k'egedè ekò Zezi wecheekeèdeè eyıts'q k'aodèè gıllı Jerusalem ekq nàowo dq gha gèhtsı ıleè sù k'èagıtt'e ha gògedı.

⁵ Eyit'à Nòhtsɪ wecheekeè hazòò gɪnì nàtsoò ajà, eyits'ò dzɛ taat'èè dɔ ɔ gotagɪde.

Paul wenazhu xègoèht'ì

⁶ Paul eyits'ò dɔ gɪxè at'ɪ sɪ Phrygia nèk'e eyits'ò Galatia nèk'e hazòò k'egɪadè, hanìkò Yedàyeh Nezi Asia nèk'e godɪ nezɪ dɔ ts'ò agɪlà agòòlà-le.

⁷ Mysia nèk'e ts'ò nɪwà-le nègɪde ekò Bithynia nèk'e agede ha hogeèhdzà hanìkò Zezi wets'ò Inì Degai ekò agejà-le agòòlà.

⁸ Eyit'à Mysia nèk'e goxa geèhde, kòta Troas ts'ò agejà.

⁹ Eyi toò k'e Paul wenazhu xègoèht'ì. Macedonia nèk'e gots'ò dɔ nàwo xè yeghònàdaeti, hadɪ, “Gonèk'e Macedonia ts'ò anede, gots'ànedɪ,” yèhdɪ, wenazhu hagòjà.

¹⁰ Paul wenazhu xègoèht'ì t'axòò ekòet'ì Macedonia nèk'e ts'ò ts'eedè ha sɪnɪts'ɪde. Nòhtsɪ hagòhdɪ wek'èts'eezò t'à, ekò godɪ nezɪ dɔ gɪghàts'eà ha ts'eède.

Lydia wegħa ehkw'ɪ-ahodù ajà

¹¹ Kòta Troas gots'ò ts'eèze, kòta Samothrace ts'ò ehkw'ì ats'ejà. Ek'èdaedzɛ k'e kòta Neapolis ts'ò ts'eède.

¹² Eyi gots'ò kògodeè Philippi ts'ò ats'ejà. Roman got'ɪ eyi kògodeè gogèhtsɪ ɪlè. Macedonia nèk'e hazòò gogħa kògodeè wet'aaà hɔt'e. Whaà-lea gots'ò eyi nàts'ɪde.

¹³ Nòhtsɪ Dzɛ k'e kòta gà deh nɪzàa ekò dɔ yagehtɪ ha sɔnɪ ts'ɪwɔ t'à, ekò ts'ò ats'ejà. Ts'èko mòhdaa eyi ɪàà nègɪdee sɪ gɪxè ts'eèkw'e eyits'ò gɪts'ò gots'ɪde.

14 Ts'èko ɬè eyi goèhkw'òq sù Lydia wiyeh. Eyì ts'èko kògodeè Thiyatira gots'ò zehlt'ɬ-dek'oo weghò nàedì dọq elì eyits'ò Nòhtsɬ-ghàtsɬedù-dọq elì. Eyì ts'èko sù Paul dàdù yeèhkw'ò t'à gots'ò K'àowo wegha ehkw'ɬ-ahodì ayìlà.

15 Eyì ts'èko ededì eyits'ò dọ yekò nàgedèe sù gɬk'ètaidzọ, eyì t'axòqò wekò ts'ò agòòlà, hadì, “Gots'ò K'àowo segha ehkw'ɬ adì aht'e seahwhò nùdè sekò aah't'e,” gòhdì. Goghò daèhnò t'à wekò ts'ò ats'ejà.

Paul eyits'ò Silas gidaàtq

16 ɬàà Israel got'ɬì edì yagehtù k'è gòzòq ts'ò ts'adè ekò t'eekoa dọ nàyeèhdì sù goghaetɬa. ɬnìhù wets'ò-èlì t'à nadaq k'et'ɬì. Nadaq gode t'à, wets'ò k'àhopedè gɬɬù sù gha sòmba lq ehtsɬ.

17 Eyì t'eekoa Paul eyits'ò goxɬ gok'èè k'etlo xè hadì yaìzeh, “Dù dọ sù Nòhtsɬ wenahk'e gòhɬ-le wecheekeè agɬt'e. Dànì edaxàts'eedè ha sù naxits'ò hagedì ha,” hadì yaìzeh.

18 Lq dzeq ts'ò hadì xè gok'èè k'eda. Nqodea Paul wegha dì agòjà t'à yets'ò naza gà ɬnìhù ts'ò hadì, “Zezi wɬzì dahxà t'eekoa weyì gots'ò xàɬtè!” yèhdì. Ekòet'ì ɬnìhù wets'òq ajà.

19 T'eekoa ts'ò k'àhopedè gɬɬù sù k'achì gɬt'à sòmba gehtsɬ ha-le gɬk'èezq t'à Paul eyits'ò Silas dagogɬachì. Kòta k'aodèe ts'ò agogele ha t'asì nàedì k'è yàgòlaa ekq ts'ò gogèewa.

20 K'aodèe nadaq nègogɬwa, hagedì, “Dù dọ Israel got'ɬì agɬt'e, gɬts'ɬhò kòta hazòq dọ xè nàdahoowo.

21 Goxɬ Roman got'ɬì ats'ɬt'ee sù gonàowoò k'èch'a dọ hoghàgogeehtq,” gedì.

22 Hagedı t'à dọ ɪọ Paul eyits'ọ Silas k'èch'a gogedeè agejà. Eyit'à k'aodèe gıyatı k'e gıgoht'ọọ gok'e nàgıhdılah gà nàgogıhkwa.

23 Hòt'ò nàgogıhkwa t'axọọ dọ-daniılaa-kò ts'ọ agogıılà. Dọ-daniılaa-k'èdı-dọọ hotı nezı goxoehdı ha gıhdı.

24 Hagedı t'à kọ goyı xàts'etła ha dı sı nègogııwa, eyits'ọ gıkechı dechı t'à wedaàdoò agıılà.

25 Totanı ekıyeè k'e Paul eyits'ọ Silas yagehtı xè Nòhtsı ts'ọ geji, dọ eyı-le gıdanıılaa sı gogeèhkwo.

26 Hòtsaa dèè hòt'ò nàgoèhdọ t'à yiet'aa hazọọ nàedaà ajà. Ekòet'ı enıto hazọọ ehghàà enıxanıtl'ı, eyits'ọ dọ hazọọ satsòt'ı gık'e whelaa sı nait'ı.

27 Dọ-daniılaa-k'èdı-dọọ ts'ıwo. Dọ-daniılaa-kò enıto hazọọ enıxıla yazı ekò behcho edets'ọ xàechı, dọ hazọọ xatımoğeède sını nıwo t'à ɛlaàdıwı ha k'ehozà.

28 Hanıkò Paul yets'ọ whezeh, hadı, “T'asadııle, hazọọ jọ ts'eèhkwo'e họt'e,” yèhdı.

29 Eyit'à dọ-daniılaa-k'èdı-dọọ, ek'aèk'ọ sets'ọ ààhchı, gòhdı. Ekòet'ı goyaèhtła gà, dèhyeh t'à Paul eyits'ọ Silas gogà nàgòıhgè.

30 Xàgoèwa t'axọọ dagoehke hadı, “K'àowo, edaxàsetè gha ayı dähle ha?” gòhdı.

31 Gıts'ọ hadı, “Zezi gots'ọ K'àowo ehkw'ı adı neewọ nıdè edaxàneetè ha, eyits'ọ nèot'ı nexè nàgedèe sı edaxàgeedè ha,” gıhdı.

32 Eyit'à ededı eyits'ọ wekọ dọ nàdèe sı gots'ọ K'àowo weyatı t'à gots'ọ gogıde.

33 Totanı ekıyeè k'e dọ-daniılaa-k'èdı-dọọ what-sọ nègòıwa gà gokaà k'enaıhtso. Eyı t'axọọ ededı

eyits'ò wèot'ì hazòò ekòet'ì gik'ètàidzò.

³⁴ Dò-daniḷaa-k'èdii-dòò Paul eyits'ò Silas edekò ts'ò nagòowa, eyits'ò shègetì ha t'asii goghàdì. Nòhtsì yegha ehkw'ì adii ajà t'à sii wìnà, wèot'ì sì hazòò gìnà.

³⁵ K'omòòdòò dzèh agòjà ekò kòta k'aodèe edecheekè dò-daniḷaa-k'èdii-dòò ts'ò gogeèhà. Yatì gidaniḷzò hagedì, “Eyì dò xàgeedè agùle,” gùhdì.

³⁶ Eyit'à dò-daniḷaa-k'èdii-dòò Paul ts'ò hadì, “Kòta k'aodèe, nì eyits'ò Silas xàahdè ha naxègedì. Eyit'à naahdè ha dii-le. Naxixè sìghà welè,” gòhdì.

³⁷ Hanìkò Paul kòta k'aodèe cheekè ts'ò hadì, “Gosiniyagùhtì-le et'ì dò daà nàgogùhkwa. Roman got'ù k'èè goità kò dò-daniḷaa-kò ts'ò agogùlà. Ekì hanì dò naàhtò nàgogèhà ha gùwò nì? Ìle, ededì gots'ò gùdè gà xàgogùwa,” gòhdì.

³⁸ Kòta k'aodèe cheekè Paul dàdii sù hazòò k'aodèe ts'ò hagedì. K'aodèe, Paul eyits'ò Silas, Roman got'ù k'èè gutà gok'èhogeèhà ekò geèhyeh lagejà.

³⁹ K'aodèe, Paul eyits'ò Silas ts'ò dò nezù gùlì ha gùwò t'à dò-daniḷaa-kò gots'ò xàgogeèwa, ts'èwhù kòta ts'òò naahdè gògedì.

⁴⁰ Paul eyits'ò Silas dò-daniḷaa-kò gots'ò xàgeède t'axòò Lydia wekò ts'ò t'akwelòò agejà. Ekò Nòhtsì wecheekè xè giakw'è. Yatì nezù t'à nàgetsoò agogùlà t'axòò nageèhde.

17

Paul eyits'ò Silas kòta Thessalonica nèlegeèta

1 Kògodeè Amfipolis eyits'ò Apollonia goxa geède, kògodeè Thessalonica ts'ò agejà. Ekọ Israel got'ụ gits'ò elègehdeè-kò gòrọ.

2 Paul t'aats'ò elègehdeè-kò at'ị ịlè t'à ekọ ts'ò ajà. Tai dzehta ts'ò Nòhtsị Dzeè k'e Nòhtsị Nịht'è gots'ò dọ hoghàgoehtọ.

3 Ayị dek'eèht'è ghàà gots'ò gojide, “Christ daịza ha, eyits'ò elajwo gots'ò naìdà ha. Dụ Zezi weghọ naxits'ò gohdee sị Christ họt'e,” gòhdi.

4 Israel got'ụ mọhdaa ehkw'ị adị gụwọ t'à Paul eyits'ò Silas xè aget'ụ agejà. Greece got'ụ Nòhtsị gụwọ sị ịọ eyits'ò ts'èko ahxee gụlụ sị ịọ goxè aget'ị.

5 Hanikò Israel got'ụ gha k'aodè sị goghọ ts'ohogeedi. Kòta gots'ò dọ laòt'ị-le nàgụhtsị gà kògodeè nị ts'ò dọ ịọ xè nìdahogụhde. Jason wekọ ts'ò ịgeèhza ekọ Paul eyits'ò Silas ha gụwọ, dọ nị ts'ò gogeewa ha gụwọ t'à.

6 Hanikò gokawhịagejà t'à Jason xàgèlì eyits'ò Nòhtsị wecheekeè sị mọhdaa kògodeè gha k'aodè ts'ò gogeèwa. Hagedi gezeh, “Dụ dọ, hazọ nèk'e dọ xè hoila hogehtsị sị dị jọ nègụde,

7 eyits'ò Jason edekò ts'ò agòòlà. Dụ dọ aget'ụ sị dèe-ts'ò-k'òowo Caesar wenàowoò k'èch'a aget'ị. Dụ hagedi, k'òowocho eyi-le gòhị ne, eyi sị Zezi wiyeh ne,” hagedi gezeh.

8 Hagedi gogükw'o ekò dọ hazọ eyits'ò k'aodè gụlụ sị, sị nìdahogụhde.

9 Jason eyits'ò dọ gixè at'ụ sị sọmba ịọ edek'èxa nàgeehdi agogùlà t'axọ, nagogèhza.

Paul eyits'ò Silas kòta Berea nèlegeèta

10 To agòjà ekò Nòhtsɪ wecheekeè, Paul eyits'ò Silas kòta Berea ts'ò agogɪlà. Ekò nègɪde ekò Israel got'ɪ gits'ò elègehdeè-kò ts'ò agejà.

11 Israel got'ɪ kòta Berea nàgedèe sɪ kòta Thesalonica got'ɪ nahk'e gɪnezɪ. Godɪ nezɪ gɪkw'o t'à gɪnà. Asɪ Paul ehkw'i gode gɪwɔ t'à dzɛ taat'eè Nòhtsɪ Nɪht'è k'eyagehtɪ.

12 Israel got'ɪ lɔ gɪgha ehkw'i-ahodɪ, eyits'ò Greek gots'ò ts'èko ahxee mòhdaa, eyits'ò Greek gots'ò dɔzhɪ lɔ goxè aget'ɪ.

13 Israel got'ɪ Thesalonica nàgedèe sɪ Paul kòta Berea Nòhtsɪ yatɪ t'à dɔ hoghàehtɔ ghɔ gɪkw'o t'à ekò ts'ò geède. Dɔ lɔ Paul k'èch'a nɪdahogɪhdè agogɪlà.

14 Eyit'à ekòet'ɪ Nòhtsɪ wecheekeè Paul tɪchobàa ts'ò ajà agɪlà, hanikò Silas eyits'ò Timothy kòta Berea ageèhkwe.

15 Dɔ Paul xè agejàa sɪ kògodeè Athens ts'ò geèhchɪ. Eyɪ dɔ ek'èt'à nageedè kwe, Paul, edecheekeè Silas eyits'ò Timothy godanatɪwɔ, ɪwhàà sets'ò aahde nɔ, gòhɪ.

Paul kòta Athens dɔ ts'ò gode

16 Paul kògodeè Athens godanaèhɪ ekò nòhtsɪ eyɪ-le xàzaa lɔ hòèlɪ nàwhezaa yaɪ t'à sɪ wegħa dɪ.

17 Eyit'à elègehdeè-kò goyɪ Israel got'ɪ eyits'ò Greece got'ɪ Nòhtsɪ gɪwɔ sɪ gots'ò goɪde. Eyits'ò dzɛ taat'eè t'asɪ nàedɪ k'è yàgòlaa ekò sɪ dɔ ts'ò goɪde.

18 Dɔ mòhdaa Epicurean nàowoò eyits'ò Stoic nàowoò k'èè nàngedèe sɪ Paul k'èch'a gogede, hagedɪ, “Dɪ dɔ wewà lɔ ayɪ ghɔ godeè-adi?” Eyits'ò mòhdaa hagedɪ, “Nòhtsɪ ɪadɪ ghɔ godeè-adi

lanì,” gedi. Paul, Zezi wegodi nezu t'à gode eyits'q idaà nɔ̀dè dɔ̀ nagidà ha hadi t'à, agùhdi.

19 Eyi t'à dɔ̀ lɔ̀ dèhkw'ee k'è gòzɔ̀ɔ̀, Ayopagus gòyeh, ekɔ̀ ts'ò geèhchì. Paul ts'ò hagedi, “Dii godi eladi t'à dɔ̀ hoghàhtɔ̀ sù wek'èts'eezɔ̀ ha ts'ɔ̀wɔ̀.

20 Nàowo ladi gota k'enezaa sù wenits'eedi-le, ayi dadi sù wek'èts'eezɔ̀ ha ts'ɔ̀wɔ̀,” gùhdi.

21 Athens got'ɔ̀ eyits'q dɔ̀ eyi-le xàzaa eyi nàgedè sù t'aats'ò nàowo ladi t'à elèxè gogedo.

22 Paul dɔ̀ lɔ̀ dèhkw'ee k'è gòzɔ̀ɔ̀, Ayopagus gòyeh, ekɔ̀ dɔ̀ ts'ò gode, hadi, “Athens got'ɔ̀ yàahɔ̀ sù, nòhtsɔ̀ ladi xàzaa lɔ̀ ghɔ̀ hòtl'ò aahwhɔ̀ nòɔ̀.

23 Naxikòta k'ehda ekò wets'ò yaahtɔ̀ lɔ̀ nàwhezaa sù hoti gighàhdà hɔ̀t'e. Nòhtsɔ̀ wek'èhoahsɔ̀-le gha kwe-ladà whezɔ̀ wek'e di hani dek'eèhtl'è wek'eyaehtɔ̀: ‘Nòhtsɔ̀ wek'èts'eezɔ̀-le weggha gòzɔ̀,’ dek'eèhtl'è. Eyi nòhtsɔ̀ wek'èahsɔ̀-le kò wets'ò yaahtɔ̀ sù di wegghɔ̀ naxits'ò gohde ha.

24 “Nòhtsɔ̀, dè eyits'q t'asì hazò edaa whehtsɔ̀ sù yak'e eyits'q di nèk'e gha K'àowo hɔ̀t'e. Yats'ehtɔ̀-kò-gocho, dɔ̀là t'à hòèlɔ̀ sù, yeyi nàdè nùle.

25 Dɔ̀ t'asì yeghàedi t'à eda nùle. Ededi dɔ̀ hazò gɔ̀t'à eda hɔ̀t'e, gɔ̀t'à geji eyits'q t'asì hazò wet'à-ats'et'ɔ̀ sù goghàyele hɔ̀t'e.

26 Dɔ̀ lè gots'q, dɔ̀ hazò xàzaa whehtsɔ̀ hɔ̀t'e eyits'q di nèk'e hazò nàgedè ha agòòlà. Dàwhaà geeda ha sù goghàhòzɔ̀ eyits'q edɔ̀ nàgedè ha sù goghàhòzɔ̀ hɔ̀t'e.

27 Nòhtsɔ̀ hani eghàladà hɔ̀t'e, hani-ɔ̀dè wekats'ɔ̀wɔ̀ ha gojhwhɔ̀ eyits'q edahxɔ̀ wets'ɔ̀wɔ̀ xè wegots'ihzà ha weli. Gots'ò nɔ̀wà-le wheda kò hɔ̀t'e.

28 Naxı kò naxıts'ò egeetl'èe-dòò mòhdaa dı hagedı egıtl'è ı̀lè, 'Ededı wet'à dọ ts'ııı eyıts'ò wet'à ts'eeda,' eyıts'ò mòhdaa hagedıı, 'Wets'ıh2òò-dòò ats'ııt'e,' gedıı egıtl'è.

29 "Eyıt'à Nòhtsı wets'ıh2òò-dòò ts'ııı nıdè Nòhtsı sı sòòmba dekwoo, sòòmba degoo eyıts'ò kwe t'à hòèıı wets'ııhwhò ha dıı. Dọlà t'à t'asıı hòèıı k'èè wègaat'ıı wets'ııhwhò ha dıı.

30 Ɔnèè dọ dàget'ıı sı gık'èezò-le t'à Nòhtsı nàgoehkwa-le ı̀lè, hanıkò dıı sı dọ hazòò edek'egııı xè wets'ò anats'ede ha goıhwhò.

31 Dọ hazòò ehkw'ı gısınıyaeti gha dze wheh2òò ayıııà hòt'e, eyı gha dọ ı̀lè yıııhchı hòt'e. Eyı wııchıı sı dọ hazòò gıgha ehkw'ı-ahodi ha t'à Nòhtsı naidà ayıııà," Paul gòhdi.

32 Dọ naidà hadı ghò gıkw'o ekò Paul ghageedlò, hanıkò dọ mòhdaa hagedı, "K'achı eyı wegghò gots'ò nagoıde ha nets'ııhwhò," gııhdi.

33 Eyı t'axòò Paul gots'òò naèhtıa.

34 Dọ mòhdaa gıgha ehkw'ı-ahodi t'à Paul xè aget'ıı agejà. Dọ ı̀lè Dionysius wıyeh, Ayopagus ekò dọ elèxè dèhk'ee goxè whedaa elı, eyıts'ò ts'èko Damarıs wıyeh eyıts'ò dọ eyıı-le mòhdaa goxè aget'ıı agejà.

18

Paul kògodeè Corinth nııtıa

1 Eyı hagòjà t'axòò Paul kòta Athens gots'ò kòta Corinth ts'ò ajà.

2 Ekò Israel got'ıı, Aquila wıyeh, kòta Pontus wegghıı sı, yeghaetıa. K'àowodeè Claudius, weyatıı k'e Israel got'ıı hazòò kògodeè Rome gots'òò

xàgeedè ha gòhdi. Eyit'à Aquila, edets'èkeè Priscilla xè Italy nèk'e gots'ò eyi nègùde. Paul gots'àèhtla.

³ Paul, goxèht'eè nìhbàa-ehstì-dòò elì t'à goxè nàidè eyits'ò goxè eghàlaidà.

⁴ Nòhtsì Dzeḡè taàt'eè elègehdeè-kò dò ts'ò gode, yatì t'à Israel got'ì eyits'ò Greece got'ì goghodaehnè ha dahoèhdzà.

⁵ Silas eyits'ò Timothy Macedonia nèk'e gots'ò eyi nègùde ekò Paul dò hoghàehtò zò ts'ò-èlì adìldà. Israel got'ì ts'ò gode, hadì, “Zezi Christ họt'e,” gòhdi.

⁶ Hanìkò Israel got'ì Paul k'èch'a gogede. Paul ehkw'ì aget'ì-le gik'èezò ha nìwò t'à edegoht'òò yèhxo xè hagòhdi, “Naxì edaxàahdeè-le nìdè naxit'à ha ne. Hòt'a sì sets'ò hoèlì nùle. Jò gots'ò idaà dò eyi-le xàzaa gits'ò ahde ha,” gòhdi.

⁷ Eyit'à Paul elègehdeè-kò gots'òò xàèhtla. Iḡòò Titus-Justus, Nòhtsì-ghàtsìedì-dòò wekò gòzòò ts'ò ajà.

⁸ Crispus, elègehdeè-kò gha k'àowo elì, eyits'ò wekò nàgedè sù hazòò Zezi gìgha ehkw'ì-ahodì agejà. Eyits'ò kòta Corinth gots'ò dò lò guìkw'oo sù gìgha ehkw'ì-ahodì t'à gik'ètàidzò.

⁹ Ijàà, to Paul wenazhù xègoèht'ì t'à gots'ò K'àowo yets'ò gode, hayèhdi, “Nùjì-le, jàà dò gits'ò gojde ghò naat'e-le.

¹⁰ Nexè aht'ì ne. Sets'ò dò lò jò kògodeè nàgedè ne t'à dò wùzì t'asanele ha nùle,” yèhdi.

¹¹ Eyit'à Paul jè xo-daà-tanì ts'ò eyi nàidè. Nòhtsì weyatì dò hoghàehtò.

¹² Achaia nèk'e Galliyo k'àowo elì ekò Israel got'ì elèts'adageedì t'à Paul wesnìyaetiì agùlì.

13 Dọ-sinìyaeh̀tɪ-dọ̀ ts'ò hagedi, “Dɪ dọ̀ sɪ, gonàowo k'èch'a dọ̀ hoghàehtọ̀. Nàowo eladɪ k'èè Nòhtsɪ ghàsọgeedi ha, gòhdi,” gedi.

14 Paul gode ha nìkw'o ekò k'àowo Gallìyo, Israel got'ɪ̀ ts'ò hadi, “Israel got'ɪ̀, dɪ dọ̀ hoìla hòèhtsɪ hanì-le-ìdè gonàowoò k'èjzhì nɪdè naxeèhk'w'ọ̀ ha ìlè.

15 Hanìkò naxìnàowoò ghọ̀ aahdi nɪdè naxɪ edexè sùgoahle. Sɪ hanɪ nàowo wesinìyahtɪ ha nùle,” gòhdi.

16 Nàyaetɪ-kò gots'ọ̀ xàgodeèzhì.

17 Eyit'à dọ̀ hazọ̀ Sostenes, elègehdeè-kò gha k'àowo elɪ sɪ, nàyaetɪ-kò gà dagiachì eyits'ọ̀ gɪkwòyaa-gùlà. Hagòjà kò k'àowo Gallìyo gots'ọ̀ nɪzà-le.

Priscilla, Aquila eyits'ọ̀ Apollos

18 Paul whaà hoògọ̀ gots'ọ̀ kọ̀ta Corinth nàìdè. Eyɪ t'axọ̀ Nòhtsɪ wecheekeè gots'ọ̀ naèhtla. Elàcho t'à Syria nèk'e ts'ò ajà. Priscilla eyits'ọ̀ Aquila gixè ajà. Naezè kwe kọ̀ta Cenchrea Nòhtsɪ ts'ò yatɪ nàtsoo whehtsɪ ìlè t'à, edekwìghà k'ɪ̀hwho.

19 Kọ̀ta Ephesus nègɪde ekò Paul, Priscilla eyits'ọ̀ Aquila ekọ̀ gots'ọ̀ naèhtla. Ededɪ t'aa elègehdeè-kò ts'ò ajà, ekọ̀ Israel got'ɪ̀ ts'ò goɪde.

20 Paul ɪ̀l̀aa goxè wheda ha gɪwọ̀, hanìkò ìle gòhdi.

21 Paul naetla kwe, hagòhdi, “Nòhtsɪ hanìwọ̀ nɪdè k'achɪ jọ̀ ts'ò anahde ha,” gòhdi. Eyɪ t'axọ̀ elàcho t'à kọ̀ta Ephesus gots'ọ̀ naèhze.

22 Kọ̀ta Caesarea, ekọ̀ dàèhtla. Nòhtsɪ wecheekeè gots'àèhtla xè gots'ọ̀ goɪde, eyɪ t'axọ̀ kọ̀ta Antioch ts'ò ajà.

23 Whaà-lea ts'ò eyi nàidè. Eyì t'axòò eyi nèk'e gota k'eeda, Galatia nèk'e eyits'ò Phrygia nèk'e hazòò nàhtla. Nòhtsì wecheekeè hazòò gini nàtsoò agòòlà.

24 Ekìnyèè k'e Israel got'ùì Apollos wiyeh, Alexandria gots'ò dọ, kòta Ephesus nùitla. Dọ t'asì k'èezọọ deè elì eyits'ò Nòhtsì Nìhtl'è sì deghàà yek'èezọ.

25 Gots'ò K'àowo wegodiì nezùù hoghàweètọ họt'e. Ededzeè t'à sùì dọ ts'ò goide eyits'ò Zezi wegodiì hotiì nezùù dọ hoghàgoèhtọ. Hanikò John-Baptist dànì dọ hoghàgoèhtọ sùì eyi zọ k'èezọ.

26 Apollos elegehdèe-kò edèdaedi-le xè dọ ts'ò goide. Priscilla eyits'ò Aquila giikw'o t'axòò edekò ts'ò gok'èehtlàà agùlà. Nòhtsì wegodiì t'à deghàà gits'ò xàyahtì.

27 Apollos, kòta Achaia ts'ò ade ha niwọ t'à Nòhtsì wecheekeè gogha sighà adì. Eyit'à ekọ Nòhtsì wecheekeè ts'ò wegħa egùt'è, hagedì, “Dù dọ naxixè at'ùì aweahle,” hagedì gùt'è. Apollos ekọ nùitla ekò Nòhtsì wesoniwọ t'à gigha ehkw'1-ahodiì agejàa sùì hòtl'ò gots'àidì họt'e.

28 Israel got'ùì elegehndì ekò, Apollos gonì ts'ò hòtl'ò xàyahtì. Nòhtsì Nìhtl'è ghàà Zezi Christ họt'e hadì gots'ò goide.

19

Paul kòta Ephesus nùitla

1 Apollos kòta Corinth wheda ekò Paul tìlì k'èè kòta Ephesus ts'ò naèhtla. Ekọ Nòhtsì wecheekeè mòhdaa goazì.

2 Eyit'à dagoehke, “Naxigha ehkw'1-ahodiì ajà gots'ò Yedàyeh Nezùù naxik'e ajà nì?” Paul gòhdi.

“Ìle, Yedàyeh Neẓı̄ wegho ts'ı̄kw'o while,” gedi.

³ Paul gots'ò hadı, “Hanı̄-ı̄dè ayı̄ t'à naxı̄k'ètaı̄dzò nqò?” gòhdi.

“John-Baptist wenàowoò k'èè gok'ètaı̄dzò,” gedi.

⁴ Paul gots'ò hadı, “John-Baptist wenàowoò k'èè gok'ètaı̄dzò sı̄ edek'ets'ı̄ı̄ gha họt'e. Dò yek'èè nı̄tla ha sı̄ ehkw'ı̄ adı weahwhò ha họt'e gòhdi ı̄lè. Eyı̄ sı̄ Zezi họt'e,” Paul gòhdi.

⁵ Nòhtsı̄ wecheekeè Paul hadı gı̄kw'o t'à Zezi wı̄zı̄ t'à gı̄k'ètaı̄dzò agejà.

⁶ Paul edılà gok'e ayı̄ı̄là t'à Yedàyeh Neẓı̄ gı̄k'e ajà. Yatı̄ ı̄adı t'à gogedeè agejà eyı̄ts'ò Yedàyeh Neẓı̄ dahxà xàyagı̄htı̄.

⁷ Hazò t'à dözhi hoònq-daats'ò-nàke gı̄xè hagòjà.

⁸ Paul, ekò Israel got'ı̄ı̄ gı̄ts'ò elègehdeè-kò gòzòq goyaèhtla. Tai sa haı̄wa gots'ò edèdaedi-le xè Nòhtsı̄ wenàowoò ghò gots'ò goı̄de t'à, dò gı̄gha ehkw'ı̄-ahodiı̄ agejà.

⁹ Hanıkò dò mòhdaa Paul k'èch'a agı̄wò, gı̄gha ehkw'ı̄-ahodi ha gı̄wò-le eyı̄ts'ò eyı̄ nàowo k'èch'a dò ts'ò gogede. Eyı̄t'à Paul Israel got'ı̄ı̄ gots'ò xàèhtla. Nòhtsı̄ wecheekeè edexè goòwa. Eyı̄ t'axò dzè taàt'eè Tyrannus wekò gocho goyı̄ dö ts'ò gode.

¹⁰ Nàke xo ts'ò hanı̄ Paul dö ts'ò goı̄de. Eyı̄ ts'ı̄hò Israel got'ı̄ı̄ eyı̄ts'ò Greece got'ı̄ı̄ hazò Asia nèk'e nàgedèè sı̄ gots'ò K'àowo weyatı̄ı̄ gı̄kw'oò agejà.

¹¹ Nòhtsı̄, Paul ts'adı t'à enı̄yah deè ı̄ò hòhtsı̄.

¹² Paul k'oòhchia eyı̄ts'ò jòhtè t'à-at'ı̄ı̄ sı̄ eyı̄ kò dö-eyaelı̄ı̄ ts'ò agehı̄ı̄ nı̄dè k'aàt'ı̄ı̄ aget'ı̄ eyı̄ts'ò ı̄nı̄ı̄ı̄ gots'ò xàgeedè.

13 Israel got'ù mòhdaa ìnhù xàdegeezhì ha dọ ta k'egedè. Zezi wùzì t'à ìnhù xàdegeezhì ha hogeèhdzà, hagedì, “Paul, Zezi wùzì t'à godee sù wedahxà xàahdè,” gedì.

14 Dọ ìhè Sceva wìyeh, yahtu-gha-k'àowo elì, eyi weza lòhdì ededì aget'ì.

15 Hanìkò ìlàà ìnhù gots'ò hadì, “Zezi wek'èehsọ eyits'ọ Paul sì wek'èehsọ, hanìkò naxì amì aaht'e?” gòhdi.

16 Dọ ìnhù wets'ò-èlì sù gok'e nìko eyits'ọ sù gokwòyyàà-gòlà t'à hazòò godaèht'è, ìht'edẹ eyits'ọ gidòò at'ì xè xàtımogeède.

17 Israel got'ù eyits'ọ Greece got'ù kòta Ephesus nàgedèe sù eyi hagòjà ghọ gùkw'o t'à sù geèhyeh. Gots'ọ K'àowo Zezi wùzì t'asù nechàa awèts'edi nọọ, gùwòò agejà.

18 Dọ gìgha ehkw'ì-ahodì lọ dọ hazòò gonadaà edenàowòhì ghọ hodegeedè.

19 Dọ mòhdaa ìk'òò k'alagùdèe sù edenìht'è làà nègùla gà dọ gonadaà gik'enìhk'ọ. Eyi enìht'è wesòmbaà nagìhtà nùdè hazòò t'à sùl'àenọ-lemì (50,000) sọmba degoo haàtọ elì.

20 Eyi gìxè hagòjà ts'ìhòò gots'ọ K'àowo weyatì hazòò nèk'e ts'ò ajà eyits'ọ weyatì dọ xè nàtsoò agodaade.

21 Eyi hazòò hagòjà t'axòò Paul kòta Jerusalem ts'ò anade ha nìwọ. Eyt'à Macedonia nèk'e eyits'ọ Achaia nèk'e gok'ùtla. Paul hadì, “Jerusalem nàwhìhtla t'axòò-ìdè Rome sù nàhtla ha,” hadì.

22 Timothy eyits'ọ Erastus, eyi nàke geet'è Paul ts'àgedu sù Macedonia nèk'e ts'ò goèhà, ededì t'aa Asia nèk'e whaà-lea ts'ò ekọ aht'è.

Kòta Ephesus nàdahoowo

23 Ekiiyèè k'e Zezi wenàowoò ts'ihzò dọ lọ gixè nàdahoowo.

24 Dọ ɔ̀lè Demetrius wiyeh satsò degoo t'à nòhtsɔ̀ yàèhtsɔ̀. Gits'ò nòhtsɔ̀ Artemis wiyeh wek'èè wègaat'ɔ̀ nòhtsɔ̀ lọ whehtsɔ̀. Dọ hanì gehtsɔ̀ sù gɔ̀t'à sòmba lọ gehtsɔ̀.

25 Dọ gixèht'eè eghàlageedaa sù hazòò gokàehzà, hagòhdi, “Goxɔ̀, goilaà t'à sòmba lọ ts'ehtsɔ̀ wek'èahsò họt'e.

26 Eyɔ̀ dọ Paul wiyeh sù dọ lọ gha ehkw'ɔ̀ adɔ̀ t'à goghò daèhnò wek'èts'eezò. Wets'ihzò dọ lọ eɔ̀adɔ̀ ts'ò agejà, jò kòta Ephesus zòò-le, yeè Asia nèk'e sɔ̀ k'àhdzò dọ hazòò ghò daèhnò họt'e. Dɔ̀ goilà t'à t'asù hòèlɔ̀ sù nòhtsɔ̀ agɔ̀t'e niile, gòhdi.

27 Goilaà sù dọ gɔ̀gha wet'àazà-le ade ha sɔ̀nɔ̀. Eyɔ̀ zòò-le, Artemis wets'ò yahtɔ̀-kò-gocho gòzòò sù dọ gɔ̀gha wet'àazà-le agode ha. Asia nèk'e dọ hazòò eyɔ̀ts'ò dɔ̀ nèk'e hazòò ts'ò Artemis ts'ò yagehtɔ̀ họt'e, hanìkò eyɔ̀ hagot'ɔ̀ ts'ihzò t'asù deè elɔ̀-le gɔ̀hwhò ha,” gòhdi.

28 Dọ hazòò egɔ̀kw'ò ekò gich'è t'à yagìzeh, “Artemis, Ephesus got'ɔ̀ gha nòhtsɔ̀ deè elɔ̀ ne,” gedɔ̀ yagìzeh.

29 Whaà-le-t'ɔ̀ kòta hazòò dọ nìdahogɔ̀hdè. Dọ nàke Gaius eyɔ̀ts'ò Aristarchus, Paul xè Macedonia nàgedè ɔ̀lè sù dagogɔ̀chì. Èlegeèhdi-k'è gòchàa ts'ò gogeèwa.

30 Paul ekò dọ hazòò ts'ò gode ha nɔ̀wò hanìkò dọ yexè aget'ɔ̀ sù ekò nàtɔ̀ ha gɔ̀hwhò-le.

31 Eyɔ̀ nèk'e gha k'aodèè mòhdaa Paul weàgɔ̀ agɔ̀t'ee sù ededɔ̀ kò yatɔ̀ gɔ̀danìzò, hagɔ̀hdi,

“Neghò hoeji t'à, elegeèhdii-k'è nàwùtla-le,” gedi gighònádaeti.

³² Ekò dọ hazòò gixè nàdahoowo t'à gigha hok'èedzò-le hòzòò agòjà. Dọ mọhdaa t'asì ghò gezeh, mọhdaa t'asì eyii-le ghò gezeh. Ayii gha eyi nègii-dee sù gik'èezò-le.

³³ Israel got'ii giiù sù dọ jè Alexander wiyeh dọ hazòò nadaà nàwoò agiià. Dọ mọhdaa gits'ò gezeh, dànì gode ha sù gits'ò hadi. Alexander edèot'i gha gode ha nìwò t'à dọ ts'èwhii agii'e ha edilà t'à gogha nàzeetsi.

³⁴ Hanikò ededi Israel got'ii hòt'e gik'èhoèhzà ekò nàke sadzeè haíwa ts'ò dọ hazòò ehghàà yagizeh, hagedi, “Artemis, Ephesus got'ii gha nòhtsi deè eli!” gedi yagizeh.

³⁵ Nòode kòta gha k'àowo dọ xè ts'èwhii hòzòò ayiià. Dọ ts'ò hadi, “Ephesus got'ii, jò kòta dọ nàgedèe sù Artemis, nòhtsi deè, wets'ò yahtu-kò-gocho k'ègedi agii'e, dii nèk'e dọ hazòò gik'èezò hòt'e. Eyits'ò kwe wek'èè wègaat'ii sù yak'e gots'ò hodàèkw'o, eyi sù gik'èezò hòt'e.

³⁶ Ehw'ì ats'edi-le gògedi ha dii t'à ts'èwhii aaht'e eyits'ò nàdahoahdè-le.

³⁷ Dii dọ nàke naxits'ò yahtu-kò-gocho gots'ò egeèzi-le eyits'ò Artemis k'èch'a xàyagiihtu-le kò, jò nègiahla.

³⁸ Demetrius eyits'ò dọ wexèht'eè la gits'ò sù t'asì ghò dọ k'èch'a agiiwò nìdè gighò nàyaeti agogii. Ekò dọ-siniyahtu-dòò dèhkw'e hòt'e, ekò dọ k'e nìdahogeezà ha dii-le.

³⁹ Eyì wedè t'asì eyii-le ghò goahde ha dahwò nìdè, dèe-ts'ò-k'àowo nàwoò k'èè weghàlats'eeda ha

hɔt'e.

⁴⁰ Ekò dɪ dzeɛ k'e nàdahoowo ts'ihzò dèe-ts'ò-k'àowo hoila hots'ehtsɪ ɠɪwɔ ha sɔnɪ. T'asɪ wet'àazà-le ɠhɔ agot'ɪ ts'ihzò edek'edats'eedɪ ha dii," k'àowo hadi dɔ ts'ò goɪde.

⁴¹ Hadɪ t'axɔò dɔ hazɔò nagoèhɛà.

20

Paul Macedonia nèk'e eyits'ɔ Greece nèk'e kɔta k'etlɔ

¹ Nàdahoowo ɠhɔnahɔt'e t'axɔò Paul Nɔhtsɪ wecheekeè gokàehɛà. ɠɪnɪ nàtso ha nezɪ gots'ò goɪde t'axɔò Macedonia nèk'e ts'ò ajà.

² Eyɪ nèk'e hazɔò ts'ò ajà. Dɔ ɠɪnɪ nàtso ha nɪwɔ t'à gots'ò goɪde. Nɔɔde t'à Greece nèk'e niitlɔ.

³ Ekɔ tai sa ts'ò nàɪdè. Elàcho t'à Syria nèk'e ts'ò ade ha nɪwɔ, hanikò Israel got'ɪ t'asagele ha ɠɪwɔ t'à ekɔ ts'ò ade ha dii. Macedonia nèk'e gots'ɔ dèè k'e ek'èt'à naèhtlɔ.

⁴ Dɔ ɠixè at'ɪ sɪ Berea got'ɪ Pyrrhus weza, Sopater wiyeh, eyits'ɔ Thessalonica got'ɪ nàke Aristarchus eyits'ɔ Secundus, eyits'ɔ Derbe got'ɪ Gaius. Timothy, Asia got'ɪ Tychicus eyits'ɔ Trophimus goxè aget'ɪ.

⁵ Dɔ haàtɔɔ sɪ gonakweè geède. Kɔta Troas ekɔ godanageèhɛɪ.

⁶ Dzèdeè Passover t'axɔò kɔta Philippɪ gots'ɔ ts'eèze. Sɪlɔ dzeɛ t'axɔò kɔta Troas ekɔ goàɠɔ ɠɪghaàts'ɪde. Troas ekɔ lɔhdɪ dzeɛ ts'ò nàts'ɪde.

Cheko naidà awiìdlà

7 Nòhtsɪ Dzeɛ tɪ'axɔ̀ elexè lèt'è ts'eɛà ha lɔ̀ nèt's'ɪde. Paul dɔ ts'ò goɪde. Ek'èdaedzɛ k'e naetɫa ha nɪwɔ t'à totani ts'ò goɪde.

8 ɪdò dahkò gɔchàa ek'aèk'ɔ lɔ dèk'ò, ekɔ elets'eèhdi.

9 Cheko ɪlè Eutychus wiyeh edzak'è xàgɔɔʔaa ekɔ dawheda ɪlè. Paul to whaà goɪde t'à cheko dètɪ. Sɪ hòt'ò dètɪ t'à tai dahkò gots'ɔ hodàdeèwò. Nɪgɪhtɪ ekò eɫaɪwo nɔ̀.

10 Paul yets'ò hodàehtɫa. Cheko k'e dèchɔhtɪ xè edegòɔ yemòɔ ayɪlɫa. Hadɪ, “Weghɔ nàniãhdè-le, eda ne,” gòhdi.

11 Eyɪ tɪ'axɔ̀ Paul ɪdò dahkò dekuɪtɫa gà goxè lèt'è ɪɛà. Dzeɛ agòjà ts'ò goɪde, eyɪ tɪ'axɔ̀ naèhtɫa.

12 Cheko eda t'à dɔ gɪnà, wekò ts'ò nageèhchì.

Paul kòta Ephesus gots'ɔ Nòhtsɪ wecheekeè gha k'aodèe ts'ò goɪde

13 Paul wenakweè elàcho t'à kòta Asos ts'ò ts'eèɛe. Ededɪ ededzaà t'à kòta Asos ts'ò etɫa ha. Paul ekɔ nɪdè elàcho yietɫa ha edexè sɪgòòlɫa.

14 Kòta Asos ekɔ goghaetɫa t'à goxè elàcho yietɫa. Kòta Mitylena ts'ò ts'eèɛe.

15 Ek'èdaedzɛ k'e ekɔ gots'ɔ nats'eèhɛe, kòta Kɪyos ts'ò nɪwà-le nèt's'ɪɛe. K'achɪ ek'èdaedzɛ k'e kòta Samos ts'ò ts'eèɛe eyɪts'ɔ k'achɪ ek'èdaedzɛ k'e kòta Miletus nèt's'ɪɛe.

16 Paul, Asia nèk'e whaà wheda ha nɪwɔ-le t'à, kòta Ephesus goxa naèhɛe. Edahxɔ Dzeɛdeè Pentecost wekwe Jerusalem nùtɫa ha nɪwɔ t'à, ekɔ ts'ò ɪwhàɔ nɪwɔ.

17 Kòta Miletus nùtɫa ekò Ephesus gots'ɔ Nòhtsɪ wecheekeè gha k'aodèe gɪlɪ sɪ gokàehʔà.

18 K'aodèe eyi nègũde ekò gots'ò hadi, "T'akwełòq Asia nèk'e ts'ò ahjà gots'ò naxini nàihdè t'à dani İhdàa sù sek'èahsq hqt'e.

19 Israel got'ũ segħa hoila hogehtsi t'à sù segũhdzà hqt'e, hanikò k'èeweèt'ũ laht'e eyits'ò senatì lq xè gots'ò K'àowo wegħa hòt'ò eghàlaihda hqt'e.

20 Wet'à naxigha sighà ha t'à naxits'ò goihde ìlè, wegħo edèdaehdi-le wek'èahsq hqt'e. Ełets'eèhdii goni eyits'ò naxikò goyù hazòq hogħànaxeèhtq ìlè.

21 Israel got'ũ eyits'ò Greece got'ũ ìlah gits'ò goihde ìlè. Edek'egũlũ t'à Nòhtsi ts'ò agede ha eyits'ò gots'ò K'àowo Zezi ehkw'ì adì gũwq għa haehsũ gits'ò goihde ìlè.

22 "Ekò dũ sù, Yedàyeh Nezũ Jerusalem ts'ò sehza, ekq sexè dāgode ha sù wek'èehsq-le.

23 Kòta hazòq ts'ò aht'ũ sù Yedàyeh Nezũ sets'ò hadi, sexè hoila ha eyits'ò dq-daniĩlaa-kò ts'ò asegele ha hanì segħa hòzq. Eyì zq wek'èehsq.

24 Hanikò edegħa ehda ha segħa wet'àazà-le. Gots'ò K'àowo la nechàa segħàzq sù welq ts'ò wegħo naht'è ha, eyì zq dehwhq. Nòhtsi gots'ò sqniwq sù eyì godì nezũ t'à dq ts'ò gohde ha hqt'e.

25 "Naxi, Nòhtsi Wenàowoò t'à naxits'ò goihde ìlè sù k'achì seahzì ha-le, wek'èehsq hqt'e.

26 Eyit'à dũ dzèè k'e dũ naxits'ò haehsì ha: dq edaxàweètì-le nùdè sù set'à nùle.

27 Nòhtsi daniwq sù edèdaehdi-le hazòq naxits'ò haehsì ìlè.

28 Hotù edexoahdi eyits'ò Nòhtsi wecheekeè sù gıxoahdi, Yedàyeh Nezũ eyì la naxighàzq hqt'e.

Nòhtsɪ ededoò t'à edets'ò dọ edaxàwhela ne t'à nezɪ̀ gɪxoahdɪ.

²⁹ Setɪ'axòò dàgode ha sɪ̀ wek'èehsò. Dìga ɪghòò lanì naxɪta agede ha, naxɪts'ò sahzòà hazòò dzɪ̀gehɪ̀ ha.

³⁰ Naxɪta gots'ò kò dọ mòhdaa Nòhtsɪ wecheekeè edek'èè agogele ha gɪwò t'à, godɪ ehkw'ɪ̀ sɪ̀ ekò-le agele ha.

³¹ Eyɪt'à sɪ̀ kexoahdɪ! Tai xo gots'ò, dzɛ, to senati xè naxɪghònatiehɪ̀ ghò naht'è-le, eyɪ wenaahdɪ.

³² “Hòt'a Nòhtsɪ ghànaxèehɪ̀, eyɪts'ò naxɪts'ò wesòniwòò godɪ t'à naxɪnì nàtsoò awede. Hanì-ɪdè ɪdaà Nòhtsɪ dọ hazòò edegha gòɪhchì sɪ̀ gɪxè ayɪ̀ godawhehɪ̀aa sɪ̀ naxɪghàyele ha họt'e.

³³ Dọ wɪzɪ̀ wesòòmbaà eyɪts'ò wegoht'òò gha aht'ɪ̀ nìlle.

³⁴ Sɪ̀là t'à edegha eghàlaihɪ̀dà eyɪts'ò dọ sexè aget'ɪ̀ sɪ̀ gɪgha aeht'ɪ̀, wek'èahsò họt'e.

³⁵ T'asɪ̀ hazòò ghàlaihɪ̀dàa sɪ̀ hanì hòt'ò eghàlats'eeda t'à dọ-teèt'ɪ̀ ts'ats'edi ha họt'e, eyɪ wek'èahsò anaxèhɪ̀. Gots'ò K'òowo Zezì, ededɪ dàdɪ sɪ̀ wenats'edi ha họt'e: ‘Dọ ghàts'eedi sɪ̀ t'asɪ̀ goghòt'à nahk'e nezɪ̀ họt'e,’ gòhdɪ ɪ̀lè.”

³⁶ Paul hanì gots'ò goɪde tɪ'axòò hazòò goxè nàgòɪhgè gà ɪajhtɪ.

³⁷ Hazòò gɪnatì ajà, edegutò xè gɪts'ɪ̀.

³⁸ K'achɪ seahɪ̀ ha-le gòhdɪ t'à gɪgha dɪ̀. Elàcho ts'ò gɪk'èè gòhwho.

21

Paul Jerusalem ts'ò dèhtɪa

1 Gıts'qò nats'eedè ha gogha dı̀ kò nats'eède. Eyı gots'q kòta Cos ts'ò elàcho t'à nats'eèze. Ek'èdaedzè k'e kòta Rhodes ts'ò ats'ejà, eyı gots'q kòta Patara ts'ò ts'eèze.

2 Eyı kòta gots'q elàcho Phoenicia nèk'e ts'ò ade ha nõò, eyıt'à weyılı ts'ı̀de gà nats'eèze.

3 Dı nechàa Cyprus ts'aazı, sazı ts'òòhk'e wexa ats'ejà. Syria nèk'e ts'ò ts'eèze t'axòò kòta Tyre dàts'ı̀de. Elàcho yı t'ası whelaa sı ekò dàgıwa.

4 Ekò Nòhtsı wecheekeè gıts'aazı, lõhdı dzeè ts'ò gıxè ats'ı̀t'è. Yedayeh Nezmı wedahxà Paul ghònadageeti, “Kòta Jerusalem ts'ò anede-le,” gıhdi.

5 K'achı nats'eeze ha nıkw'o ekò Nòhtsı wecheekeè, gıts'èkeè eyıts'q gıza goxè tabàa ts'ò geède. Tabàa nàgòts'ı̀hgè gà gıxè yats'ı̀hti.

6 Elets'ı̀ts'ı̀ t'axòò elàcho yı ts'ı̀de, ededı t'aa edekò ts'ò nageèhde.

7 Kòta Tyre gots'q nats'eèze, kòta Tolemais nèts'ı̀ze. Ekò ı̀hè dzeè ts'ò Nòhtsı wecheekeè gıts'ats'ede.

8 Ek'èdaedzè k'e nats'eèze, kòta Caesarea dàts'ı̀de. Philip, godı nezı t'à godee dọò, wekò nàts'ı̀dè. Dọ-teèt'ı̀ ghàgeedi ha dọ lõhdı gı̀hchı ı̀lè sı ededı wı̀chı ı̀lè.

9 Wetı dı hoget'ı-le sı hazòò nakwenàòzòò gııı.

10 Edlaàtlò dzeè ts'ò eyı nàts'ı̀dè t'axòò Judea nèk'e gots'q nakwenàòzòò Agabus wıyeh eyı nı̀tla.

11 Paul wewè neyıwa gà wet'à edilà eyıts'q edekè xèwhezà, hadı, “Yedayeh Nezmı hadı, ‘Kòta Jerusalem gots'q Israel got'ı̀, dı whe amı wets'q

ne sù dũ hanì dageèzhà ha, eyi gà eyi-le dọ xà?aa ghàgìhtè ha, ” hadi gots'ò gojide.

¹² Agabus hadi wets'iikw'o t'à Paul, kòta Jerusalem nàwetla-le wèts'ediì weghonàdats'eeti.

¹³ Hanikò Paul hadi, “Ayìha segho aahtse xè sedzeè etseè aah?i? Zezi wuuzi ts'ih?ò dasegeezà gha ts'atà whihda họt'e, eyi zòò-le wets'ih?ò ekò ełahwhi ha segha asanile họt'e,” gòhdi.

¹⁴ Wegho dats'eehnè ha-le t'à hawèts'edi, “Gots'ò K'àowo wini k'èè welè,” wèts'edi.

¹⁵ Eyi t'axòò nats'eedè ha sınıts'ıde eyits'ò kòta Jerusalem ts'ò ts'eède.

¹⁶ Kòta Caesarea gots'ò Nòhtsı wecheekeè mòhdaa goxè agejà. Dọ ıle Manason wiyeh wekò ats'ıt'e ha t'à, ekò ts'ò agogıllà. Eyi dọ Manason, Cyprus gots'ò dọ họt'e. Nòhtsı wecheekeè t'akwełòò kèhogıhde ekò ededı goxè at'ı ıle.

Paul Jerusalem nùtla

¹⁷ Jerusalem nèts'ıde ekò Nòhtsı wecheekeè gogıazı t'à gınà.

¹⁸ Ek'èdaedzèè k'e Paul eyits'ò goxı hazòò James wets'ats'ede, Nòhtsı cheekeè gha k'aodèè hazòò eyi geèhkw'e.

¹⁹ Paul goazı xè goıts'ı t'axòò dànì dọ hoghàehtò t'à Nòhtsı dọ eyi-le xà?aa nı eghàlaidàa sù hazòò gots'ò hadi.

²⁰ Eyi godı giikw'o ekò Nòhtsı ghàsògeedi. Paul ts'ò hagedi, “Israel got'ı ıò gıgha ehkw'i-ahodiì agejà eyits'ò hazòò Moses wenàowoò gha hòt'ò agıwòò, wek'èizò họt'e.

²¹ Hanikò dũ hanì negho godı giikw'o. Israel got'ı dọ eyi-le ta nàgedèè sù Moses wenàowoò

wedę hoghàgũhtọ, nègedi. Moses wenàowoò k'èè naxızaa gıkwọ nàt'à-le kò eyits'ọ gonàowoò k'èahdi-le kò nııdı ghọ egũkw'o.

²² Eyı ghọ ayı dàts'ıllà lı? Jọ nàwhıttla ghọ gıkw'o ha họt'e.

²³ Eyıt'à ayı dònèts'edı sı hanele. Jọ dọ dı goxè geèkw'ee sı Nòhtsı ts'ọ yatı nàtsoo edegha gèhtsı.

²⁴ Eyı dọ dı edexè agıle. Nòhtsı yatı k'èè sıdegele gha, gıxè aąde. Gıt'à sıdegele gha sọmba t'à gıts'àadı, hanı-ıdè edekwıghà hazọ xaget'à ha. Hanelà nıdè dọ hazọ neghọ godı gıkw'oo sı ehkw'ı-ahodı-le nọ gıwọ ha, eyits'ọ Moses wenàowoò k'èè ıda nọ negıwhwọ ha.

²⁵ Dọ eyı-le xàıaa gıgha ehkw'ı-ahodı sı gıts'ọ dı hanı ts'ıtt'è ıle. Bò nòhtsı hòlı ghàıaadı sı aahdè-le, edoò aahdọ-le, tıts'aadı gık'à dahdı t'à elọwı sı gıkwọ aahdè-le. Naxızıı t'à hoı k'èè ełek'alaahdè-le. Eyı haàtọ haahle ha-le gıts'edı gıts'ọ ts'ıtt'è ıle," gııhdı.

²⁶ Ek'èdaedzè k'e Paul eyı dọ dı edexè agọlà, goxè Moses wenàowoò k'èè sıdeı. Eyı t'axọ Paul Nòhtsıkò-gocho nàhtla. Dàtọ dzè ts'ọ sıdegeı ha eyits'ọ dọ dı sıdegeı sı hazọ gıtaàt'eè gıgha Nòhtsı ts'ọ t'ası k'èek'ọ ha sı yahtı ts'ọ hadı.

Paul gııhchı

²⁷ Lòhdı dzè ts'ọ sıdegeı ghọ k'àhdzọ nagıt'e ekò Asia nèk'e gots'ọ Israel got'ıı mọhdaa Nòhtsıkò-gocho gà Paul gııı. Dọ xè nıdahogııhdè t'à Paul dagıachı.

²⁸ Gezeh xè hagedı, "Israel got'ıı gots'àahdı! Dı dọ sı hazọ nèk'e gòet'ı k'èch'a, gonàowoò k'èch'a, eyits'ọ Nòhtsıkò-gocho k'èch'a dọ hoghàhtọ. Eyı

zò-le, Greece got'ì Nòhtsìkò-gocho gà nègòìwa. Eyì wets'àet'ò họt'e t'à jò degai k'è gòzòò sù tsìgòìhwho họt'e," gedì gezeh.

²⁹ (Dò ìlè Ephesus got'ì Trophimus wiyeh, Paul xè giazì ìlè t'à eyì dò Paul xè Nòhtsìkò-gocho gà niitlaa gùwò t'à agedì.)

³⁰ Kòta dò hazòò nìdahogùhdè t'à dò nàhìzah. Paul dagiachi, Nòhtsìkò-gocho gà gots'ò xàgeèlì, eyits'ò Nòhtsìkò-gocho wemòò goyagoòzàa-k'è gòlaa sù hazòò enìgùwa.

³¹ Paul eiaagùìhwhì ha nèhogùzò ekò Rome gots'ò eghòò-dòò-gha-k'àowo yeghò ìkw'o. Kògodeè Jerusalem dò hazòò xè nàdahoowo t'à eghòò-dòò-gha-k'àowo yeghò ìkw'o.

³² Ekòet'ì eghòò-dòò-gha-k'àowo edecheekeè xè dò nì ts'ò tùmògeède. Dò nàdahogehdè sù eghòò-dòò-gha-k'àowo eyits'ò wecheekeè giazì ekò Paul degùtso.

³³ Eghòò-dòò-gha-k'àowo weyatì k'e Paul nìgùchì eyits'ò satsòt'ì nàke t'à dageèzhà. Eyì t'axòò dò dagoehke, "Dù dò amì họt'e eyits'ò ayì t'à ekò-le hòèhtsì?" gòhdì.

³⁴ Dò mòhdaa t'asì ìlè ghò yagìzeh eyits'ò k'achì mòhdaa t'asì eyì-le ghò yagìzeh t'à k'àowo, ayì ghò agedù sù yegòhà ha whajà. Eyit'à weyatì k'e Paul eghòò-dòò-kò ts'ò agùlà.

³⁵ Paul dekegòzàa k'e niitla ekò dò hazòò sù nàdahogehdè t'à eghòò-dòò Paul dò ch'à nìgùchì gà nagihte.

³⁶ Dò hazòò gok'èè giadè sù "Wewè aahlè!" gedì yagìzeh.

Paul dòdè ts'ò gode

37 Paul, eghoq-dòq-kò goyageechi ha nìkw'o ekò eghoq-dòq-gha-k'àowo daehke, "T'asì nets'ò haehsì ha dehwhò," yèhdi.

Eyit'à k'àowo, Paul ts'ò hadi, "Dànit'à Greece got'ù giyatù k'èè gojde?" yèhdi.

38 "Ìdì whaà-le ekò Egypt got'ù ìlè goxè elegegò ha dò dì-lemì edexè ekù-ka nèk'e ts'ò goòwa ìlè, eyi anet'e-le nì?" yèhdi.

39 Paul yets'ò hadi, "Ìlè, sì Israel got'ù aht'e; Cilicia nèk'e, kògodeè wet'aaàa Tarsus gots'ò dò aht'e. Dò gits'ò goihde, asùlè," yèhdi.

40 K'àowo hezè yèhdi t'à Paul dekegòòàa k'e nàwo gà dò ts'èwhù agüt'e ha edilà t'à gogha nàzeetsì. Dò hazò ts'èwhù agejà t'axò Aramaic giyatù k'èè gots'ò gode, hadi,

22

1 "Sèot'ù eyits'ò gozòhdaà yàahù sì, edegha gohde ha t'à seàhk'w'ò," gòhdi.

2 Aramaic giyatù k'èè godee giik'w'o ts'òet'ù ts'èwhù agüt'eè agejà. Eyit'à Paul gots'ò gojde, hadi,

3 "Sì Israel got'ù aht'e, Cilicia nèk'e, kòta Tarsus segòhù, hanìkò jò Jerusalem deehzhò hót'e. Dò-hoghàehtòq-deè, Gamaliel wiyeh, gocho ginàowoò hazò hoghàseèhtò hót'e. Eyits'ò dii dànì gocho ginàowoò k'èè Nòhtsì ghò hòt'ò dahwhòq sì sì sì haht'e ìlè.

4 Dò Zezi wenàowoò k'èè agüwòq sì dagùhza eyits'ò mòhdaa eààgùhdè ìlè. Dòzhù eyits'ò ts'èko dò-danìlaa-kò ts'ò agèhlà ìlè.

5 Yahtù-wet'aaàa-deè eyits'ò k'aodèe gùlù sì eyi gik'èezò t'à seghò gogede ha dii-le. Kòta Damaskus

k'aodèe gɪɪɪ ts'ò segha gɪɪt'è ɪlè. Damaskus ekɔ Zezi wenàowoò k'èè agɪwɔɔ sɪ dageechɪ gà Jerusalem gɪxè hoɪla ha ekɔ ts'ò agehɛ ha dehwhɔ ɪlè.

6 “Hanìkò dzɛtanɪ ekɪyèè k'e eyɪ kòta ts'ò nɪwà-le naehtɛ ekò hòtsaa yak'e gots'ɔ semòò hazòò dzɛh agòjà.

7 Dèè k'e ts'ò nàehkw'o eyɪts'ɔ sets'ò gots'edèè hòt'e, ‘Saul, Saul, dànìghɔ dasenèehza?’ sèts'edi hòt'e.

8 “ ‘Sets'ò K'àowo amɪ anet'e?’ dehsɪ.

“ ‘Nazareth got'ɪ Zezi aht'e. Sɪ sɪ dasenèehza hòt'e,’ sèhdi.

9 Dò sexè agèt'ɪ sɪ goxè dzɛh agòjà gɪazɪ hanìkò sets'ò gots'edee sɪ gɪmedi-le.

10 “ ‘Sets'ò K'àowo, ayɪ dàhɛ ha neewɔ?’ dehsɪ.

“ ‘Nɪtɪla, kòta Damaskus nàatɪla. Ekɔ ayɪ dàale ha sɪ nets'ò hagedɪ ha,’ sèhdi.

11 Sɪ sexè dzɛh agòjà t'à sedaà goɪle ajà. Dò sexè agèt'ɪ sɪ k'esegèehɪ t'à kòta Damaskus ts'ò asègɪlà.

12 “Dò ɪlè Ananias wɪyeh sets'àèhtɪla. Eyɪ dò Moses wenàowoò k'èt'e eyɪts'ɔ Israel got'ɪ hazòò eyɪ nàgedèe sɪ dò nezɪ ne, gɪhwhɔ.

13 Eyɪ dò segà nàwo xè hadɪ, ‘Sèot'ɪ Saul, k'achɪ k'enajt'ɪ,’ sèhdi. Ekòet'ɪ segha xègoèht'ɪ anajà.

14 “Sets'ò hadɪ, ‘Gocho Gɪnòhtsɪ dànɪwɔɔ sɪ wek'èɪzɔ ha nɪhchɪ hòt'e. Ehkw'ɪ Edaa Elɪ sɪ wenezɪ ha eyɪts'ɔ weyatɪ sɪ ɪkw'o ha, nɪhchɪ hòt'e.

15 Ayɪ neezɪ eyɪts'ɔ ayɪ ɪkw'oo sɪ wet'à dò hazòò ts'ò goɪde ha.

16 Hot'eè ayi k'enaazɪ, niɪtla! Gots'ò K'àowo wɪzi t'à nek'etàidzi ha eyits'ò nehoɪi negho nahoezhe ha, sèhdi.

17 “Jerusalem ts'ò anahjà t'axqò ekò Nòhtsikò-gocho gà yahtɪ ekò, k'achɪ senazhɪ xègoèht'ì.

18 Gots'ò K'àowo weehɪ sets'ò gode, hadɪ, ‘Jerusalem got'ì segodi t'à gɪts'ò goɪdee sɪ gɪgha ehkw'i-ahodi-le t'à, ɪwhàà Jerusalem gots'ò naitlè, sèhdi.

19 “Wets'ò haehsɪ, ‘Sets'ò K'àowo, Jerusalem got'ì ayi dàhlàa sɪ gɪk'èezq hq̄t'e. Gɪts'ò elèghdèe-kò gòlaa sɪ gɪta nàwhiɪtla gà dq̄ gɪgha ehkw'i-ahodi sɪ dq̄-daniɪlaa-kò ts'ò agèhlà ɪlè.

20 Eyits'ò kwe t'à Stephen elààgɪhwho ekò sìghà aget'ɪ dehwhq̄ t'à dq̄ gɪgha gɪzèè k'èhdi ɪlè.’

21 “Hanikò gots'ò K'àowo sets'ò hadɪ, ‘Niɪtla, niwàa nèk'e dq̄ eyi-le xàʔaa gɪts'ò anehlè ha, sèhdi,” Paul hadi dq̄ hazqò ts'ò goɪde.

Paul Roman got'ì gha wutà

22 Dq̄ hazqò hagq̄q̄wa gots'ò Paul gɪhkw'ò, hanikò eyi-le dq̄ xàʔaa gɪts'ò ahde ha, gòhdi ts'òet'ì dq̄ yagìzeh xè hagedi, “Eyi dq̄ wewèè aahlè! Elàwèahwhi!” gedi yagìzeh.

23 Sɪ gɪk'èch'a t'à yagìzeh xè edezèè yɪzòò geèwa gà eht'è ɪdòò yagits'ò.

24 Hagòjà ts'ihzò eghq̄q̄-dq̄q̄-gha-k'àowo weyatɪ k'e Paul eghq̄q̄-dq̄q̄-kò goyageèhchì. Dànìghq̄ dq̄ Paul ts'ò yagìzeh sɪ yegòhʔa ha niwq̄ t'à, nàgeehkwa gà dageehke ha gòhdi.

25 Hanikò Paul nàgeehkwa ha dageèzhà ekò k'àowo-k'è-whedaa yegà nàwoo sɪ ts'ò hadɪ, “Roman

got'ìì gha wùt'aa s'ìì weghon'ayaeti-le-t'ìì nàw'ììhkwa, eyi as'ìì ehkw'ìì ne?" yèhdi.

26 K'àowo-k'è-whedaa eyi ghọ ìkw'o ekò, eghọq-dọq-gha-k'àowo ts'ò èht'la, Paul dàd'ìì s'ìì yets'ò hadi, "D'ìì dọ Roman got'ìì gha wùt'aa ne t'aa, dàw'ììle ha?" yèhdi.

27 Eghọq-dọq-gha-k'àowo Paul ts'ò èht'la, day-eehke, "Sets'ò ha'ìì, Roman got'ìì anet'e ni?" yèhdi.

"Hẹzẹ, Roman got'ìì gha s'ììt'aa ne," Paul yèhdi.

28 Eghọq-dọq-gha-k'àowo hadi, "Sọq'amba lẹ k'è'xa Roman got'ìì wh'ììh'ìì họt'e," hadi.

Paul yets'ò hadi, "Ekò s'ìì seg'òh'ìì gots'ò Roman got'ìì aht'e," yèhdi.

29 Dọ Paul dageehke ha ìlèè s'ìì họt'saa g'ììts'òq'ò naèhde. Eghọq-dọq-gha-k'àowo, dọ Roman got'ìì gha wùt'aa s'ìì sats'òt'ìì t'aa daet'ìì ay'ììl'aa yen'ììd'ìì t'aa, dèhyeh laj'aa.

Paul west'ììyaeti gha k'aodèè nadaq'aa nàwo

30 Ek'èdaedzèè k'e eghọq-dọq-gha-k'àowo dàn'ììghọ Israel got'ìì Paul k'e n'ììdahogeez'aa s'ìì yek'èez'ọ ha n'ììw'ọ t'aa dọ-dan'ììl'aa-k'ò gots'ò x'ayèèhch'ìì. Yaht'ìì-gha-k'aodèè ey'ììts'ò Israel gha k'aodèè g'ììl'ìì s'ìì haz'òq'ò l'aa geèhk'w'eè ag'òq'òl'aa. Ey'ìì t'ax'òq'ò Paul gonadaq'aa tan'ìì nàw'ò ay'ììl'aa.

23

1 Paul, k'aodèè ehkw'ìì gogh'aaeda xè hag'òhdi, "S'èot'ìì, d'ìì dzeè ts'ò N'òht's'ìì dàn'ììw'ọq'ò s'ìì k'èè sedzeè t'aa ehkw'ìì egh'ala'ììhd'aa, wek'èehs'ò họt'e," g'òhdi.

2 Paul hadi t'aa yaht'ìì-wet'aa'aa-deè Ananias, dọ Paul g'aa n'aa'èèh'aa s'ìì ts'ò hadi "Wew'aa n'aa'ììk'aa!" g'òhdi.

³ Eyit'à Paul yets'ò hadi, “Nòhtsi nàneehkwa ha. Kògot'aà degoo aatf'èa lanet'e! Ehw'ı ıda laat'ı kò wek'èè ıda niile! Gonàowoò k'èè sesiniyaeti ha ilè hanikò dọ nàsegı̀kà giıdı t'à gonàowoò k'èch'a eghàlajıda họt'e,” yèhdi.

⁴ Dọ Paul gà nàgeèhzaa sù Paul ts'ò hagedi, “Nòhtsi wets'ọ yahtı-wet'àaazàa-deè hanı wets'ọ goıde ha diıı-le ni?” giıhdi.

⁵ Eyit'à Paul gots'ò hadi, “Sèot'ıı, yahtı-wet'àaazàa-deè elıı wek'èehsọ-le nọò. Yahtı-wet'àaazàa-deè elıı wek'èehsọ nıdè haehsı ha-le ilè, ‘Naxıgha k'àowo elıı sù yatııı t'à wegħọ goahde-le,’ hanı dek'eèhtf'è họt'e,” Paul gòhdi.

⁶ Paul, dọ mọhdaa eyı geèhk'ee sù Sadducee agııt'e, eyıts'ọ mọhdaa Pharısee agııt'e gok'èezọ. Eyit'à k'aodèe gots'ò hadi, “Sèot'ıı, sı sù Pharısee aht'e, eyıts'ọ setà ededı sı Pharısee elı ilè. Dọ naidà ha sù segha ehkw'ı-ahodi t'à jọ seghonàyaeti họt'e,” gòhdi.

⁷ Paul hadi ts'òet'ıı Pharısee eyıts'ọ Sadducee giııı sù elets'ò nàyagehtı t'à dọ hazọò ełègiıdee sù ełek'èch'a agııwọò agejà.

⁸ (Sadducee giııı sù dọ naidà niile gedi, yak'eet'ıı eyıts'ọ dọ dàazhıı gòhı niile gedi, ekò Pharısee t'aa eyı hanı hazọò giıgha ehkw'ı-ahodi họt'e.)

⁹ Eyit'à dọ hazọò nıdahogııhdè. Pharısee mọhdaa Nòhtsi nàowoò hogħàgogeehtọ giııı sù niıııde gà sù nàagııhtı, hagedi, “Dıı dọ ekọ-le eghàlajıdà ts'edı ha diı. Edahxọ niı hanı-le-ıdè yak'eet'ıı yets'ọ goıde t'à adı sını,” gedi.

¹⁰ Sù elets'ò nàyagehtı t'à ełetawhıgedè ha weli lanı, eyit'à eghọọ-dọọ-gha-k'àowo Paul t'asagele ha

sɔnɪ nɪwɔ t'à eghɔɔ-dɔɔ ekɔ ts'ò goèhɛà. Paul dɔ ch'à eghɔɔ-dɔɔ-kò ts'ò geèhchì.

11 Ek'èdaetoò Zezi Paul gà nàowo, yets'ò hadɪ, “Nedzeè nàtsoò anele! Jerusalem dànì seghɔ goɪde jlèe sù kògodeè Rome ekɔ k'achɪ hanì seghɔ goɪde ha hɔt'e,” yèhɪ.

Israel got'ù Paul ɛ̀laàgehwhi ha gɪwɔ

12 K'omɔ̀dɔ̀dɔ̀ agòjà ekò Israel got'ù gha k'aodèe nàdegeezì t'à Paul ghɔ ɛ̀legiadi. Paul ɛ̀laàgehwhi gots'ò t'asì gɪwàhodi ha-le eyits'ɔ tɪ sɪ gedɔ ha-le gha yatɪ nàtsoo edegha gèhtsɪ.

13 Dɔ dɪenɔ daats'ò hanì ɛ̀lexè yatɪ gèhtsɪ.

14 Yahtɪ-gha-k'aodèe eyits'ɔ ɔhdah gɪlɪ sù ts'ò geède, hagedɪ, “Paul ɛ̀laàts'ehwhi gots'ò t'asì wɪzɪ gowàhodi ha-le ts'edi t'à yatɪ nàtsoo edegha ts'èhtsɪ.

15 Eyit'à naxɪ eyits'ɔ k'aodèe gɪlɪ sù eghɔɔ-dɔɔ-gha-k'àowo Paul naxɪts'ò nèyɪhtè wèahɪ. Ekɪ-hò wegodi degghàà wek'èts'eezɔ ha ts'ɪwɔ wèahɪ. Paul jɔ nùitla kwe-t'ì ɛ̀laàwets'èhwhi ha sɪts'eèhkwe,” gògedɪ.

16 Hanikò Paul wedè weza yeghɔ ɪkw'o t'à eghɔɔ-dɔɔ-kò ts'ò èhtla t'à Paul ts'ò hadɪ.

17 Paul, eghɔɔ-dɔɔ-gha-k'àowo k'èè whedaa kayɪhtɪ gà yets'ò hadɪ, “Dɪ cheko eghɔɔ-dɔɔ-gha-k'àowo ts'ò wɪchɪ t'asì yets'ò hadɪ ha,” yèhɪ.

18 Eyit'à eghɔɔ-dɔɔ-gha-k'àowo ts'ò yeèhchì, yets'ò hadɪ, “Paul dɔ-danɪlaa-kò whedaa sù sekàehɛà. Dɪ cheko t'asì nets'ò hadɪ ha t'à, nets'ò awets'ɪle sèhɪ,” yèhɪ.

19 K'àowo cheko whatsòdè nèyɪhtɪ gà dayeehke, “Ayɪ sets'ò hadɪ ha neewɔ?” yèhɪ.

20 Cheko hadı, “Israel got'ıı elexè yatı gèhtsı, satsq nıdè Paul, k'aodèe elegeèhdı ts'ò wııçı nègedı ha. Hogets'ı t'à weghq godı deghàà ts'ııkw'o ha ts'ııwq, nègedı ha.

21 Gık'èhoıà-le, dq dıenq daats'ò Paul eıàgııhwhı ha nàdegeeı geèkw'e. Eıàgııhwhı gots'ò t'ası wııçı gıwàhodi ha-le eyıts'q tı sı gedq ha-le gha yatı nàtsoo edegha gèhtsı. Dıı-t'ıı sıngııde hq't'e, heıç gııdı zq k'enageèhı,” cheko yèhdı.

22 K'àowo cheko ts'ò hadı, “Eyı weghq sets'ò haıdı sı dq wııçı ts'ò haıdı-le,” hayèhdı tı'axqò nayeèhà.

Paul kòta Caesarea ts'ò agııà

23 Eyı tı'axqò eghq-dq-gha-k'àowo, eghq-dq-k'àowo nàke yek'èè geèkw'ee sı gokàehà, hagòhdı, “Eghq-dq nàkeakw'eènq, wedq eghq-dq lqhdıenq tıçho t'à-aget'ıı, eyıts'q eghq-dq nàkeakw'eènq behkà k'egelee xè Caesarea ts'ò geeda ha t'à xèhts'ò godasınıgedè agııahle.

24 Paul t'asade ha ts'ııwq-le. K'àowo Felix ts'ò wets'eeçı ha t'à, wegħa tıçho gòahà,” gòhdı.

25 Eghq-dq-gha-k'àowo dı hanı k'àowo Felix ts'ò enııt'è:

26 “Claudius-Lysıyas gots'q, k'àowo Felix wets'ò aatı'è.

“Nexè sıghà welè.

27 “Israel got'ıı dı dq dagııchı hq't'e. Eıàgııhwhı ha ııè hanıkò sets'q eghq-dq xè dq ç'hà xàwets'ııhtı. Roman got'ıı għa wııtà ne wek'èhoèhà t'à ats'ıılà.

28 Israel got'ɲì dànìgho ɣɪk'e nìdahogeezàa sìi wek'èhsɔ ha dehwho t'à Israel got'ɲì gha k'aodèe ɣɪts'ɔ nàyaetu-kò ts'ò awèhlà ɲè.

29 Israel got'ɲì edenàowoò ghò agedɪ nòò wek'èhoèhzà. Hanìkò yek'èxa ɛ̀laàwɪ ha eyɪts'ɔ ayɪha dɔ-danɪɲlaa-kò ts'ò awedle ha sìi ghò t'asagedɪ-le.

30 Israel got'ɲì ɛ̀laàgehwhɪ ha ghò eèhk'w'o ekò ekòet'ɲì nets'ò awèhlà. Dɔ ayɪ gha yek'e nìdahogɪɲhɔɔ sìi nenadaɔ ɣɪghò gogede ha hɔt'e, gèehsɪ,” eghòɔ-dòò-gha-k'àowo hadɪ ɲt'è.

31 Hanì eghòɔ-dòò-gha-k'àowo weyatɪ k'èè eghòɔ-dòò eghàlagɪdà. To-t'ɲì Paul edexè agɪɲlà gà kòta Antipatris gots'ò nèɣɪde.

32 Ek'èdaedzè k'e eghòɔ-dòò tɪcho t'à-aget'ɲì sìi Paul edexè ɲdaà geèhchɪ. Eghòɔ-dòò goxè nagɪadè ɲlèe sìi hazòò ek'èt'à Jerusalem ts'ò nageèhde.

33 Eghòɔ-dòò tɪcho t'à-aget'ɲì sìi kòta Caesarea nèɣɪde ekò enɪht'è k'àowo Felix ghàɣɲzah eyɪts'ɔ Paul ɣɪt'ɲɪhtɪ.

34 K'àowo Felix enɪht'è k'eyɲhtɪ t'axòò Paul daehke, “Edɲì gots'ɔ anet'e?” yèhɪ. “Cilicia nèk'e gots'ɔ aht'e,” Paul yèhɪ.

35 Felix yets'ò hadɪ, “Dɔ nek'e nìdahogɪɲhɔɔ sìi ɲò nèɣɪde ɲɪdè negodɪ eèhk'w'ɔ ha,” yèhɪ. K'àowo Felix weyatɪ k'e Paul, Herod wekò gocho wek'èhodɪ ayɲlà.

24

Paul k'àowo Felix wenadaɔ edek'edaedi

1 Sılàì dzeè t'axòò yahtı-wet'àazàa-deè Ananias kòta Caesarea ts'ò èhtla. Qhdah mòhdaa eyıts'ò dọ-k'edaedı-dòò Tertullus wıyeh xè agejà. Paul k'e nıdahogeezà gha k'àowo Felix ts'ò geède.

2 Paul xàagıhtı t'axòò ayıha weghò nàyaetı sı dọ-k'edaedı-dòò Tertullus Paul ghò k'àowo Felix ts'ò goıde, hadı, “Nı gogha k'àowo nelı t'à whaà gots'ò goxè ts'èwhı hòzò họt'e, eyıts'ò ıdaà gogha nàınewo t'à gonèk'e nezı hòzòò anelà.

3 K'àowo Felix sı ması nets'ıhwhò t'à t'aats'òò neghò hats'edi.

4 Hanıkò goghò dı anede kwe whaà-lea gots'ò goıkw'o ha nets'eeke.

5 “Dı dọ sı hoıla-hohtsı-dòò họt'e wek'èhots'eèhzà. Wets'ıhòò dı nèk'e hazòò ts'ò Israel got'ı gıxè nàdahoowo. Ededı sı dọ xàzaa Nazarene gıyeh gha k'àowo elı họt'e.

6-7 Eyıts'ò Nòhtsıkò-gocho eyı kò tsıgohwhı ha hoèhdzà, eyıt'à dawets'aachı ıle.

8 Nı xàè dawıhke nıde t'ası hazòò wek'e nıdahots'ızòò sı hazòò ehkw'ı zò ats'edi wek'èhoızò ha,” Tertullus, k'àowo Felix ts'ò hadı.

9 Israel got'ı gha k'aodè ededı sı Paul k'e nıdahogızò, eyıts'ò Tertullus yeghò dàdı sı ehkw'ı adı, gedı.

10 K'àowo Felix, Paul edegha gode ha yets'ò dadıtso. Paul hadı, “Whaà gots'ò Israel nèk'e gogha dọ-sınıyaehtı-dòò nelı wek'èhsò, eyıt'à edegha gohde ha sına.

11 Nàke dzehta ekıyèè k'e Jerusalem Nòhtsı ts'ò yahtı ha ekò nàwhıhtla ıle, eyı ehkw'ı aehsı wegòòhà ha dı-le.

12 Dọ sek'e nìdahogùṛṛṛ sù Nòhtsìkò-gocho gà dọ xè nàyaetì segìazì whìle. Elègehdeè-kò eyits'ọ Jerusalem dọ xè nàdahoowoò ahlà segìazì whìle.

13 Ayì sek'e nìdahogùṛṛṛ sù wek'èè eghàlaihà-dà-le t'à negha ehkw'ì agedì anegele ha dùì họt'e.

14 Hanìkò naxìts'ọ du haehsì ha: gocho Gìnòhtsì-ghàsòehdu-dọ aht'e, eyits'ọ Zezi wenàowoò k'èè edaa dọ aht'e, eyì nàowo sù ekọ-le họt'e gedi. Moses wenàowoò k'èè t'asì hazọ dọ hoghàgogeehtọ sù segha ehkw'ì ne, eyits'ọ t'asì hazọ nakwenàozo dọ dek'enègùt'èè sù eyì sì segha ehkw'ì-ahodì họt'e.

15 Nòhtsì dọ nàidà ayele ghọ gogedee sù gìxèht'èè segha ehkw'ì-ahodì họt'e. Ehkw'ì-geedaa-dọ eyits'ọ hohù-k'èè-geedaa-dọ, ìlah nagìdà ha họt'e.

16 Goxè hanì hòzo ha t'à Nòhtsì wenadaà eyits'ọ dọ gìnadaà sìnì ehkw'ì t'à eghàlaehda ha dehwhọ.

17 “Lọ xo t'axọ Jerusalem ts'ọ anahjà. Sèot'ì Zezi wenàowoò k'èè geedaa sù sọmba gít'ahèle ha ekọ anahjà. Eyì sọmba sù dọ-teèt'ù gini nàdèè sù gìgha họt'e, eyits'ọ Nòhtsì wets'ọ t'asì k'eehk'ọ ha jọ nọwhihà họt'e.

18 Gonàowoò k'èè sùdehzi ghọ naht'e ekò Israel got'ù Nòhtsìkò-gocho gà segìazì ìlè. Dọ lọ sexè agèt'ì-le ìlè eyits'ọ dọ gìxè nàdahoowo hòwhihà-le ìlè.

19 Hanìkò Asia nèk'e gots'ọ Israel got'ù mọhdaa eyì geèhkwe ìlè sù, ededì èhì jọ nenadaà nàgeèhza ha ìlè. Ekọ-le eghàlaihà sègedì nùdè ededì nets'ọ hagedì ha ìlè.

20 Hanì-le-ìdè jọ dọ nàgeèhzaa sù Israel got'ù gha k'aodèè gìnadaà seghọ nàyaetì ekò, ayì t'à hòila

hòwhihtsi sègedu sù dui gigho gogede ha ilè.

21 Gınadaà nàhwho ekò t'asi ilè zo t'à sek'e nıdahogıızo, du haehsi ilè: 'Dò ełııdèe sù naidà ha eyı segha ehkw'ı-ahodı t'à du dzeè k'e jo nenadaà nàhwho hot'e.' ” Paul hadı Felix ts'ò goıde.

22 Eyı t'axò k'àowo Felix, Zezi wenàowoò yek'èezò t'à du-gogha nàyaeti ghonahòt'e ayıllà. Paul ts'ò hadı, “Eghòo-dòo-gha-k'àowo Lysıyas jo niıtla nıdè dani nesınıyahtı ha sù nets'ò haehsi ha,” yèhdi.

23 K'àowo Felix, eghòo-dòo-gha-k'àowo k'èè whedaa ts'ò hadı, “Paul wèhoedi ha hanikò yaazea edets'ò k'àowo awıle, eyıts'ò weàgıı gık'èdi ha t'asanile,” yèhdi.

24 Edlaatlò dzeè k'ehòowo t'axò k'àowo Felix edets'èkeè Drusılla xè eyı nõotla. Wets'èkeè Israel got'ıı hot'e. K'àowo Felix, Paul kàwhehza, dani Zezi wenàowoò gogha ehkw'ı-ahodı sù t'à Paul yexè goado.

25 Dani Nòhtsi gha ehkw'ı ts'eedaa, hoıı ch'à edek'èts'edi eyıts'ò gosınıyaetı dzeè ghò yexè godo ekò k'àowo Felix dèhyeh t'à hadı, “Dui gogha hòt'a welè! Naıtla kò. Segha hòzo nıdè k'achı nekàehza ha,” yèhdi.

26 Hanikò Felix edahxo Paul xàetlaà ayele k'èxa yets'àzeehdi ha nıwo ilè. Eyıt'à lo eht'aà yekàehza eyıts'ò yets'ò gode.

27 Nàke xo k'ehòowo t'axò k'àowo ladi, Porcius-Festus wıyeh, yet'axò ajà. K'àowo Felix, Israel got'ıı gına agıhıle nıwo t'à Paul do-danıılaa-kò aıdaà ayıllà.

25

Paul k'òowo Festus wenadaqà edek'edaedi

¹ K'òowo Festus tai dzeè t'à eyi nèk'e niitla t'axòò kòta Caesarea gots'ò kòta Jerusalem ts'ò ajà.

² Ekò t'aa yahtu-gha-k'aodèe eyits'ò Israel got'ìì gha k'aodèe gùlù sù gixè ełegiadi. Ayiha Paul k'e nìdahogùzòò ghò k'òowo Festus ts'ò hagedi.

³ Israel got'ìì, k'òowo Festus gogha t'asù hayele ha gùwò t'à dageehke. Paul Jerusalem ts'ò geechi ha gùwò. Tìlì k'e nagiadè nùdè ekò ts'atà nàdegeezi gá ełààgùhwhì ha gùwò.

⁴ Hanikò k'òowo Festus gots'ò hadi, “Paul, kòta Caesarea ekò wedaàtò họt'e. Whaà-le-ìdè sù ekò nàhtla ha.

⁵ Naxits'ò k'aodèe mòhdaa sexè agude, dù dọ Paul ekò-le hòehtsì nùdè ekò nàyaetu-kò gik'e nìdahoezà ha dùi-le,” gòhdi.

⁶ K'òowo Festus ek'èdì hanì-le-ìdè hòonò dzeè ts'ò Jerusalem goxè ìdà, eyi t'axòò kòta Caesarea ts'ò anajà. Ek'èdaedzeè k'e k'òowo Festus nàyaeti xèhoìhwho. Weyatù k'e Paul yenadaqà nàwoò agùlà.

⁷ Paul eyi nègeèchì ekò Israel got'ìì gha k'aodèe Jerusalem gots'ò eyi nègùdee sù Paul wemòò nàgeèhza. Ekò-le hodeè ló eghàlaidà gedi t'à gik'e nìdahòzòò, hanikò asìì ehkw'ì agedù sù wek'èhoedzòò agele ha dùi.

⁸ Eyi t'à Paul edegha gode, hadi, “Israel got'ìì gìnàowoò k'èch'a eghàlaidà niile, eyits'ò Nòhtsikò-gocho eyits'ò dèe-ts'ò-k'òowo Caesar k'èch'a hòwhihtsì niile,” gòhdi.

9 K'àowo Festus Israel got'ìì gha k'aodèe gini k'èè k'ehoza ha nıwq t'à Paul ts'ò hadı, “Ayı nek'e nıdahogııııı sı asıı Jerusalem ekq nesınıyaeti ha neewq?” yèhdi.

10 Paul yets'ò hadı, “Dèe-ts'ò-k'àowo Caesar gha dq-sınıyaetıı-dqò dıı wenadaà nàhwho hq̄t'e, ehkw'ı ha nıdè jq sesınıyaeti ha ıle. Israel got'ìì gıts'ò ekq-le eghàlaldà nıle, nı kò wek'èıııı hq̄t'e.

11 Ekq-le hòwhıtsı k'èxa ełæhwhı ha nıdè, ıle dehsı ha nıle. Hanıkò dıı Israel got'ìì ayı gha sek'e nıdahogııııı sı ehkw'ı agedı-le nıdè dq wııııı got'ıaàsehtè ha wegħa hòıı nıle. Dèe-ts'ò-k'àowo Caesar wenadaà sesınıyaeti ha dehwhq̄!” Paul k'àowo Festus ts'ò hadı.

12 K'àowo Festus edecheekeè ts'ò goıde t'ıaxqò hadı, “Dèe-ts'ò-k'àowo Caesar wenadaà sesınıyaeti ha nııdı t'à, Caesar ts'ò anedle ha,” yèhdi.

Festus k'àowocho Agrippa ts'ò gode

13 Nàke dzeè-le nıdè tai dzeè k'ehq̄q̄wo t'ıaxqò k'àowocho Agrippa eyıts'q ts'èko Bernıce k'àowo Festus ts'àgede ha, kq̄ta Caesarea nèııde.

14 Łatsaa eyı agııt'e ha t'à k'àowo Festus, Paul ghq̄ k'àowocho xè goado, hayèhdi, “Dq ıle jq dq-danııııı kò wheda. K'àowo Felix jq yèhda ıle.

15 Jerusalem ts'ò ahjà ekò yahtı-gha-k'aodèe eyıts'q Israel got'ìì gha k'aodèe sı dıı dq k'e nıdahogııııı. Eyıt'à Paul ełàawı gha wesınıyahtı ha seııhwhq̄.

16 “Hanıkò hagèehsı, ‘Dq wegħq̄ nàyaeti kwe-t'ıı dq t'ıaats'ehtè ha sıı Roman gınaowò gha wets'æt'q hq̄t'e,’ gèehsı, ‘Dq wek'e nıdahòt'q nıdè

amì ayìl̀l̀aa sù t'akwel̀òò gonadaà nàwo gà weghò nàyaeti ha hòt'e, eyits'ò edegha gode ha hòt'e.

17 Eyit'à jò sexè nègùde ekò ekòet'iì ek'èdaedzèè k'e nàyaeti ah̀l̀a, eyits'ò Paul gonadaà nàwo awèh̀l̀a.

18 Israel got'ìì gha k'aodèe g̀k'e nìdahòìzòò sù xàyagùhtì, hoilà hòèhtsù gùhdì ha dehwhò j̀l̀è hanìkò hanì-le nòò.

19 Ayì g̀gha ehkw'ì-ahodì ghò eyits'ò dò Zezi wiyeh ghò g̀k'èch'a gode. Eyi dò sù elàwo j̀l̀è hanìkò j̀l̀aa eda ne Paul yùhwhò.

20 Eyi dò dànì wesnìyahtì ha wek'èehsò-le, eyit'à dawùhke, 'Nek'e nìdahòìzòò t'à asìì Jerusalem ekò sexè nesnìyaeti ha neewò?' wèehsì.

21 Hanìkò Paul, dèe-ts'ò-k'àowo Caesar wenadaà sesnìyaeti ha dì t'à, ekò ade gots'ò jò dò-danìl̀l̀aa-kò wheda hòt'e. Caesar ts'ò aweh̀le gots'ò eghòò-dòò g̀k'èdì ah̀l̀a," k'àowo Festus hadì k'àowocho Agrippa ts'ò gojè.

22 Eyit'à k'àowocho Agrippa, Festus ts'ò hadì, "Eyi dò weèhw'ò ha dehwhò," yèhdì. "Satsò-ìdè wòèhkw'ò ha," Festus yèhdì.

Paul k'àowocho Agrippa wenadaà edek'edaedi

23 Ek'èdaedzèè k'e k'àowocho Agrippa eyits'ò Bernice nàyaeti-kò goyageède, t'asìì wet'aaàa deè lanì goyagùde. Eghòò-dòò gha k'aodèe eyits'ò kòta k'aodèe goxè aget'ì. K'àowo Festus weyatì k'e Paul goyageèhchì.

24 Festus hadì, "K'àowocho Agrippa, eyits'ò dò hazòò jò dahkw'ee sù dù dò ghàahda. Israel got'ìì hazòò kòta Jerusalem eyits'ò jò kòta Caesarea gots'ò dù dò k'e nìdahòìzòò, eda ha-le, gedì gezeh j̀l̀è.

25 Hanikò hoilà wɔzɔ̀nì hòèhtsɪ nùlè, yek'èxa ɛ̀lɛ̀àwɪ ha whìlè. Dèè-ts'ò-k'àowo Caesar sesɪnɪyaetɪ ha dɪ t'à, kòta Rome ts'ò aweh̀lè ha.

26 Hanikò dèè-ts'ò-k'àowo Caesar ts'ò dànì weghò eeh̀t'è ha sɪ̀ ɪ̀lɛ̀à wek'èehsɔ̀-le. Eyit'à jò naxɪnadaɔ̀ nàwo ahlà. K'àowocho Agrɪppa nɪ t'aa nenadaɔ̀ nèwɪhtɪ hɔ̀t'e. Jò weghò ɛ̀lɛ̀ts'eèhdɪ t'à edahxò weghò t'asɪ eeh̀t'è ade ha sɔ̀nɪ.

27 Dò wedaètqò sɪ̀ ayɪ̀ wek'e nìdahoòt'ò dek'enèts'ɪ̀t'è-le et'ì Caesar ts'ò awets'ele ha dɪ̀," gòhdi.

26

1 Eyɪ t'axòqò k'àowocho Agrɪppa, Paul ts'ò hadɪ, “Edegha goɪde ha neewò-ɪdè goɪde,” yèhdi.

Eyit'à Paul gots'ò dàitso gà edegha goɪde, hadɪ:

2 “K'àowocho Agrɪppa, dɪ̀ dzeɛ̀ k'e sɪghà nenadaɔ̀ nàhwho hɔ̀t'e. Israel got'ɪ̀ seghò dàgedɪ̀ sɪ̀ wek'e edegha gohde ha dehwhò.

3 Nɪ̀ sɪ̀ Israel got'ɪ̀ gɪ̀nàowoò eyɪts'ò ayɪ̀ t'à ɛ̀lɛ̀k'èhogeezà-le sɪ̀ hazòqò wek'èɪzò hɔ̀t'e. Eyit'à ts'èwhɪ̀ sɪ̀hkw'ò ha neehwhò.

4 “Israel got'ɪ̀ hazòqò dànì ɪhdàa sɪ̀ sek'ègeezò hɔ̀t'e. Nehchà-lea gots'ò dànì senèk'e deehzhòqò eyɪts'ò dànì Jerusalem nàɪhdèe sɪ̀ hazòqò gɪk'èezò hɔ̀t'e.

5 Whàa gots'ò sek'ègeezò hɔ̀t'e. Hagɪ̀wò-ɪdè, ayɪ̀ segha ehkw'ɪ-ahodɪ̀ eyɪts'ò dànì Pharisee gɪ̀nàowoò wèhoedi-le k'èè ɪhdàa sɪ̀ nets'ò hagedɪ̀ ha dɪ̀-le.

6 T'akwe whàa Nòhtsɪ̀ gocho ts'ò yatɪ̀ whehtsɪ̀ sɪ̀ weghò hòt'ò anɪhwhò t'à, dɪ̀ dzeɛ̀ k'e eyɪ̀ wet'à seghò nàyaetɪ̀ hɔ̀t'e.

7 Israel got'ù hoònq-daats'ò-nàke xàzaa gùù sù Nòhtsì edeyatù k'èè hòzòò ayele ha sù gigha ehkw'ì-ahodì t'à, dzè eyits'ò to Nòhtsì gha hòtl'ò eghàlageeda. K'àowocho Agrìppa, sù sù Nòhtsì dànì edeyatù k'èè hòzòò ayele ha sù segha ehkw'ì-ahodì t'à Israel got'ù sek'èch'a gogede.

8 Nòhtsì dọ naidà ayele ha sù dànìghọ naxìgha ehkw'ì-ahodì-le sọnì?

9 “Sù sù t'akwełòò Zezi wenàowoò k'èch'a eghàlaehda gha ehkw'ì aht'ì dehwhọ ìlè. T'asù hazòò t'à wek'èch'a k'ehohza ha dehwhọ ìlè.

10 Eyit'à Jerusalem hotù hanì eghàlaldà. Yahtù-gha-k'aodèe gıdahxà Nòhtsì wets'ò dọ lọ dọ-daniılaa-kò ts'ò agèhla ìlè. Eyits'ò ełààgede ha gısınıyaeti ekò sù sù k'aodèe gıxè hẹzẹ dehsì ìlè.

11 Gıxè hoıla ha gọtlọò elèts'ehdèe-kò gòlaa gıta nàwhıhtla ìlè. Nòhtsì k'èch'a xàyagehtù agehle ha hoèhdzà ìlè. T'aats'òò gık'èch'a zọ eghàlaehda ha dehwhọ ìlè. Eyits'ò gıxè hoıla ahle ha t'à, eyù-le nèk'e kòta yàgòlaa sù ts'ò gıxàeha ìlè.

12 “Ìhàà yahtù-gha-k'aodèe gıdahxà, enıhtl'è segha gıtl'è k'ehchì xè, kòta Damaskus ts'ò ahjà ìlè.

13 Dzẹtani ekııyèe tılı k'e naehtle là yak'e gots'ò semòò dzèh agòjà. Dzèh sadeè nahk'e nàtsoo sek'e hodàıdı eyits'ò dọ sexè aget'ù sù gık'e ajà.

14 Hazòò dèè k'e nàts'ıtl'ı eyits'ò Aramaic yatù k'èè sets'ò gots'edeè họt'e, ‘Saul, Saul, dànìghọ dasènèehza? Nekwì nàtso, geh goòts'o nàıtà ha dıı, sèt's'edı họt'e.

15 “Eyit'à dıı haehsì, ‘K'àowo, amıı anet'e?’

“‘Zezi aht'e, sù sù dasènèehza họt'e,’ sèhdi.

16 'Nìtla. Segha eghàlalda ha nihchì t'à, nenazhu sègoèht'ì anèhà, segha eghàlalda ha nihchì t'à. Dànì nets'ò sègoèt'ì sù wèt'à dọ xè goıdo ha eyits'ọ ayì dānèehsù sù weghàlalda ha.

17-18 Xàè nèot'ì gıch'à eyits'ọ dọ eyì-le xàzaa sı gıch'à edaxànehtè ha. Eyı dọ gıgha xègaat'ì agıle ha eyits'ọ togoòt'òo geèkw'ee sù dzèh ts'ọ agıle gha gıts'ọ anehle ha. Amù wehù wèt'a geèkw'ee sù Nòhtsı ts'ọ agıle ha. Hanì-ıdè gıhoùì gıghọ nahoezhe ha eyits'ọ dọ gıgha ehkw'ı-ahodı t'à degai agııldlāa sù gota geèkw'eè agehle ha, sèhdı.

19 "Eyıt'à k'àowochó, yak'e gots'ọ senazhu hagòjāa sù wek'èzaeht'è họt'e.

20 Kòta Damaskus t'akwełòò ekọ dọ ts'ọ goıhde, eyı t'axọò kòta Jerusalem eyits'ọ Judea nèk'e hazọò dọ ts'ọ goıhde. Eyits'ọ dọ eyì-le xàzaa sı gıts'ọ goıhde. Edek'egılı xè Nòhtsı ts'ọ anaahde ha, gèehsı. Edek'egılı nıdè wek'èè eghàlageeda ha họt'e, gèehsı.

21 Eyı hanì eghàlaldà ts'ıhzò Nòhtsıkò-gocho gà Israel got'ì dasegıachì, ełāasegèwhı ha hogeèhdzà.

22 Hanìkò dı dzèè ts'ọ Nòhtsı sets'adı họt'e, eyıt'à jọ nàhwho gà dọ hazọò wèt'āazāa eyits'ọ wèt'āazā-le ıłah gıts'ọ gohde. Moses eyits'ọ nakwenāozọọ ayì dàgode ha gedı ılèe sù k'èch'a gohde nıle.

23 Nakwenāozọọ hagedı, 'Christ daıza ha, dọ ełıdèe gots'ọ ededı t'akwełòò naıdà ha. Xàè wèot'ı gılı eyits'ọ dọ eyì-le xàzaa sù gıxè dzèh agòòlā, eyı ghọ gots'ọ gode ha, 'gedı ılè," Paul hadı k'àowochó Agrippa ts'ọ goıde.

24 Paul hadı t'à k'àowo Festus, Paul ts'ọ hòtl'ò

hadı, “Paul gonezò-le adııde! Sıì hòt'ò hoghàneètò t'à k'edaà gonezò-le adııde,” yèhdi.

²⁵ Paul yets'ò hadı, “K'àowo Festus, gohsò-le nııle. Ayı dàehsıı sıì hòt'a ehkw'ı ne eyıts'ò wenıts'eedı ha dıı-le.

²⁶ K'àowocho Agrıppa, ededı eyı hazòò yek'èezò hõt'e, wets'ò gohde ha edèdaehdı-le. Eyı hazòò dezıı agòjà-le t'à wenaàhtò nııle hotıı wek'èehsò.

²⁷ K'àowocho Agrıppa, asıı nakwenàozòò negha ehkw'ı agedı? Negha ehkw'ı agedı wek'èehsò ne,” Paul yèhdi.

²⁸ Eyıt'à k'àowocho Agrıppa Paul ts'ò hadı, “Ney-atıı t'à haexı Zezi wecheekeè ehı ha seghò dajıne ha neewò nı?” yèhdi.

²⁹ Paul yets'ò hadı, “Haexı, haexı-le, nı zòò-le hanıkò dò hazòò dıı segeèhk'w'òò sıì sexèht'eè agejà nıdè dehwhò eyı gha Nòhtsı ts'ò yahtı. Sexèht'eè satsòt'ıı gık'e whela-le nıdè zò dehwhò,” yèhdi.

³⁰ K'àowocho Agrıppa nııtı, k'àowo Festus, Bernıce eyıts'ò dò gıxè dèhk'w'e sı negııde.

³¹ Xàgèède ekò elets'ò gogede, hagedı, “Eyı dò ekò-le eghàlajıda nııle, yek'èxa ełàawı ha eyıts'ò t'asıı k'èxa wedaànııtò ha whıle,” gedı.

³² K'àowocho Agrıppa k'àowo Festus ts'ò hadı, “Eyı dò sıì dèe-ts'ò-k'àowo Caesar sesınıyaetı ha, hadı-le nıdè naehtıa awets'ele ha ıle,” yèhdi.

27

Paul kògodeè Rome ts'ò dèhtıa

¹ Italy nèk'e ts'ò ts'eezè ha gedı t'à, Paul eyıts'ò dò gıdanıılaa mòhdaa eghòò-dòò-gha-k'àowo ıle,

Julyus wiyeh, wetl'aà nègogùwa. Ededi sù dèe-ts'ò-k'àowo gha eghoq-dòq-gha-k'àowo eli.

² Kòta Adramaton gots'ò elàcho yì ts'ùde. Asia nèk'e tichobàa kòta yàgòlaa sù ts'ò ts'eezè ha nikw'ò t'à elàcho tak'è ts'ò agùlà. Dò jè Aristarchus wiyeh, Macedonia nèk'e kòta Thessalonica gots'ò dò goxè ajà.

³ Ek'èdaedzèè k'e kòta Sidon nèts'ùze. Eghoq-dòq-gha-k'àowo Paul ts'ò dò nezù eli. Paul weàgià nezù gik'èdi ha nìwò t'à, edeàgià gots'àèhtlàa ayùlà.

⁴ Whaà-le-t'ù k'achì elàcho yì nats'ùde gà nats'eèze. Sù nùhts'ì nàtso t'à dì nechàa Cyprus wiyeh weecha ts'eèze, ekò nùhts'ì nàtso-le.

⁵ Cilicia nèk'e eyits'ò Pamphylia nèk'e gixa tideè te ts'eèze, Lycia nèk'e kòta Myra gòyeh dàts'eède.

⁶ Ekò t'aa eghoq-dòq-gha-k'àowo elàcho Italy nèk'e ts'ò dezè ha yegòhò. Eyit'à eyì elàcho yì gojwa.

⁷ Sù nùhts'ì nàtso xè gonìhdòq nawhets'ì t'à, lò dzeè ts'ò tì k'e jwhàà ats'ùt'ì-le. Ikaa-t'a kòta Cnidus ts'ò gòqwà-lea nèts'ùze while. Edù ts'ò ats'et'ì jìè sù ekò ats'ede ha dùi t'à kòta Salmone goxa ts'eèze, eyits'ò dì nechàa Crete wiyeh weecha ts'eèze.

⁸ Dèè wek'abàa goxè k'etaetì t'à ikaa-t'a ts'aòò while. Kòta Fair Havens gòyeh ts'ò nèts'ùze, kòta Lasea ts'ò gòqwà-le hq't'e.

⁹ Goxè whaà hoòwo eyits'ò xat'ò k'e edets'egòq dzeè te hoòwo ne t'à elàcho t'à k'ets'edè ha hoejì agòjà. Eyit'à Paul dò ts'ò hadì,

¹⁰ “Àgià, elàcho t'à goxè hoejì agode ha wek'èhsò. Elàcho eyits'ò t'asì hazòqò weyì whelaa sù wedìholè ha sòni, eyits'ò goxì kò t'asats'ede ha

sɔnɪ,” gòhdi.

11 Hanìkò eghòq-dòq-gha-k'àowo yeèhk'w'ò ha nɪwq-le, elàcho k'èdii elɪ eyits'ò dọ elàcho wets'ò ne sɪ goyatɪ k'èt'e.

12 Eyi kòta sɪ goxè xo hoowɪ ha nezɪ-le gedɪ t'à dọ deʒòatɫɔ ɪdaà nats'ɪzè gedɪ. Kòta Phoenix ts'ò nèts'ɪzè gɪwq, ekq goxè xo hoowɪ ha gɪwq. Eyi kòta di Crete wiyeh k'e gòʒq sɪ dàq ts'ònèe naza.

Goxè nɪhts'i deè agòjà

13 Sazɪ gots'ò yaazea nawhets'ɪ agòjà t'à dọ gɪnà, eyit'à tègozè tekàgɪachì gà di nechàa Crete gòyeh wexa nageèze.

14 Eyi gots'ò whaà-le-t'ɪ nɪhts'i deè “chɪk'è-k'àbats'ò nɪhts'i” wiyeh, di nechàa gots'ò nawhets'ɪ agòjà.

15 Elàcho k'eweehts'ɪ t'à nɪhts'ɪ dàà ts'eezè ha dɪi, ats'ɪde while t'à elàcho goxè k'eweehts'ɪ ats'ɪlà.

16 Dɪ nechà-lea Cauda wiyeh weecha ts'eèze. Elà nechà-lea edexè k'ets'etɪ sɪ wedɪhòlè ch'à nezɪ nèts'etɪ ha nàhots'eèhdè.

17 Elà nechà-lea elàcho k'e dageèhchɪ t'axq, elàcho wetagotɪ ha-le gɪwq t'à t'ɪ wemoèhdoò agɪlà. Syrtɪ nèk'e ekɪyeè tagoqhwhàà-le t'à elàcho ewaà nɪzà k'e dahtɪa ha sɔnɪ gɪwq. Eyi t'à ts'ɪmbàa ɪdè tɪ yɪ giadli, hanì elàcho gɪxè k'eweehts'ɪ agɪlà.

18 Sɪ nɪhts'ɪ nàtso xè elàcho ɪhnq k'eweehts'ɪ t'à ek'èdaedzè k'e t'asɪ nedàa k'egelee sɪ tègeèhde.

19 Tai dzè k'e elàcho wets'ò sats'ò nedàa eyi kò tèe geèhde.

20 Edlaatq dzè ts'ò sadeè eyits'ò whò ts'aʒɪ while. ɪhà nɪhts'ɪ nàtso t'à edaxàts'eedè ha gogha ɪka while lagòjà.

21 Whaà bò gɪwàhɔɔdì-le tʃ'axɔɔ Paul gots'ò hadì, “Àgɪɔ, dɪ nechàa Crete gots'òɔ ts'ɪzè-le naxèehsɪ ekò seàhkw'ɔ-le ɪlè. Sek'èaht'e nɪdè t'asɪ goghɔ wedihoè ha-le ɪlè eyɪts'ɔ t'asɪ tèt's'ehdè ha-le ɪlè.

22 Hanikò duì-gogha naxɪnì nàtsoò aahlè. Dɔ ɪlàet'ee wɪzɪ wedihoè ha nɪle, elàcho zɔ wedihoè ha.

23 ɪdɪ toò k'e, Nòhtsɪ wets'ò yahtɪ eyɪts'ɔ wegħa eghàlaehdaa sɪ weyak'eet'ɪ segà nàwo ɪlè,

24 hasèhdɪ, 'Nɪɪɪ-le, Paul. Dèe-ts'ò-k'àowo Caesar wenadaà nesɪnɪyaetɪ ha. Nòhtsɪ etenèezɪ t'à nɪ eyɪts'ɔ dɔ hazɔɔ nexè aget'ɪ sɪ edaxànaxeehè ha hɔt'e, yak'eet'ɪ sèhdɪ.

25 Eyɪt'à, seàgɪɔ, naxɪnì nàtsoò aahlè. Nòhtsɪ dàgode ha sèhdɪ sɪ hotɪ wek'èè agode ha segħa ehkw'ɪ hɔt'e.

26 Hanikò elàcho dɪa k'e, ewaà k'e dahtlàà ade ha,” Paul gòhdɪ.

Nɪhts'ɪ nàtso t'à elàcho wetagoɪt'ɪ

27 Hoònɔ-daats'ò-dɪ to tɪcho Adriatic wɪyeh wete ts'ò k'egohts'ɪ. Totanɪ ekɪyèè dɔ elàcho k'ègedɪ sɪ dèè ts'ò gɔɔwà-lea ats'ejà lagɪwɔ.

28 Dàtagoɔhwha għa tɪ k'ageèhtɔ t'à ɪlèakw'eènɔ-daats'ò-naènɔ gokè haàtagoɔhwha gɪgòhɔ. K'achɪ tɪ k'ageèhtɔ ekò ɪɔtɔènɔ gokè haàtagoɔhwhaà agòjà.

29 Kwe k'e ats'ede ha sɔnɪ gɪwɔ t'à elàchot'là gots'ɔ tègozè dɪ tègɪhde tʃ'axɔɔ goxè dzeè agode għa yats'ɪhtɪ.

30 Elàcho k'ègedɪ sɪ elàcho ch'à kwɪgeehdè ha gɪwɔ t'à elà nechà-lea ɪzħɪ tɪ ts'ò agɪlè. Ekɪ-hò elàchokwɪ gots'ɔ tègozè tègehde ha laget'ɪ.

31 Eyit'à Paul eghoq-dò-gha-k'àowo ts'ò hadi, “Eyì dọ elàcho yì geèhkw'e lenq̄sì edaxàahdè ha nùle,” yèhdi.

32 Eyit'à elà nechà-lea t'ì t' à daet'ì sù eghoq-dò gik'eit'a gà elà tèe ts'ò geèhde.

33 Dzeh agode kwe dọ hazò shègezhe ha, Paul gòhdi, eyits'ò gots'ò hadi, “Hoòno-daats'ò-dì dzeè naxixè gots'eèdi t' à t'asì wùzì naxiwàhoq̄dì-le.

34 Eyit'à di t'asì naxiwàhodi ha, wet'à aahda ha. Dọ wùzì t'asade ha nùle,” gòhdi.

35 Paul hadi t'axò dọ hazò godaà lèt'è nùchì gà Nòhtsì ts'ò masi di. Lèt'è tàzhi gà wùzà.

36 Dọ hazò gini nàtsoò ajà eyits'ò ededi sì shègiazhe.

37 Hazò t' à dọ nàkeakw'eènq̄-daats'ò-ìòhdiènq̄-daats'ò-ek'ètai (276) elàcho yì dèhkw'e.

38 Dọ hazò nezì shègiazhe t'axò elàcho nedà gùwò t' à t'olà zòhchì elàcho yì whelaa sù tègeèhde.

39 K'omòdò dze h agòjà ekò dèè gògaat'ì hanikò edì agòht'ee sù nàgeèzhì-le, t' à tabàa ewaà zò giazì. Ekò elàcho ewaà k'e dahtàa ats'ùle, gedi.

40 Tègozè wet'ì k'egùhwho gà tèe àilà agùlà. Eyits'ò elàcho wet'ì aht'ò t'ì t' à daet'ì sù ehjigùge. Eyì t'axò elàchokwì k'e ts'imbàa ìdòo agùlà, hanì t'aa tabàa ts'ò geèze.

41 Tàgeehzè kwe elàcho ewaà k'e dahtà. Elàchokwì ewaà yì ajà t' à nàeda-le ajà, eyits'ò taat'ì nàtsoo wet' à k'e at'ì t' à wetat'ò.

42 Eghoq-dò, dọ danìlaa k'ègedì sù tèe ts'ò kwìgeehdè ha sòni gùwò t' à, ełàagogìhde ha gùwò ìlè.

⁴³ Hanikò eghoq-dò-gha-k'àowo Paul ełààwı ha yıhwhq-le t'à t'asagogele ha-le, gòhdi. Dò k'egebe ha dii-le sı t'eahka, tabaa ts'ò naahmı, gòhdi.

⁴⁴ Dò k'ebe ha dii sı dechıkàà hanı-le-ıdè elàcho wetaitòq daelee sı yàahò, gòhdi. Hanı t'aa dò hazòq tekàgıde, dò wıızı tı t'à t'asajà-le.

28

Dı Malta k'e dàgıde

¹ Dèè k'e dàts'eède ekò eyı dı whezòq sı Malta gòyeh hòt'e nòq.

² Dò eyı nàgedèè sı gots'ò dò nezı gıı. Sı chòh lò xè edza t'à, gogha kò geèhtla gà gots'agıdı.

³ Paul dèè k'e kw'ıhchı lò nàwhehtsı gà kwıyeehdè. Sı kò nàtsoo dèhtla t'à, hòtsaa kò dèk'òq gots'ò gòò xàèhts'i. Paul wıà xàıhdo xè yedeetsı-le.

⁴ Eyı dı k'e dò nàgedèè sı Paul wıà k'e gòò nàhòzò gıazı ekò ełets'ò hagedı, “Eyı dò eweèt'ı ne sını. Tı t'à eławo-le kò gonòhtsı ıè Justice wıyeh sı eda ha yıhwhq-le,” gedi.

⁵ Paul edılà whexo t'à gòò kwııdaawò, eyıts'ò yet'à eyıılè-le.

⁶ Dò, Paul wekwò ıghà ha hanı-le-ıdè hòtsaa ełààwı ha sını gıwò ıè. Hanikò whaà nagıazı t'axòq Paul wexè t'asagòjà-le t'à gııı ladij àjà, eyı dò nòhtsı eı sını, gedi.

⁷ Eyı ts'ò nıwà-le dò ıè Publıus wıyeh wekò nechaa gòzò. Eyı dı k'e dò gha k'àowo eı hòt'e. Eyı k'àowo edekò ts'ò agòqlà t'à tai dzeè ts'ò wexè ats'ıt'è. T'ası wets'ıwòq sı goghayıdı, eyı t'à nezı gok'èdi.

8 Wetà eyaeli t'à daèhte k'e wheti, edı-elı tàda eyıts'q edoò wezò-at'ı t'à eyaelı. Eyıt'à Paul yets'àèhtla, yegha yaıhtı t'axòò, edılà yek'e ayııhwhò gà k'aat'ıı ayııla.

9 Eyı hagòjà t'axòò eyı dı k'e dọ eyagııı hazòò Paul ts'àgede t'à Paul hazòò k'aat'ıı agòòla.

10 T'ası hazòò t'à nezıı goghàlagıda. Hòt'a ts'eezè ha nıkw'o ekò weghò shèts'ezhee ıò goghàgıla.

Paul kògodeè Rome nııtla

11 Eyı dı k'e taı sa nàts'ııdè t'axòò elàcho yı nats'ııde gà nats'eèhze. Eyı elàcho kòta Alexandria gots'q ne sıı, eyı sı xoghà ııtò. Eyı elàchokwı k'e gıñòtsıq elèchòekèa gıkwı dek'ewhela, Castor eyıts'q Pollux gıyeh.

12 Kòta Syracuse dàts'ııde, taı dzèè ts'ò eyı ats'ııt'è.

13 Eyı gots'q nats'eèze, kòta Rhegium nèts'ııze. Ek'èdaedzèè k'e saıı gots'q dèts'ı, eyıts'q k'achı ek'èdaedzèè k'e kòta Putoli dàts'ııde.

14 Ekò Nòtsı wecheekeè mòhdaa gıghaàts'ııde t'à ıìè dzèahta ts'ò gıxè nàts'edè ha goghwhò. Eyı t'axòò kògodeè Rome ts'ò ats'ejà.

15 Nòtsı wecheekeè Rome nàgedèè sıı gıts'ò ts'adè goghò gıkw'o. Dọ mòhdaa gots'ò agede ha gııwò t'à kòta Appius gòyeh ts'ò agejà, eyıts'q mòhdaa Nats'eetee-kò Taı gòyeh ts'ò nègııde. Paul eyı dọ goazı ekò wıı nàtsoò anajà t'à Nòtsı ts'ò ması dı.

16 Kògodeè Rome nèts'ııde ekò Paul ıìèkò what-sòò nàdè ha weggha hòzòò agııla, eghòq-dòò ıìè yexoehdı xè.

Paul kògodeè Rome Israel got'ù ts'ò gojde

17 Paul eyi nùtla gots'ò tai dzeè t'axòò Israel got'ù gha k'aodèe gokàehzà. Hazòò elègehde t'axòò Paul gots'ò hadi, “Sèot'ù, gots'ò dọ gik'èch'a ekọ-le eghàlaihà-le eyits'ò gocho gınàowoò k'èch'a eghàlaihà-le, hanikò kòta Jerusalem ekọ segìhchì eyits'ò Rome got'ù ghàsegùhtì.

18 Hoila hòwhihtsì-le eyits'ò wek'èxa elàehwhì ha while t'à, dasegùhke t'axòò naehtlàà asegele ha ìlè.

19 Hanikò Israel got'ù hagùwọ-le, eyit'à dèe-ts'ò-k'àowo Caesar zọ sesınıyaeti ha segha hòzọò ajà. Xàè sèot'ì gik'èch'a t'asaehsì ha dehwhọ niile.

20 Eyì hani nàhòwo t'à naxikàwhhìzà họt'e, eyits'ò naxits'ò gohde ha dehwhọ t'à. Israel got'ù dọ ìlè gikanièzàa sù eyi wets'ihzọ dı satsòt'ì sèk'e whela họt'e,” Paul gòhdi.

21 Paul ts'ò hagedi, “Judea nèk'e gots'ò neghọ enìht'è ts'azi-le, eyits'ò ekọ gots'ò gòet'ì nègùdee sù neghọ ekọ-le xàyagùhtì niile.

22 Hanikò nì dāneewọọ sù nets'ùkw'o ha ts'ùwọ. Hazòò nèk'e eyi nàowo k'èè geedaa sù gıghọ godi nezì-le ts'ùkw'o họt'e,” gedi.

23 Eyit'à ìlè dzeè k'e Paul xè elègeèhdi ha gedi. Eyì dzeè k'e dọ lọ Paul wekọ nègùde. K'omòdòdò ts'ò, xèhts'ò gots'ò Paul gots'ò gojde. Nòhtsì wenàowoò ghọ hoghàgoehtọ xè deghàà godaedi. Moses wenìht'è eyits'ò nakwenàozọọ gınhìt'è k'e Zezi ghọ dek'èèht'è sù gıgha ehkw'ı-ahodì agole ha gòèhdzà.

24 Dọ mọhdaa Paul ehkw'ı adì gùwọ, hanikò mọhdaa gıgha ehkw'ı-ahodì-le.

25 Ełek'èè agıwq-le t'à elets'ò nàyagehtı xè nageedè ha nèhogıııq, Paul nqode ts'ò dıı hagòhdi t'à, “Yedàyeħ Neziı, nakwenàoııı Isaiah t'à naxıcho ts'ò goıde ekò dıı hanı ehkw'ı xàyaıhtı ıle:

26 *‘Du dq sıı gıts'ò haahdi, “T'aats'qò aàhk'q hanıkò ayıı awèts'edu sıı wek'èahsq ha dıı; t'aats'qò naxıgha wègaat'ı hanıkò wenıahdi ha dıı.”*

27 *Du dq sıı gıkwı nàtsoò agejà. Gıdzıı goıle xè gıdaà goılee lagııt'e. Hagııt'e-le nıdè ededaà t'à k'egeet'ı xè ededzııhk'q t'à egeèhk'q ha ıle eyıts'q ededzeè t'à t'asıı nıgeedı ha ıle. Sets'q agejà nıdè k'aàt'ıı agehıe ha ıle, nakwenàoııı hagòhdi gots'q goıde ıle.*

28-29 “Eyıt'à dıı hanaxèehsı ha dehwhq: Nòhtsı Edaxàgolee wegodıı dq eyıı-le xàıaa gıts'q adlà hqıt'e, ededı sıı egeèhk'q ha hqıt'e,” Paul gòhdi.

30 Ekq nàke xo ts'ò Paul ekq sa taàt'eè kò nàyeèhdi sıı goyıı nàıdè. Dq hazqò gıts'q at'ıı sıı goxè godo.

31 Edèdaedi-le xè Nòhtsı wenàowoò eyıts'q gots'q K'àowo Zezi-Krı ghq dq hoghàehtq, eyıts'q dq wıızıı nàyeıq-le.

Nòhtsı Nıhtl'è
Dogrib: Dogrib Genesis & New Testament New
Testament & Portions of Old Testament

copyright © 2009 Canadian Bible Society

Language: Dogrib

Translation by: Canadian Bible Society

Tłchq Genesis and New Testament
About Tłchq

Tłchq (Dogrib) is a Na-Dene (Athabaskan) language. It is spoken by the First Nations Tłchq people in the Northwest Territories in Canada. It has the largest number of speakers of any of the Aboriginal language communities in the NWT, and is one of the official languages of the Northwest Territories.

About This Translation

This translation includes the book of Genesis and the New Testament in Tłchq. The first edition of the Tłchq New Testament was published in 2003. It was a historic event, as it was the first time in more than a hundred years that a complete New Testament was published for one of the Dene First Nations in the Territories. The first edition was well received and quickly sold out. In the meantime the book of Genesis had been completed. Consequently, the 2008 reprint of the Tłchq New Testament included Genesis.

Though this translation of the New Testament and Genesis took a total of ten years, the people who worked on it built on years of labor invested by the Tłchq people, elders, priests and missionaries, translators, educators, and linguists. The material contained in this book was checked and approved by consultants from Wycliffe Bible Translators and the Canadian Bible Society.

If you are interested in obtaining a printed copy of this Bible, please contact the Canadian Bible Society at <http://www.biblescanada.com>.

Copyright Information

Dogrib Genesis and New Testament © 2003, 2008 Canadian Bible Society

The text of the Bible in Tłchq that appears in this electronic format or website is for personal use only.

Up to five hundred (500) verses of the Bible text in any form (written, visual, electronic or audio) may be quoted without permission. The quoted verses may not be more than 50% of a complete book of the Bible, or more than 25% of the total text of the work in which they are quoted. Prior written

permission must be obtained for any other use of the text. Copyright acknowledgement must in all cases appear on the title or copyright page. For more information on copyright conditions or to apply, visit <http://www.biblesociety.ca/copyright>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

dccb8cb-87c9-5afe-9ac6-f62c4ade3a81